

המועצה האזורית תמר
ים המלח

**דוח מבקר המועצה
בנושא:**

**פעילות קבלן
ההדברה בתחומי
המועצה האזורית
תמר**

**מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת האסורים
בפרסום ע"פ חוק.
המפרסם תוכן מסמך זה, חלקו או כולו, עובר
עבירה שדינה - שנת מאסר.**

תוכן העניינים

2	1	כללי
2	1.1	מבוא
2	1.1.1	היקף הביקורת
2	1.1.2	מטרות הביקורת
3	1.1.3	פגישות שנערכו
3	1.1.4	מתודולוגיית הבדיקה
4	1.1.5	תגובות המבוקרים
5	1.2	רקע כללי
5	1.2.1	בעיית הזבובים
9	1.2.2	ההתקשרות עם קבלן הדברה
10	2	תקציר מנהלים
10	2.1	סיכום ממצאי והמלצות הביקורת
11	2.2	עיקרי המסקנות וההמלצות
14	3	פירוט ממצאי הביקורת
14	3.1	התמודדות המועצה עם בעיית הזבובים
19	3.2	יישום הסכם ההתקשרות עם קבלן ההדברה
19	3.2.1	ניטור מפגעים ותוכנית עבודה
26	3.2.2	לכידת כלבים ונחשים
29	3.2.3	הדברת חרקים (נמלת האש)
30	3.2.4	פינוי פגרים
32	3.2.5	מלכודות זבובים
40	3.2.6	פיקוח ובקרה על פעולות הקבלן
50	4	נספחים

1.1 מבוא

1.1.1 היקף הביקורת

בהתאם לתוכנית העבודה, הביקורת בדקה את יישום הסכם ההתקשרות בין המועצה האזורית תמר (להלן: "המועצה") לבין חברת א.ע. כהן הדברות בע"מ (ח.פ. 4-396185-51] (להלן: "הקבלן").

הביקורת התייחסה לתקופת יישום ההסכם שנחתם בין המועצה לקבלן ועובר למועד הביקורת, קרי מחודש 10/2020 ועד לחודש 06/2023 (להלן - "התקופה הנבדקת").

ביום 20/11/2023, התקבלו באמצעות הדוא"ל תגובות ראשוניות לעניין היקף ומטרות הביקורת, מאת ראש המועצה, וכן מאת חברי הוועדה לענייני ביקורת. טענתם העיקרית של מרבית המגיבים הינה, שבניגוד לממצאי טיוטת דוח הביקורת, מטרות הביקורת שהוגדרו על ידי הוועדה לא כללו בדיקה מעמיקה של התקשרות המועצה עם קבלן ההדברה ועמידתו בתנאי הסכם ההתקשרות, כי אם את עבודת המועצה לאורך השנים בנושא הטיפול במפגע הזבובים בלבד.

במענה לתגובות ראשוניות אלו, ביום 26/11/2023 שלח מבקר המועצה לכלל המגיבים את התייחסותו לטענות האמורות, תוך התייחסות מפורטת לדיוני הוועדה לענייני ביקורת בישיבותיה מיום 07/11/2021, מיום 03/09/2022 ומיום 31/05/2023, בהן סוכם כי מבקר המועצה יבחן את הסכם ההתקשרות עם קבלן ההדברה.

במכתבו אף הזכיר מבקר המועצה, כי בפני הוועדה לענייני ביקורת הוצגו 2 חלופות לביצוע הביקורת (מקיפה או מצומצמת), וכן הדגיש, כי למעט בחירת נושא הביקורת על ידי הוועדה לענייני ביקורת, אין לוועדה כל סמכות להתערב בהיקף ובתוכן עבודת הביקורת, אשר הינם בסמכותו ואחריותו הבלעדית של מבקר המועצה, בהתאם להוראות כל דין. כן ציין מבקר המועצה כי הביקורת הורחבה מעבר לדרישות הבסיסיות בהתאם לשיקול דעתו של המבקר (התגובות הראשוניות של ראש המועצה וחברי הוועדה לענייני ביקורת, וכן תשובות של מבקר המועצה מצ"ב כנספח א' ונספח ב' בהתאמה).

1.1.2 מטרות הביקורת

בהתאם לסיכום ישיבת הוועדה לענייני ביקורת מיום 03/09/2022, הביקורת נתבקשה לבחון את אופן התנהלותו של הקבלן בהתאם להסכם ההתקשרות שנחתם עימו, תוך מתן דגש על נושא פיקוח המועצה על יישום התחייבויות הקבלן בהתאם להסכם ההתקשרות והתמודדות עם מצוקת תושבי המועצה הסובלים ממפגעי זבובים ויתושים.

הביקורת בחנה את דרכי ההתמודדות של המועצה עם בעיית הזבובים, בדגש על פיקוח המועצה על פעילותו של קבלן ההדברה אשר אמון על פעולות הניטור וההדברה של הזבובים ויתר המזיקים בשטח המועצה.

הביקורת מציינת, כי על אף הממצאים וההצעות לדרכי הפתרון שפורטו בדוח, היא אינה באה להחליף את גורמי המקצוע השונים המומחים בתחומם והאמונים על הנושאים שבליבת הביקורת.

לצורך ביצוע הביקורת קיימה הביקורת פגישת עבודה ו/או שיחות עם הגורמים הבאים:

- א. מר אבי כהן - מנהל אגף תפעול;
- ב. גבי כרמית כהן - מנהלת מחלקת רישוי עסקים ותברואה;
- ג. מר אבי גיליס - עובד בריאות הסביבה;
- ד. מר עידן מאירי - מנכ"ל חברת ההדברה;

כמו-כן, התקיימו פגישות ו/או שיחות עם גורמים נוספים במועצה ומחוז במועצה, בהתאם לצורכי הביקורת.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטיטת הדוח:

מנהל אגף התפעול ביקש לקבל את מועדי וסיכומי הפגישות שערכה הביקורת, וכן את פרטיהם של "הגורמים הנוספים" שלא פורטו בשמותיהם בסעיף זה (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

הביקורת לא מצאה הצדקה להיענות לבקשה לקבל את פירוט הגורמים ומועדי הפגישות שערכה הביקורת. בעניין זה הביקורת מבהירה, כי ניירות העבודה של הביקורת הם חסויים ולא ניתנים לפרסום. לעניין זה ראו גם את כללי האתיקה של המבקרים הפנימיים לעניין חיסיון המידע, וכן את ההנחיות המקצועיות והחקיקה בנוגע לחיסיון מידע המגיע לביקורת ברשויות המקומיות. בנוסף, העובדה כי בתגובתו לממצאי הביקורת, מנהל אגף התפעול מסכים כי קיימות בעיות בהתנהלות הקבלן וכי המועצה צריכה לתקן גם את התנהלותה מולו, מחזקת את עמדת הביקורת.

הביקורת התבצעה בשלבים הבאים:

- א. קיומן של פגישות היכרות בהשתתפות נציגי המועצה וגורמים נוספים שהיו מעורבים המעורבים בפיקוח על עבודת הקבלן.
- ב. קבלת אסמכתאות ונתונים הנדרשים לביקורת.
- ג. בחינה וניתוח האסמכתאות שהתקבלו, לרבות ניתוח המידע שנשלף מהמערכות הממוחשבות.
- ד. בחינה וניתוח מקיף של כלל היבטי הביקורת, בהתאם לאסמכתאות שהוצגו בפני הביקורת.
- ה. קיום פגישות עבודה נוספות, ופנייה להשלמת אסמכתאות ונתונים בהתאם לצורכי הביקורת.
- ו. בדיקה וניתוח של האסמכתאות והנתונים המשלימים שהתקבלו וניתוח הנתונים שנתקבלו ממערכות המידע.
- ז. הגשת עדכונים שוטפים למבקר המועצה.
- ח. עריכת טיוטת דוח ממצאי ביקורת ראשוני, והגשתו לעיון ותגובות בהתאם להחלטת מבקר המועצה.
- ט. קבלת תגובות הגורמים האמונים, שילובם בדוח הביקורת, והפצת טיוטת דוח ביקורת שנייה והגשתו לעיון ותגובות בהתאם להחלטת מבקר המועצה.
- י. קבלת תגובות הגורמים האמונים, שילובם בדוח הביקורת, והפצת דוח ביקורת סופי הכולל תמצית והמלצות הביקורת.

(א) ביום 19/11/2023 נשלחה טיוטת הדוח לעיונם ותגובתם של הגורמים האמונים במועצה.

(ב) ביום 21/11/2023 התקבלה תגובתו של גזבר המועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בטיטת הדוח הראשונה (תגובתו של גזבר המועצה מצ"ב ומסומנת כנספח ג').

(ג) ביום 10/12/2023 התקבלה תגובתו של מנהל אגף התפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בטיטת הדוח הראשונה (תגובתו של מנהל אגף התפעול מצ"ב ומסומנת כנספח ד').

(ד) ביום 24/12/2023 התקבלה התייחסות יו"ר הוועדה לאיכות הסביבה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בטיטת הדוח הראשונה (התייחסות יו"ר הוועדה לאיכ"ס מצ"ב ומסומנת כנספח ה').

(ה) ביום 02/07/2024 נשלחה טיוטת הדוח השנייה לעיונם ותגובתם של הגורמים האמונים במועצה.

(ו) ביום 21/07/2024 התקבלה התייחסותו של מנהל אגף התפעול במועצה לשעבר לממצאי הביקורת כפי שפורטו בטיטת הדוח השנייה (התייחסותו של מנהל אגף התפעול לשעבר מצ"ב ומסומנת כנספח ו').

(ז) ביום 04/08/2024 התקבלה התייחסותה של מנהלת מחלקת התברואה במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בטיטת הדוח השנייה (התייחסות מנהלת מחלקת התברואה מצ"ב ומסומנת כנספח ז').

למותר לציין, כי במקום בו הביקורת קיבלה את הערות ו/או התייחסויות המבוקרים, הדבר קיבל ביטוי בגוף הדוח והממצאים עודכנו בהתאם.

מזה עשרות שנים שהמועצה מנסה להתמודד עם מפגע של נחילים גדולים של זבובים המגיעים לשטחה, ובעיקר לאזור האגן הדרומי של ים המלח ויישובי כיכר סדום, קרי מושב "עין תמר" ומושב "נאות הכיכר" שמדרום לים המלח (להלן: "יישובי הכיכר").

בהתאם למחקרים שנערכו ע"י מומחים מטעם המועצה עולה, כי עיקר מקור הגעתם של נחילי הזבובים לשטח המועצה, הינם מאזורי החקלאות מעבר לגבול עם ירדן. לדברי הגורמים האמונים במועצה ובהתאם לממצאי בדיקתם של המומחים מטעמה, הסיבה העיקרית להתפתחותם של הזבובים בשטח ירדן וכתוצאה מכך נדידתם לשטח המועצה בכלל ולאזור יישובי הכיכר בפרט, הינה שימוש שנעשה על ידי חקלאים ירדנים בחומר דישון המורכב ברובו מפסולת אורגנית לא מעוקרת, המשמש כמצע להתפתחות טבעית של רימות וזבובים. מקור נוסף להתפתחות רימות וזבובים בתוך שטח המועצה, הינו מפסולת חקלאית ואורגנית אשר אינה מטופלת כראוי ומשמשת כמצע טבעי להתפתחות של רימות וזבובים.

הסמיכות של אזורי החקלאות הירדניים, בהם נעשה שימוש בחומרי הדישון כאמור, גורם לכך שנדידת הזבובים לכיוון יישובי הכיכר, פוגעת משמעותית באיכות חייהם של תושבי המקום, העובדים בסביבה, וכן מבקרים ועוברי אורח הפוקדים את האזור.

בהתאם לנתונים שהוצגו בפני הביקורת ובהתבסס על ממצאי מחקר מקיף שנערך על ידי ד"ר עידו צורים ופרופ' צביקה אברמסקי מהמרכז להדברה ביולוגית (מלבי"ת) באוניברסיטת בן גוריון בנגב (אשר התבסס גם על מחקר ישן יותר שנערך בשנים 1995 - 2000) עולה, כי אף שמדובר במפגע מתמשך מזה עשרות בשנים, הבעיה מגיעה לשיאה בשתי תקופות במהלך השנה: באביב (מקור עיקרי משטחי החקלאות של המועצה) ובסתיו (מקור עיקרי משטחי החקלאות בירדן), כאשר אז מדובר במפגע המוגדר על ידי התושבים כבלתי נסבל בצורה קיצונית.

במסגרת ניסיונה להתמודד עם המפגע המתואר לעיל (להלן: "בעיית הזבובים"), המועצה פעלה ופועלת במספר מישורים, לרבות ביצוע התקשרויות עם מכוני מחקר, מומחים, ארגונים מקומיים ובינלאומיים, ביצוע ומימון של פעולות משותפות עם גורמים מקומיים בירדן וביישובי הכיכר ועוד. כמו-כן, במסגרת ההתקשרות עם הקבלן, הכניסה המועצה דרישות מיוחדות הנוגעות להתמודדות עם בעיית הזבובים, כגון הצבת מלכודות רבות בנתיבי התעופה של הזבובים ודרישה לתפעול שוטף של המלכודות והחלפת המילוי (חומר המשיכה) בתדירות גבוהה.

הביקורת מציינת, כי הוצאות המועצה להתמודדות עם בעיית הזבובים מצטברים לסכומים של מיליונים רבים של שקלים על פני השנים, אולם על אף ההשקעה הכספית המשמעותית, לא נראה שהמועצה מצליחה להשיג את התוצאות המיוחלות, קרי צמצום משמעותי של המפגע הפוגע באיכות חייהם של תושבי יישובי הכיכר.

דוח מבקר המועצה בנושא "התקשרות עם קבלן הדברה במועצה האזורית תמר"

הביקורת סקרה את כרטסות ההוצאה של המועצה בנושא הטיפול בבעיית הזבובים ונוכחה, כי בין השנים 2000 - 2023 הוציאה המועצה כ- 22 מלש"ח, כאשר רק בכרטסת הנה"ח מס' 1715300750 בנושא "הדברה - עבודות קבלניות", נרשמו הוצאות בסך מצטבר של כ- 18 מלש"ח בשנים אלו, כמפורט להלן.

- להלן פירוט הוצאות המועצה לטיפול בבעיית הזבובים, בין השנים 2000 - 2023:

שנה	פרויקט מזיקים תברואתיים - עבודות שונות (21217755)	הדברה - חומרים (1715300720)	הדברה - עבודות קבלניות (1715300750)	תברואה - מתאם לטיפול ביתושים בכיכר סדום (1715300751)	ריסוסים וניטור (1715300752)	סכום כולל
2000	₪ -	₪ 1,404.00	₪ 438,949.33	₪ -	₪ -	₪ 440,353.33
2001	₪ -	₪ 3,217.50	₪ 496,061.20	₪ -	₪ -	₪ 499,278.70
2002	₪ -	₪ 6,230.40	₪ 572,369.39	₪ -	₪ -	₪ 578,599.79
2003	₪ -	₪ 7,290.04	₪ 555,195.63	₪ -	₪ -	₪ 562,485.67
2004	₪ -	₪ -	₪ 561,644.70	₪ -	₪ -	₪ 561,644.70
2005	₪ -	₪ -	₪ 548,347.45	₪ -	₪ -	₪ 548,347.45
2006	₪ -	₪ 29,377.00	₪ 596,091.37	₪ -	₪ -	₪ 625,468.37
2007	₪ -	₪ 7,276.67	₪ 625,253.06	₪ 1,947.10	₪ -	₪ 634,476.83
2008	₪ -	₪ 26,759.55	₪ 660,323.23	₪ -	₪ -	₪ 687,082.78
2009	₪ -	₪ -	₪ 747,086.22	₪ -	₪ -	₪ 747,086.22
2010	₪ -	₪ -	₪ 787,905.20	₪ -	₪ -	₪ 787,905.20
2011	₪ -	₪ -	₪ 878,668.13	₪ -	₪ -	₪ 878,668.13
2012	₪ -	₪ -	₪ 846,400.77	₪ -	₪ -	₪ 846,400.77
2013	₪ -	₪ 3,540.00	₪ 897,779.04	₪ 28,000.00	₪ -	₪ 929,319.04
2014	₪ -	₪ -	₪ 855,330.45	₪ 63,000.00	₪ -	₪ 918,330.45
2015	₪ -	₪ -	₪ 1,060,919.12	₪ 69,644.20	₪ 683,082.52	₪ 1,813,645.84
2016	₪ -	₪ -	₪ 1,055,965.95	₪ 83,284.92	₪ 624,087.22	₪ 1,763,338.09
2017	₪ -	₪ -	₪ 831,673.50	₪ -	₪ 629,225.09	₪ 1,460,898.59
2018	₪ -	₪ 1,871.00	₪ 809,247.00	₪ -	₪ 582,737.22	₪ 1,393,855.22
2019	₪ -	₪ 1,872.00	₪ 805,182.40	₪ -	₪ 160,950.86	₪ 968,005.26
2020	₪ -	₪ -	₪ 824,271.00	₪ -	₪ 409,261.06	₪ 1,233,532.06
2021	₪ -	₪ -	₪ 921,494.00	₪ -	₪ 323,195.00	₪ 1,244,689.00
2022	₪ -	₪ 1,755.00	₪ 897,803.00	₪ -	₪ 101,065.50	₪ 1,000,623.50
2023	₪ 116,650.00	₪ 102.00	₪ 916,461.00	₪ -	₪ 139,817.40	₪ 1,173,030.40
סה"כ מצטבר	₪ 116,650.00	₪ 90,695.16	₪ 18,190,422.14	₪ 245,876.22	₪ 3,653,421.87	₪ 22,297,065.39

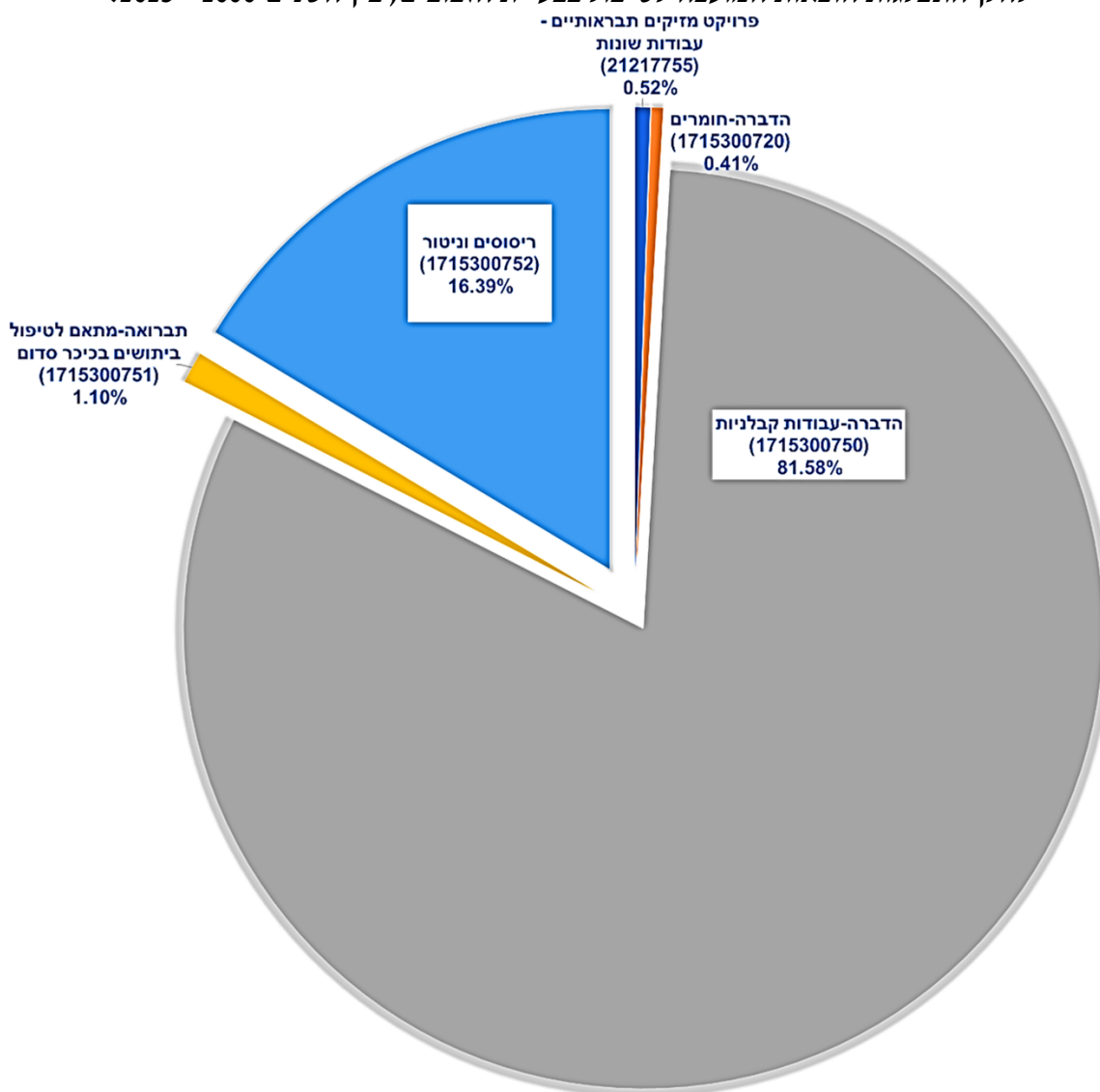
2023
(כולל אומדן תשלומים לחודשים 09-12/2023)

דוח מבקר המועצה בנושא "התקשרות עם קבלן הדברה במועצה האזורית תמר"

- להלן ריכוז הוצאות המועצה לטיפול בבעיית הזבובים, בין השנים 2000 - 2023:

כרטיס הוצאה	סה"כ 2000 - 2023	אחוז יחסי
פרויקט מזיקים תברואתיים - עבודות שונות (21217755)	₪ 116,650.00	0.52%
הדברה - חומרים (1715300720)	₪ 90,695.16	0.41%
הדברה - עבודות קבלניות (1715300750)	₪ 18,190,422.14 (כולל אומדן תשלומים לחודשים 09-12/2023)	81.58%
תברואה - מתאם לטיפול ביתושים בכיכר סדום (1715300751)	₪ 245,876.22	1.10%
ריסוסים וניטור (1715300752)	₪ 3,653,421.87	16.39%
סכום כולל	₪ 22,297,065.39	100.00%

- להלן התפלגות הוצאות המועצה לטיפול בבעיית הזבובים, בין השנים 2000 - 2023:

דוח מבקר המועצה בנושא "התקשרות עם קבלן הדברה במועצה האזורית תמר"

מסקירת הכרטוסות כאמור נמצא, כי בין השנים 2000 - 2023, המועצה הוציאה כ- 18 מלש"ח המהווים כ- 82% מסך ההוצאות המפורטות לעיל, עבור שירותי ההדברה, כאשר כ- 15 מלש"ח מתוכם שימשו לתשלום עבור 2 קבלני הדברה עיקריים באופן שוטף, כמפורט להלן:

- "איגל פארם - עותמי איתן" (כרטיס מס' 73010442), הועסק בתקופה זו במשך 15 שנים (בין השנים 2000 - 2014), **סה"כ שולם למדביר בתקופה זו 9,490,677.87 ₪**;
- "א.ע.כהן הדברות בע"מ" (כרטיס מס' 73011013), הועסק בתקופה זו במשך 7 שנים (בין השנים 2017 - 2023), **סה"כ שולם למדביר בתקופה זו 5,865,870.90 ₪ (הסכום כולל אומדן תשלום עתידי בגין 09-12/2023)**;

מנתונים אלו ניכר, כי עם חילופי ספק שירותי ההדברה, המועצה הגדילה את ההוצאות החודשיות בגין שירותי הדברה בשיעור של כ- 32%, וזאת מתוך רצון לשפר את שירותי ההדברה ויעילותה לרווחת התושבים, העובדים ויתר עוברי האורח בתחום שיפוטה של המועצה בכלל ובאזור יישובי הכיכר בפרט.

כן יצוין, כי בחישוב ממוצע העלויות בין השנים 2020 - 2023, ניכר כי החל ממועד ההסכם האחרון עם הקבלן, קרי בתחילת שנת 2021, חל גידול ממוצע בשיעור של כ- 35% בכלל הוצאות ההדברה (כמפורט בטבלה לעיל) ביחס ל- 21 השנים שקדמו להסכם כאמור, קרי בין השנים 2000 - 2020, כדלהלן:

סה"כ הוצאות הדברה בשנים 2000 - 2020 :	18,878,722.49 ₪
סה"כ ממוצע תשלומים שנתי בשנים 2000 - 2020 :	898,986.79 ₪
סה"כ הוצאות הדברה בשנים 2021 - 2023 :	3,418,342.90 ₪
סה"כ ממוצע תשלומים שנתי בשנים 2021 - 2023 :	1,139,447.63 ₪
סה"כ שיעור הגידול בממוצע התשלומים השנתי: 34.67%	

מן האמור לעיל עולה, כי ההסכם האחרון עם הקבלן, הביא לגידול משמעותי במוצע התשלומים השנתי בשיעור של כ- 35% בכלל הוצאות ההדברה כמפורט לעיל.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בשיוטת הדוח:

התייחסות מנהל אגף התפעול התייחסה בעיקר לנאותות הנתונים הכספיים המפורטים בסעיף זה, כאשר לטענתו, הביקורת צריכה לנתח מחדש את הכרטוסות ולהציג רק את הנתונים הקשורים לבעיית הזבובים, וכי היה על הביקורת לערוך את הניתוח בכלים כלכליים ולהתייחס להשפעות הייצוגיות שונות לרבות שינויי מדד וכד' (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

הביקורת אינה מקבלת את תגובת מנהל אגף התפעול בנושא זה ומבהירה, כי מטרת הצגת הנתונים בסעיף זה נועדה להציג את המגמה הכללית של גידול הוצאות המועצה בנושא ההדברה באופן כללי ולא רק בטיפול בבעיית הזבובים באופן פרטני. כן מציינת הביקורת, כי כפי שפורט בשיוטת הדוח, התייחסות הביקורת לעלויות כללו את כל העלויות שהוציאה המועצה על הטיפול במפגע הזבובים והיתושים ולא רק על הזבובים, כאשר מתוך כלל הנתונים שהוצגו, הביקורת הציגה בנפרד את הסעיפים בהם בוצע שימוש לצורך מימון התמודדות המועצה עם בעיית הזבובים.

בעניין זה יובהר, כי הביקורת לא העירה על היקפי העלויות ששילמה המועצה, אלא הציגה את כלל המידע המצביע על כך שהעלויות הלכו וגדלו ברבות השנים (נתון מבורך כשלעצמו המעיד על רצינות התייחסותה של המועצה לבעיה), אך עובר למועד הביקורת ללא כל תוצאה מספקת.

לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

ביום 10/02/2020 פרסמה המועצה מכרז פומבי מס' 02/2020 "למתן שירותי ניטור והדברה בתחום שיפוטה של המועצה האזורית תמר", כאשר סעיף 1 למסמכי המכרז הגדיר את מהות השירותים העיקריים הנדרשים ובהם הטיפול בבעיית הזבובים, כדלהלן:

המועצה האזורית "תמר" (להלן: "המועצה") מזמינה בזאת הצעות למתן שירותי ניטור והדברה בתחום שיפוטה (להלן: "שירותי ההדברה") וכן שירותים נוספים, ובכלל זה טיפול בבעיות זבובים, נמלים, מכרסמים וזוחלים וכן לכידת כלבים משוטטים ונחשים וביצוע עבודות הדברה בתוך המפעלים שבאזור התעשייה מישור רותם (להלן: "השירותים הנוספים"; וביחד להלן: "השירותים"), והכל בהתאם לתנאים ולפרטים המפורטים להלן ובנוסח החוזה המצ"ב **כמסמך 4** למסמכי המכרז (להלן: "החוזה") ולהוראות חוק הסדרת העיסוק בהדברה תברואית, תשע"ו-2016 (להלן: "החוק").

בהתאם לתוצאות ההליך המכרזי, ביום 27/10/2020, חתמה המועצה על הסכם התקשרות עם הקבלן למתן שירותי הדברה ושירותים נוספים כפי שהוגדרו במסמכי המכרז, כאשר במבוא להסכם הוגדרו השירותים הנוספים העיקריים והמהותיים, כדלהלן:

הואיל והמועצה מעוניינת בקבלת שירותי הדברה בתחום שיפוטה של המועצה (להלן: "שירותי ההדברה"), וכן שירותים נוספים ובכלל זה טיפול בבעיות זבובים, לכידת ודילול כלבים ונחשים ועבודות הדברה בתוך המפעלים שבאזור מישור רותם (להלן: "השירותים הנוספים"; וביחד להלן: "השירותים")

בהתאם להסכם ההתקשרות שנחתם בין המועצה לקבלן, תמורת תשלום חודשי קבוע, הקבלן נדרש לבצע את כלל הפעולות המפורטות במסמכי המכרז, בהסכם ההתקשרות ובמסמך הגדרת השירותים המצורף כמסמך 5 למכרז (להלן: "נספח השירותים").

לצורך קיום התחייבויותיו של הקבלן בהתאם להסכם ההתקשרות, הקבלן מעסיק עובד מטעמו, המתגורר בתחומי המועצה, אשר אמון על יישום הוראות ההסכם. כמו-כן, הפיקוח מטעם הקבלן על יישום כלל התחייבויותיו, וכן הקשר מול הגורמים האמונים במועצה, נעשה באמצעות מנכ"ל חברת ההדברה.

הביקורת מציינת, כי על אף שעובד הקבלן המועסק לצורך מתן השירותים בהתאם להסכם התגורר בשטח המועצה, חלק ניכר מהשירותים שבבסיס ההתקשרות אינם מבוצעים כלל.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטיוטת הדוח:
 לדברי מנהל אגף התפעול, אין משמעות למקום מגוריו של עובד הקבלן ולמועצה אין יחסי עובד מעסיק עם עובד הקבלן והמועצה אף אינה בוחנת את ביצועי הקבלן לאור מקום מגוריו של העובד (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').
להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:
 הביקורת התייחסה למקום מגוריו של העובד רק לצורך המחשה כי על אף שעובד הקבלן מתגורר ביישובי הכיכר, וחי כמו כולם את הבעיה של הזבובים מחד, ומאידך אינו תלוי בהגעה מרחוק לטיפול בבעיות הצצות בשטח המועצה שהרי הוא מתגורר שם, עם זאת, הקבלן לא סיפק את השירותים הנדרשים בהתאם להסכם. כן יצוין, כי העובדה שהעובד גר ביישובי הכיכר מאיינת את הטענות השונות בדבר המרחק של הקבלן מהמועצה.
 לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

2.1 סיכום ממצאי והמלצות הביקורת

ממצאי הביקורת מעלים, כי ניהול ההתקשרות של המועצה עם חברת א.ע. כהן הדברות בע"מ (קבלן ההדברה) לוקה בחסר, וכי המועצה אינה מפקחת כראוי על עבודת הקבלן ואינה פועלת מספיק על מנת לחייבו לעמוד בהתחייבויותיו העולות מהסכם ההתקשרות שנחתם עימו.

עוד עולה מן הביקורת, כי הקבלן אינו משתף פעולה עם המועצה ואינו נענה לדרישותיה במלואן כמתחייב מהסכם ההתקשרות, ובכך הקבלן מפר בשיטתיות את התחייבויותיו כלפי המועצה, הן בנוגע לאיכות הטיפול במלכודות הזבובים והן בנוגע לשיתוף הפעולה עם נציגי המועצה, לשקיפות והגשת הדיווחים הנדרשים ממנו בהתאם להסכם.

מן האמור עולה, כי הבעיות הקשורות לניהול ההתקשרות עם הקבלן נובעות הן מהיעדר אכיפה וניהול נאותים מצד המועצה, והן מהתנהלותו של הקבלן אשר לא עומד בהתחייבויותיו בהתאם לנדרש בהסכם ההתקשרות, באופן הפוגע באיכות החיים ואף עלול לגרום למפגעים תברואתיים ולפגיעה בבריאותם של התושבים והאורחים באזור האגן הדרומי של ים המלח בכלל ותושבי יישובי הכיכר בפרט.

לאור האמור, להלן עיקרי המלצות הביקורת:

- על מועצה להגביר את הפיקוח והבקרה על עבודת הקבלן באופן שוטף, ובכלל זה מינוי גורם מקצועי מתחום ההדברה אשר יפקח על עבודת הקבלן ויבחן את יעילות פעולותיו באופן שוטף.
- על המועצה לחייב את הקבלן לעמוד בכלל התחייבויותיו כפי שנקבעו בהסכם ההתקשרות, וכן לנקוט כנגד הקבלן בכל האמצעים העומדים לרשותה בהתאם להוראות הסכם ההתקשרות שנחתם עם הקבלן ובהתאם להוראות כל דין.
- על המועצה לדרוש מהקבלן להחליף את כל המלכודות הישנות אשר יעילותן הוכחה כנמוכה ביחס למלכודות החדשות הקיימות בשוק ואשר בחלקן אף נעשה ניסיון מוצלח בשטח המועצה.
- על המועצה לבחון סיום ההתקשרות עם קבלן ויציאה למכרז חדש.

דוח מבקר המועצה בנושא "התקשרות עם קבלן הדברה במועצה האזורית תמר"

2.2 עיקרי המסקנות וההמלצות

מס' הסעיף בדו"ח	הנושא הנבדק	מסקנות הביקורת	המלצות הביקורת
פרק 3.1 - התמודדות המועצה עם בעיית הזבובים			
3.1(א)	התקשרויות עם מומחים ומכוני מחקר	על אף ההשקעות הרבות של המועצה לצורך ההתמודדות עם מפגע הזבובים, ניהול הפעולות וריכוז המידע לא בוצע בצורה נאותה, דבר אשר מאיין חלק ניכר מפעולות המועצה ואף מביא לאובדן מידע חשוב	על המועצה לפעול לתייעוד ושימור הידע שנצבר, וכן לדרוש ולקבל את התוצרים הנדרשים בהסכמים, וזאת לשם שיפור יכולת המועצה להתבסס על מסקנות והמלצות של גורמי המקצוע השונים מחד, וכן על מנת לחסוך בעלויות מיותרות בעתיד ולפקח על עמידת גורמי המקצוע בהתחייבויותיהם מאידך
3.1(ג)	מימון פעולות בירדן	התנהלות המועצה פגעה באיכות ויעילות הניהול ושימור הידע, דבר אשר גרם בעקיפין למועצה להוצאות מיותרות בניסיונות להתמודד עם מפגע הזבובים על פני השנים	על המועצה לקבוע נהלים שיגדירו את אופן ניהול המיזמים השונים ביעילות ובחיסכון, תוך הקפדה על תיעוד ושימור ידע העשוי לגרום לחיסכון בהוצאות המועצה
3.1(ד)	הוועדה לאיכות הסביבה	על אף רצון הוועדה לאיכ"ס לבקר ולפקח על פעולות המועצה בעניין מפגע הזבובים, הגורמים האמונים במועצה לא שיתפו את חברי הוועדה בנתונים הנדרשים להם לצורך פיקוח ובקרה על פעולות המועצה	על הגורמים האמונים במועצה לתמוך את דיווחיהם לוועדה לאיכ"ס בנתונים ובאסמכתאות, באופן שיאפשר לחברי הוועדה למלא ביעילות את תפקידם לעניין פיקוח ובקרה על פעולות המועצה
פרק 3.2 - יישום הסכם ההתקשרות עם קבלן הדברה			
3.2.1	ניטור מפגעים ותוכנית עבודה	הגורמים האמונים במועצה אינם ממלאים את תפקידם בצורה נאותה בכל הנוגע לפיקוח על עבודת הקבלן והקפדה על עמידתו בהתחייבויותיו, דבר אשר גורם למועצה להוצאות רבות ומיותרות, בהם גם עבור שירותי הניטור שעל הקבלן לספק למועצה בהתאם להסכם ההתקשרות	על המועצה לוודא כי הגורמים האמונים יבצעו את הפיקוח והבקרה על קבלן הדברה בצורה נאותה, ובכלל זה ידרשו ממנו לעמוד בהתחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות, לרבות ביצוע ניטור מפגעים והגשת תוכניות עבודה. כמו-כן, על המועצה להימנע מלהזמין שירותים חיצוניים עבור רכיבים שעל הקבלן לספק בהתאם להסכם ההתקשרות, הן מהקבלן והן מגורמים חיצוניים
3.2.2(א)	לכידת כלבים	המועצה אינה מקיימת פיקוח ובקרה נאותים על פעילות הקבלן ועל החיובים המוגשים על ידו, וכתוצאה מכך המועצה עשויה לשלם לקבלן תשלומים נוספים מעבר לתשלום הקבוע בהסכם	על הגורמים האמונים במועצה לקיים פיקוח ובקרה נאותים על החיובים של הקבלן, וזאת על מנת לוודא עמידת הקבלן בהתחייבויותיו מחד, ולמנוע תשלומי יתר מאידך
3.2.2(ב)	לכידת נחשים	המועצה אינה פועלת לחייב את הקבלן לעמוד בכל התחייבויותיו כפי שנקבעו בהסכם ההתקשרות	על המועצה לפעול לחייב את הקבלן לעמוד בכלל התחייבויותיו כפי שנקבעו בהסכם ההתקשרות

דוח מבקר המועצה בנושא "התקשרות עם קבלן הדברה במועצה האזורית תמר"

מס' הסעיף בדו"ח	הנושא הנבדק	מסקנות הביקורת	המלצות הביקורת
3.2.4	פינוי פגרים	המועצה אינה פועלת לחייב את הקבלן לעמוד בכל התחייבויותיו כפי שנקבעו בהסכם ההתקשרות, באופן העלול לגרום לסיכונים תברואתיים של בני אדם ובעלי חיים, וכתוצאה מכך לגרום למועצה לנזקים כלכליים ותדמיתיים	על המועצה לחייב את הקבלן לעמוד בכלל התחייבויותיו כפי שנקבעו בהסכם ההתקשרות, וכן לבחון נקיטת פעולות כנגד הקבלן בכל האמצעים העומדים לרשותה בהתאם להוראות הסכם ההתקשרות שנחתם עם הקבלן ובהתאם להוראות כל דין
3.2.5 (ב)	מלכודות זבובים	הקבלן אינו עומד בהתחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות, והמועצה אינה פועלת מספיק על מנת לאכוף על הקבלן את מימוש התחייבויותיו	על המועצה לבחון את האפשרות להעסיק איש מקצוע מתחום ההדברה אשר יפקח על עבודת הקבלן ועל איכות השירותים המסופקים על ידו, ובכלל זה יקבע לקבלן את סוג המלכודות ואת סוג חומר המשיכה בהתאם לצורכי המועצה כמו-כן, על המועצה לאכוף על הקבלן את יישום התחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות
3.2.5 (ג)		על אף שהקבלן אינו מספק למועצה את מלוא השירותים בהתאם להסכם ההתקשרות, המועצה שילמה לקבלן עבור מלכודות מסוג חדש, באופן הגורם למועצה להפסדים כספיים	על המועצה לבחון את האפשרות להעסיק איש מקצוע מתחום ההדברה אשר יפקח על עבודת הקבלן ועל איכות השירותים המסופקים על ידו, ובכלל זה יקבע לקבלן את סוג המלכודות ואת סוג חומר המשיכה בהתאם לצורכי המועצה וכן את מיקום המלכודות ושינוי המיקום בהתאם לצורכי המועצה כמו-כן, על המועצה לבחון באופן מקצועי התקנת קיר רשת (בהתאם להמלצת ד"ר עידו צורים) בקרבת הגדרות של היישובים הסובלים ממפגע הזבובים, תוך תכנון נאות שיתחשב באיכות חייהם ובצורכי הביטחון של היישובים (קו נקי למצלמות וכד')
3.2.6 (א)	אי קיום הנחיות המועצה על ידי הקבלן	הקבלן מפר באופן שיטתי ומתמשך את התחייבויותיו במסגרת הסכם ההתקשרות, ואף מתעלם מהנחיות המועצה, ובכלל זה הקבלן לרוב אינו מתעד ואינו מדווח למועצה על פעולותיו ובכך פוגע ביכולת המועצה לפקח על עבודתו	על המועצה לכפות על הקבלן את יישום התחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות מחד, ומאידך, לאור ריבוי ההפרות מצד הקבלן על המועצה להתחיל בהליכים לסיום ההתקשרות עם הקבלן ויציאה למכרז חדש

דוח מבקר המועצה בנושא "התקשרות עם קבלן הדברה במועצה האזורית תמר"

מס' הסעיף בדו"ח	הנושא הנבדק	מסקנות הביקורת	המלצות הביקורת
3.2.6(ב)	היעדר אכיפה כספית	על אף הפרות חוזרות ונשנות של הקבלן את הסכם ההתקשרות, ועל אף אמצעי האכיפה שהסכם מעניק למועצה, המועצה אינה מפעילה כנגד הקבלן את האכיפה הכספית הנדרשת בהתאם להסכם ההתקשרות, דבר אשר גורם לפגיעה כפולה במועצה, הן בהיבט ההרתעתי כנגד הקבלן מחד, והן בהיבט של מניעת ההכנסות לקופת המועצה מאידך, וזאת מלבד ההפסדים הכספיים שנגרמים למועצה לאור אי יישום התחייבויות הקבלן בגינם המועצה משלמת לקבלן מדי חודש	על המועצה להקפיד על בחינת מימוש אמצעי האכיפה הכספית כנגד הקבלן, ובפרט כאשר מדובר בקבלן אשר מפר את התחייבויותיו באופן שיטתי ומתמשך
3.2.6(ג)	ביצוע בקרות באמצעות הוועדה לאיכות הסביבה	על אף חשיבות הנושא לתושבים, ועל אף מעורבותה של הוועדה לאיכ"ס ודיוניה הרבים בנושא מפגע הזבובים, הפיקוח והבקרה של הוועדה על נאותות ויעילות פעילות המועצה לטיפול במפגע הזבובים אינו מתקיים בהיקף ובתדירות המתבקש	על הוועדה לאיכ"ס להגביר את הפיקוח והבקרה על פעילות המועצה בנושא ההתמודדות עם מפגע הזבובים ובכלל זה לדרוש ולקבל דיווחים שוטפים ו/או תקופתיים מהגורמים האמונים במועצה בדבר יעילות הפעולות המבוצעות על ידי הקבלן ויישום התחייבויותיו כנדרש בהסכם ההתקשרות, וזאת כאמצעי פיקוח ובקרה גם על פעולות המועצה עצמה כמו-כן, על המועצה לבחון אימוץ קריאת הוועדה למועצה מיום 19/02/2024 להפסקת ההתקשרות עם הקבלן
3.2.6(ד)	העסקת מדביר נוסף	המועצה אינה אוכפת על הקבלן את קיום התחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות, באופן המעלה את החשש בדבר רצונה לאכוף על הקבלן את התחייבויותיו	על המועצה לממש את סמכויותיה ולבחון לחייב את הקבלן לעמוד בכל התחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות מחד, ומאידך לפעול לסיום ההתקשרות עם הקבלן ויציאה למכרז חדש
3.2.6(ה)	בחינת יעילות ההתקשרות עם הקבלן	על אף רצון המועצה לשפר את שירותי הדברה, ההתקשרות עם הקבלן אינה תורמת את התוצאות המצופות מחד, ומאידך אף גורמות לפגיעה כלכלית לקופת המועצה	על המועצה לבחון את יעילות ההתקשרות עם הקבלן, לרבות הצורך במכלול השירותים הנדרשים באמצעות קבלן אחד, ולהטמיע את מסקנותיה במסגרת מכרז חדש שיפורסם לרכישת שירותי הדברה במועצה
3.2.6(ו)	סוגיות הנוגעות להיעדר פיקוח ואכיפה נאותים	המועצה אינה מנהלת ואינה מפקחת כראוי על פעילות הקבלן ועמידתו בהתחייבויותיו, דבר אשר פוגע באיכות חייהם של התושבים וגורם למועצה להפסדים כספיים מתמשכים	על המועצה להגביר את הפיקוח והבקרה על עבודת הקבלן ולאכוף עליו את יישום כלל התחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות
3.2.6(ז)	תלונות תושבים	הקבלן מבצע שימוש במלכודות שיעילותן נמוכה ביחס למלכודות אחרות הקיימות בשוק. כמו-כן, היעדר תפעול נאות של המלכודות הקיימות פוגע משמעותית באיכות חייהם של התושבים	על המועצה לדרוש מהקבלן החלפה של סוג המלכודות בהן נעשה שימוש, וכן לאכוף על הקבלן את איכות ויעילות הטיפול במלכודות. בין היתר, יש לדרוש מהקבלן להשתמש בחומרי משיכה יעילים יותר, להחליף את חומרי המשיכה בתדירות גבוהה יותר, לנקות את המלכודות בכל פעם שהיעילות יורדת, חידוש חומרי המשיכה וכד'

3.1 התמודדות המועצה עם בעיית הזבובים

לאורך השנים המועצה נוקטת בפעולות שונות ומגוונות לצורך התמודדות עם בעיית הזבובים. להלן תיאור עיקרי הפעולות שננקטו על ידי המועצה לצורך התמודדות עם בעיית הזבובים:

(א) התקשרויות עם מומחים ומכוני מחקר;

במסגרת הניסיונות להתמודדות עם בעיית הזבובים, שכרה המועצה את שירותיהם של אנשי מקצוע המומחים בתחום, ומימנה פעולות של מכוני מחקר שונים המתמחים בנושא.

מסקירת כרטסות הנהלת החשבונות של המועצה עולה, כי כאמור לעיל הוצאו סכומים משמעותיים לצורך התמודדות עם הבעיה, בין היתר הפעולות לדוגמה דלהלן:

- בין החודשים 09/2013 - 12/2016, שילמה המועצה ל"פאטה מורגנה-גיא דוכוביץ" כ- 258 אש"ח;
- בין החודשים 06/2016 - 12/2018, שילמה המועצה ל- "ב.ג. בנגב טכנולוג" כ- 1.576 מלש"ח;
- בין החודשים 12/2019 - 07/2021, שילמה המועצה למרכז מידע ים המלח והערבה כ- 576 אש"ח;
- בין החודשים 09/2021 - 07/2022, שילמה המועצה לחברת "אקופיס מידל איסט אנורונמנטל אן ג'י או פורום" כ- 63 אש"ח, במסגרת התקשרות עם הארגון לצורך מיזמי שיתוף פעולה אזוריים עם הגורמים המקומיים בירדן;
- במהלך שנת 2021, שילמה המועצה לאגודה השיתופית נאות הכיכר כ- 12 אש"ח להשתתפות במימון מיזם מקומי "מנהרת רוח" ביישוב נאות הכיכר;

מסקירת ההתקשרויות לעיל עולה, כי בחלק ניכר מהמקרים המועצה לא דרשה ו/או קיבלה תוצרים במסגרת ההתקשרות, ובפרט תוצרים שהיו עשויים לסייע בהתמודדות עם בעיית הזבובים, כגון דוחות ממצאים, הערכת יעילות, דיווחי ביצוע וכד'.

בנוסף, לצורך מציאת פתרונות לבעיית הזבובים ובעיות נוספות (יתושים ומזיקים שונים), התקשרה המועצה עם מומחים שונים, בהם: פרופ' יואל מרגלית ז"ל, ד"ר עידו צורים, פרופ' צביקה אברמסקי, עמותת "מו"פ מדבר וים המלח (ע"ר)", אפיק הנדסת סביבה והידרולוגיה ועוד.

הביקורת מציינת לחיוב את נכונות המועצה לשיתופי פעולה עם התושבים בניסיון למצוא פתרונות יעילים לבעיית הזבובים, ובראשם השתתפות המועצה במימון של מיזם "מנהרת רוח" ב"נאות הכיכר". כן יצוין, כי לדברי גורמים מקרב התושבים אשר היו מעורבים בהפעלת המיזם, מלבד השתתפות במימון המיזם, המועצה לא לקחה חלק בהליך הלמידה והסקת המסקנות לאור ממצאי המיזם, אשר ייתכן שהיה מסייע לה להתמודדות עם בעיית הזבובים.

בעניין זה הביקורת מציינת, כי בניגוד לנדרש בסעיף 3.3 להסכם שנחתם בין המועצה לאגודה השיתופית בנאות הכיכר במסגרת השתתפות המועצה במימון מיזם "מנהרת רוח", אשר הגדיר את חובת המועצה לקבל דוחות חודשיים בדבר ממצאי הניסוי, וזאת על מנת לבחון את ממצאי וכדאיות המיזם, המועצה לא הקפידה על קבלת הדוחות.

הביקורת מציינת, כי אי הקפדת המועצה על קבלת הדוחות החודשיים כאמור, גרמה לאובדן מידע חשוב שנצבר מהפעלת המיזם, וכפועל יוצא מכך, המועצה אינה יכולה להסיק כיאות האם וכיצד ניתן להשתמש בידע שנצבר לאור ממצאי המיזם, לשם צמצום בעיית הזבובים, ובפרט כאשר מדובר בבעיה מוכרת וידועה אשר המועצה מנסה להתמודד עימה כבר עשרות שנים.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטייטת הדוח:

לעניין ההתקשרויות עם מומחים: לדברי מנהל אגף התפעול, בניגוד לממצא הביקורת כי בחלק מהמקרים המועצה לא דרשה ו/או קיבלה תוצרים במסגרת ההתקשרויות, במועצה כן התקבלו ממצאים רבים, דוחות, סיכומים ותוצרי מחקרים, ולדבריו צוות הביקורת מוזמן לעיין בתוצרים אלו ככל שיידרש. כן הוסיף מנהל אגף התפעול, כי המועצה תבחן את החוסרים בהשוואה להסכמי עבר ותפעל להשלימם, למינם ולנתחם, וכן תשקול שכירת שירותי ייעוץ חיצוני לניתוח הידע נצבר במועצה לגיבוש מסקנות והמלצות בולטות.

לעניין פרויקט "מנהרת רוח": לדברי מנהל אגף התפעול, "אכן ראוי היה לסכם את הפרויקט ולהבין מה היו הממצאים לטובת העתיד והחלטות להמשך". בתגובתו התייחס מנהל אגף התפעול לסיכום ביניים שערך המו"פ במסמך מחודש 07/2021 והוסיף, כי האגף יפעל לקיים דיון עם הזמנים ולסכם את הפרויקט (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

לעניין ההתקשרויות עם מומחים: תגובת מנהל אגף התפעול שהתקבלו דוחות וממצאים רבים, אינם עולים בקנה אחד עם מה שנמסר לביקורת בפגישות שהתקיימו במועצה. כמו-כן, הביקורת ביקשה להמציא לידיה ממצאים אלו אולם עד עתה הם לא התקבלו, ואף במסגרת תגובת מנהל אגף התפעול לא צורפו כל אסמכתאות המעידות על קיומם של הנתונים. כן יצוין, כי העובדה שבתגובה נטען שהמועצה תשקול שכירת יועץ לניתוח הידע שנצבר במועצה, מעידה שהניתוח כאמור לא בוצע כל השנים והדבר רק מחזק את טענת הביקורת.

לעניין פרויקט "מנהרת רוח": התגובה מחזקת את טענת הביקורת בנוגע להיעדר יישום ממצאי המחקר של מנהרת רוח.

לאור האמור, איך בתגובות אלו כדי לשנות את הממצא בשלב זה.

מסקנת הביקורת:

על אף ההשקעות הרבות של המועצה לצורך ההתמודדות עם מפגע הזבובים, ניהול הפעולות וריכוז המידע לא בוצע בצורה נאותה, דבר אשר מאיין חלק ניכר מפעולות המועצה ואף לאובדן מידע חשוב.

המלצת הביקורת:

על המועצה לפעול לתייעוד ושימור הידע שנצבר, וכן לדרוש ולקבל את התוצרים הנדרשים בהסכמים, וזאת לשם שיפור יכולת המועצה להתבסס על מסקנות והמלצות של גורמי המקצוע השונים מחד, וכן על מנת לחסוך בעלויות מיותרות בעתיד ולפקח על עמידת גורמי המקצוע בהתחייבויותיהם מאידך.

(ב) הסדרת הטיפול בפסולת חקלאית ואורגנית בשטח המועצה;

במהלך שנת 2014, יזמה המועצה הכנה של תוכנית אב לפסולת חקלאית ליישובי הכיכר (להלן: "התוכנית"), כאשר אחת מהמטרות של התוכנית הינה לסייע למועצה להתמודד עם התפתחות הרימות והזבובים בפסולת החקלאית והאורגנית שמקורה בשטחי החקלאות של יישובי הכיכר.

צוות ההיגוי אשר שקד על הכנת התוכנית, כלל גורמי מקצוע ובעלי תפקידים מהמועצה, מיישובי הכיכר, ממרכז המועצות האזוריות, מהיחידה הסביבתית נגב מזרחי וממשרד החקלאות ופיתוח הכפר.

בין יתר הפעולות שהוגדרו בתוכנית, הומלץ על הקמת מערך הסברה, פיקוח ואכיפה, וכן הפעלת אתר הטמנה לפסולת חקלאית ואורגנית, אשר ימנע את התפתחות הרימות והזבובים בכמות הגורמת למפגע באזור יישובי הכיכר.

מן הביקורת עולה, כי כיום פועל בשטח המועצה אתר הטמנה לטיפול בפסולת חקלאית ואורגנית, וכי לדברי הגורמים האמונים במועצה, פעילות אתר הטמנה מפחיתה משמעותית את בעיית הזבובים שמקורה בפסולת החקלאית והאורגנית של יישובי הכיכר.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בשיוטת הדוח:

מנהל אגף התפעול ביקש לתקן את הביקורת וציין כי המועצה אינה מפעילה את אתר הטמנה.

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

הביקורת קיבלה את הערת מנהל אגף התפעול ותיקנה בגוף הדוח את התייחסותה לגורם המפעיל את אתר הטמנה.

(ג) מימון פעולות בירדן;

במסגרת ההתקשרות של המועצה עם חברת "אקופיס מידל איסט אנורונמנטל אן ג'י או פורום" ח.פ. 56-001370-8 שהינה חברת חוץ מסוג מלכ"ר (להלן: "אקופיס"), המועצה הקימה באמצעות אקופיס "משק מודל", שמטרתו לסייע לחקלאים המקומיים בירדן (בעיקר אלו הסמוכים לגבול עם ישראל) להשתמש במידע שיאפשר לקדם את התפוקות והשימוש בטכנולוגיות שונות בענף החקלאות, ובעיקר למצוא פתרונות שימנעו את התפתחות הרימות והזבובים באופן שיפחית משמעותית את כמויות הזבובים המגיעים לאזור יישובי הכיכר מכיוון ירדן.

לדברי יו"ר הוועדה לאיכות הסביבה במועצה, ניהול הטיפול בפעילות בירדן היה שגוי ורצוף ליקויים, ובפועל גרם לכך שהמיזם נכשל על אף ההצלחה המוגבלת שנראתה בשטח עם התחלתו. לדבריו, כישלון המיזם נגרם בעיקר לאור השינויים הארגוניים התכופים בניהול המיזם, אשר הועבר בהחלטת ראש המועצה מאקופיס (בניהולו המקצועי של ד"ר עידו צורים) למכון מחקר ים-המלח, ולאחר מכן ליחידה הסביבתית בערד ואז לעמותת מו"פ מדבר וים המלח, ולבסוף בחזרה לניהולו של ד"ר עידו צורים. כמו-כן, החלפת כוח האדם המקצועי שהיה בתחילת הדרך בכוח אדם פחות מקצועי בהמשך, אשר לא היה מסוגל להתמודד עם ניהול המיזם, וכן הפסקת הפעילות בירדן מול החקלאים בשטח והתמקדות בפעילות מול בעל אדמות מרכזי, גרמו לכישלון המיזם ולאובדן עלויות ההשקעה במיזם והציוד הרב שנרכש במסגרת המיזם (אשר הושאר בשטח אצל בעל

האדמות ללא כל תמורה). בנוסף, ציין יו"ר הוועדה להגנת הסביבה, כי בניגוד לנדרש, לא הוכנו דוחות שנתיים המפרטים את הפעילות ומסקנות הנוגעות ליעילות ההשקעות במיזם.

לדעת הביקורת, התנהלות המועצה מעידה על ליקויים בסיסיים בניהול ושימור ידע, אשר אילו היה מנוהל בצורה ראויה ייתכן שהיה יכול לתרום להצלחת המיזם ולהקלה משמעותית בסבלם של התושבים ביישובי הכיכר, ואף לגרום לחיסכון משמעותי בעלויות שהמועצה משקיעה בניסיונות להתמודד עם בעיית הזבובים מזה עשרות שנים.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטיוטת הדוח:

לדברי מנהל אף התפעול, על הביקורת לבקש את התייחסותם של הגורמים הרלבנטיים, מאחר שהעובדים המועסקים כיום במועצה לא הועסקו בתקופה המבוקרת במועצה ועל כן אין בידם מידע שיכול לסייע (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

תגובת מנהל התפעול מחזקת את ממצאי הביקורת לעניין שימור הידע במועצה (ראו גם התייחסותו לגבי הצורך ביעוץ מקצועי שיסייע בניתוח המידע). כמו-כן הביקורת סבורה, כי העובדה שהעובדים המכהנים כיום במועצה לא היו מועסקים בתקופה המבוקרת, אינה מפחיתה מאחריות עובדי המועצה לעניין שימור הידע ולמידה מהתיעוד שבוצע בזמן אמת.

לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

מסקנת הביקורת:

התנהלות המועצה פגעה באיכות ויעילות הניהול ושימור הידע, דבר אשר גרם בעקיפין למועצה להוצאות מיותרות בניסיונות להתמודד עם מפגע הזבובים על פני השנים.

המלצת הביקורת:

על המועצה לקבוע נהלים שיגדירו את אופן ניהול המיזמים השונים ביעילות ובחיסכון, תוך הקפדה על תיעוד ושימור ידע העשוי לגרום לחיסכון בהוצאות המועצה.

(ד) הוועדה לאיכות הסביבה;

הביקורת סקרה את הפרוטוקולים של הוועדה לאיכות הסביבה לשנים 2016 - 2022 ונוכחה, כי בעיית הזבובים העסיקה את הוועדה באופן ניכר במהלך השנים, וכן כי הוועדה קיבלה דיווחים במהלך השנים על המיזמים השונים שבוצעו להתמודד עם בעיית הזבובים והיתושים.

מסקירת הפרוטוקולים עולה, כי הוועדה קיבלה דיווחים על הצלחות של מיזמים כגון משק מודל בירדן וכד', אולם מלבד קבלת הדיווחים בעל פה, לא התקבלו כל נתונים התומכים בדיווחים אלו.

הביקורת סבורה, כי מסירת דיווחים כלליים שאינם נתמכים בנתונים ממשיים ומוכחים, אינם יכולים לשמש כבסיס לקבלת החלטות, ומונעים מהוועדה את האפשרות לפקח בצורה נאותה על כדאיות ו/או הצלחת המיזמים השונים.

מסקנת הביקורת:

על אף רצון הוועדה לאיכ"ס לבקר ולפקח על פעולות המועצה בעניין מפגע הזבובים, הגורמים האמונים במועצה לא שיתפו את חברי הוועדה בנתונים הנדרשים להם לצורך פיקוח ובקרה על פעולות המועצה.

המלצת הביקורת:

על הגורמים האמונים במועצה לתמוך את דיווחיהם לוועדה לאיכ"ס בנתונים ובאסמכתאות, באופן שיאפשר לחברי הוועדה למלא ביעילות את תפקידם לעניין פיקוח ובקרה על פעולות המועצה.

סעיף 1.11 לנספח השירותים קובע את חובת הקבלן בנושא ניטור ודיווח, ובכלל זה החובה להכין תוכנית הדברה שנתית וחוודשית, כדלהלן:

1.11 ניטור ודיווח
 הקבלן יכין תוכנית הדברה שנתית וחוודשית לניטור והדברה של מזיקים, הכוללת תיאור מפורט של שיטות הטיפול והביצוע, האמצעים, חומרי ההדברה, המעקב והבקרה.
 ניטור – חיפוש, איתור וגילוי מקומות ומקדים אפשריים למחייה ולהתרבות מזיקים במשך כל השנה בכל תחום שיפוט המועצה האזורית תמר.
 הקבלן ימסור למנהל יומן עבודה יומי, בו יצוינו הפעולות והמקומות בהם ביצע ניטור ו/או הדברה ובאלו חומרים השתמש.
 מעבר לדיווחים שיועברו ביומן העבודה היומי, יועברו ממצאי הניטור על גבי דוח מסכם חודשי, בדוח יפורטו ממצאי הניטור והטיפול שבוצעו בכל אזור. הדוח יכיל מפות ו/או תצלומים אשר באמצעותן ניתן להבין בבירור באיזה אזור מדובר.

דו"ח הניטור יכיל את הנתונים הבאים:

- א. תיאור המזיק המנוטר.
- ב. מיקום הניטור כולל נ.צ. וסימון על צילום אוויר.
- ג. רמת הנגיעות בהתאם למפתח שיוגדר על ידי מכון ים המלח.
- ד. הפעולות הדרושות לביצוע.
- ה. הפעולות שבוצעו.

מן האמור עולה, כי ההסכם עם הקבלן מחייב אותו, בין היתר, לבצע פעולות ניטור במשך כל השנה ובכל תחום שיפוט המועצה.

(א) מן הביקורת עולה, כי ככלל, הקבלן אינו מבצע עבודות ניטור יזומות על ידו, וכן אינו מגיש למועצה תוכניות הדברה הכוללות "תיאור מפורט של שיטות הטיפול והביצוע, האמצעים, חומרי ההדברה, המעקב והבקרה" וזאת בניגוד להתחייבותו בהסכם ההתקשרות.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בשיושן הדוח:
 מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי גופים נוספים מבצעים עבודות ניטור שונות, כאשר תפקידו של הקבלן הינו לבצע "הערכה לרמת המפגע (ניטור) וביצוע פעולה בהתאם" (הדגשה במקור). כמו-כן, מציין מנהל אגף התפעול שהניטור המבוצע על ידי הקבלן אינו מבוצע באופן רצוף ולעיתים חסר מידע כפי שציינה הביקורת, ומדגיש כי המועצה תפעל לתקין זאת במידי (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:
 תגובת מנהל התפעול מחזקת את ממצאי הביקורת לעניין היעדר מתן שירות מספיק על ידי הקבלן בניגוד להסכם. כמו-כן, הביקורת אינה מקבלת את הסברו של מנהל אגף התפעול לעניין מהות עבודת הניטור הנדרשת מהקבלן, מאחר שזו הוגדרה במפורש בסעיף 1.11 לנספח השירותים כמפורט לעיל.
 לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

(ב) עוד עולה מן הביקורת, כי במרבית תקופת ההתקשרות, הקבלן לא העביר למועצה יומני עבודה יומיים מפורטים המציינים את כלל הפעולות והמקומות בהם בוצעו פעולות ניטור ו/או הדברה לרבות החומרים בהם נעשה שימוש. כמו-כן, הקבלן לא מסר למועצה דוח מסכם חודשי המפרט את ממצאי הניטור והטיפול שביצע בכל אזור.

כמו-כן, מסקירת יומני עבודה מסוימים אשר הועברו למועצה על ידי הקבלן ונמסרו לביקורת עולה, כי גם במקרים בהם הקבלן דיווח על עבודות שביצע, הוא לא כלל את הפירוט המלא הנדרש בהסכם. בנוסף, הקבלן לא מסר למועצה מפות ו/או תצלומים "אשר באמצעותן ניתן להבין בבירור באיזה אזור מדובר".

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטיוטת הדוח:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי אישורי ביצוע יומיים מועברים בהתאם לחוק המדבירים, וכי קיימת קבוצת וואטסאפ עם הקבלן אשר תוכנה נמסר לביקורת בצירוף דוגמאות של תעודות ביצוע דיגיטליות. כן הוסיף מנהל אגף התפעול, כי ברור למועצה שנושא הדיווחים של הקבלן טעון שיפור והמועצה פועלת לתיקון הנושא על מנת להגיע לרמת דיווח ראוייה ורצויה. לעניין היעדר הגשת דיווחים חודשיים הסביר מנהל אגף התפעול, כי מתקיימות פגישות עם מנכ"ל הקבלן מעת לעת לעדכונים וממצאים תוך ניסיון למסד את הדיווחים, וכי המועצה תפעל לשפר זאת (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

תגובת מנהל אגף התפעול מחזקת את ממצאי הביקורת לעניין איכות ותדירות הדיווחים. כמו-כן, בניגוד לטענת מנהל אגף התפעול, לנציגי הביקורת נמסר בפגישות כי ככלל הקבלן לא העביר את הדיווחים כנדרש. כן יובהר, שהתכתבויות הוואטסאפ שהועברו לביקורת אינן מהוות אסמכתא על הדיווחים הנדרשים מאחר שמדובר בהתכתבויות שוטפות בנושאים הקשורים לקבלן ולא דיווחים בהתאם לתבנית ולתוכן הנדרשים בהתאם להסכם ההתקשרות. לעניין אי מסירת דיווח חודשי יצוין, כי פגישות עיתיות עם הקבלן אינן מהוות תחליף להגשת הדיווחים עליהם התחייב הקבלן בהסכם ההתקשרות, וכי על המועצה לפעול מול הקבלן על מנת לוודא שיעמוד בהתחייבויותיו.

לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

(ג) הביקורת מציינת, כי מלבד העובדה שהקבלן אינו מבצע פעולות ניטור בתחומי המועצה ובפרט לעניין בעיית הזבובים, בסביבות חודש 10/2022 המועצה רכשה מהקבלן 100 מלכודות זבובים חד-פעמיות מסוג שקיות "זבובן" בעלות של 1,755 ₪ (מחושב לפי 15 ₪ ליחידה בתוספת מע"מ), על מנת לנטר בעצמה את כמויות הזבובים בשטח, וזאת על אף שהקבלן מחויב לבצע את פעולות הניטור בעצמו בהתאם להסכם.

במענה לשאלת הביקורת הסבירה מנהלת מחלקת רישוי עסקים ותברואה, כי החלטת המועצה לרכישת המלכודות מסוג שקיות "זבובן" הינה מעבר לדרישות המכרז וההסכם, וכי להבנתה לא מדובר בהפרת הסכם של הקבלן.

עוד יצוין, כי עובר למועד הביקורת, המועצה הזמינה מהקבלן עוד 500 מלכודות מסוג שקיות "זבובן" בעלות של כ- 9 אש"ח (לפי עלות של 15 ₪ ליחידה בתוספת מע"מ כאמור).

בעניין זה הביקורת מעירה, כי לאור העובדה שפעולות הניטור הינן באחריותו של הקבלן בהתאם להסכם עם המועצה, הרי שבמידה שהמועצה מעוניינת לבצע ניטור זבובים, עליה לדרוש מהקבלן לבצע זאת, וזאת מאחר שהתשלום החודשי לקבלן כולל את עבודות הניטור, ובפרט לאור העובדה שבפועל הקבלן לא מבצע פעולות לניטור הזבובים בניגוד לנדרש בהסכם.

למותר לציין, כי תשלום המועצה על ניטור זבובים בנוסף לתשלום החודשי לקבלן, מהווה כפל הוצאה על שירות שאמור להיות מסופק על ידי הקבלן. כמו-כן הביקורת סבורה, כי מאחר שמדובר בפעולה שהקבלן אמור לספק למועצה, היה על המועצה לקזז את העלויות מהתשלום החודשי המשולם לקבלן, ולכלל הפחות ניתן היה לדרוש מהקבלן לספק את המלכודות מסוג שקיות "זבובן", ולא לשלם לאותו הקבלן עבורן בנוסף על התשלום החודשי.

להלן עיקרי תגובת גזבר המועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בשיטת הדוח:

גזבר המועצה מציין בתגובתו כי למרות הכתוב בהסכם מול קבלן ההדברה כי על הקבלן לבצע ניטור, המועצה ראתה לנכון להוסיף על זה ניטור חיצוני נוסף למטרת פיקוח (מאחר שהניטור המבוצע על ידי הקבלן אינו מספק), וכי המועצה הקטינה את עלויות הניטור לאורך השנים במאות אלפי ש"ח. כן ציין הגזבר, כי כיום שירותי הניטור הנוספים הם דרך היחידה הסביבתית גם לצורך החיבור לנושא וגם לצורך התייעלות כלכלית בעניין הניטור. כמו-כן, לאורך השנים בוצעו בנושא הניטור לא מעט ניסוי וטעייה לאור המורכבות הגדולה בנושא, ועל כן הגזבר אינו רואה בכך כפול או ליקוי. לעניין רכישת שקיות "זבובן" ציין הגזבר, כי הליך הרכש בוצע בהתאם לנהלי הרכש של המועצה, כאשר לצורך הזמנה אחת בסך 1,755 ש"ח המועצה נדרשה לפנות לקבלת הצעת מחיר אחת בלבד, ואילו לצורך הזמנה בסך 8,755 ש"ח, המועצה קיבלה 2 הצעות מחיר, ובהתבסס עליהן הוחלט לרכוש מהקבלן אשר הציע את המחיר הנמוך יותר בין ההצעות שהתקבלו. בנוסף התייחס הגזבר לעמדת הביקורת כי היה על הקבלן לספק את המלכודות במסגרת ההסכם והסביר, כי "המסר שהועבר לגזברות בהקשר כי מדובר על כמות עודפת מעבר להסכם ומעבר לקיים בשטח בפועל ולצורך בדיקת יעילות נקודתית של תוספת גדולה מהקיים במכרז ולכן גם פה מבחינתי אין ליקוי בתהליך בגזברות" (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ג').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

- (א) הביקורת אינה רואה את הנושא של כפל הניטור כמו הגזבר. כאשר המועצה מוציאה סכומי כסף ניכרים על שירותי הדברה וניטור, והקבלן אינו מספק את החלק הנדרש ממנו בנושא הניטור, הרי שאין לקבל את ההסבר בדבר הקטנת עלויות וכד', שהרי הקבלן אינו מספק למועצה את הניטור הנדרש ממנו בהסכם. לאור האמור, כל עוד המועצה אינה אוכפת את ההסכם על הקבלן הן בדרישה לקיום התייבוי והן בהטלת עיצומים וקנסות בהתאם להסכם, הרי שעצם רכישת המלכודות לניטור אינה ראויה, ובפרט אם הרכישה מבוצעת מהקבלן שאינו מספק למועצה את השירותים עליהם משולם לו ריטיינר חודשי קבוע ומלא.
 - (ב) לעניין רכישת מלכודות מהקבלן, ראה התייחסות הביקורת לתגובת מנהל אגף התפעול בסעיף זה להלן. בנוסף הביקורת סבורה, כי היות שמדובר בתשלום לספק המועצה מתקשרת עמו בהסכם רב שנתי, בהיקף כספי משמעותי (כמיליון ש"ח בשנה) בתשלום חודשי שוטף, ומאחר שלדברי הגזבר צוין בפניו שמדובר על רכישת כמות עודפת "מעבר להסכם", הרי שהיה על הגזבר במסגרת אחריותו לבדוק את תנאי ההסכם טרם אישור הרכישה.
 - (ג) הביקורת מקבלת את הסברי הגזבר בנוגע לרכישת המלכודות בהתאם לנהלי הרכש והסירה את הממצא המתייחס לנושא זה מדוח הביקורת.
- לאור האמור, הביקורת תיקנה את הממצא כמפורט לעיל.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול המועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בשיטת הדוח:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי אין סתירה בין ההסכם בו הקבלן מחויב לבצע פעולות יומיות ויזומות, לבין רצונה של המועצה לבצע פעולות ניטור נוספות באמצעות הפקה. לדבריו, אין קשר בין לכודות הנוגעות לעבודתו של הקבלן (לכידה) לאלו שהמועצה עושה בהן שימוש לטובת זיהוי וניטור. כן הוסיף מנהל אגף התפעול והסביר, כי 500 שקיות "זבובן" שנרכשו על ידי המועצה לא הוזמנו לצורך ניטור, אלא כמחווה ליום עיון עם החקלאים אשר תוכנן לתקופת החגים אולם קיומו נדחה בשל פרוץ מלחמת חרבות ברזל. לעניין העלויות, הפנה מנהל אגף התפעול להתייחסותו של גזבר המועצה (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

- (א) הביקורת אינה מקבלת את הסבריו של מנהל אגף התפעול בנושא זה, וזאת מהטעמים דלהלן:
 - (א) התייחסות מנהל התפעול לסיבת רכישת 500 המלכודות הנוספות הינה שמדובר ברכישה ליום עיון עם החקלאים אשר נדחתה בשל המלחמה לא נתמכה בכל אסמכתא. בנוסף, חיזוק לממצא הביקורת כי המלכודות נרכשו לצורך ניטור הינו בכך שאף בתגובת הגזבר נטען "המסר שהועבר לגזברות בהקשר כי מדובר על כמות עודפת מעבר להסכם ומעבר לקיים בשטח בפועל ולצורך בדיקת יעילות נקודתית של תוספת גדולה מהקיים במכרז" (ההדגשה אינה במקור).
 - (ב) הגם שהמועצה רשאית לבצע פעולות ניטור בעצמה, העובדה שבחרה לבצע פעולות ניטור ואף לרכוש מהקבלן לטובת כך 600 מלכודות (או אפילו רק 100) מעידה על החשיבות של ביצוע הניטור, ומנגד על החומרה בכך הקבלן אינו מבצע את עבודת הניטור כנדרש. לא מן הנמנע, שביצוע עבודות הניטור ע"י הקבלן והעברת תוצאותיו היה מספק מידע המייתר את הצורך לבצע ניטור ע"י המועצה והגדלת המשאבים הנדרשים לשם כך.
 - (ג) לאור האמור לעיל, העובדה שהמועצה משלמת לקבלן מידי חודש, בין היתר, עבור פעולות ניטור שאינו מבצע מחד, ומשלמת בנוסף לאותו קבלן על מלכודות עבור ביצוע פעולות ניטור עצמיות שלה, מצביעה על התנהלות לא יעילה והוצאות מיותרות בכפל.
 - (ד) כך גם לעניין כמות המלכודות שנרכשו - מאחר שההסכם אינו מגביל את כמות ו/או סוג המלכודות שהקבלן אמור לספק למועצה, כמפורט בסעיף 12.1 למסמך 5 - פירוט השירותים: "ידוע לקבלן, כי יידרש להציב כ-700 מלכודות בתחום שטח המועצה, כאמור לעיל. יחד עם זאת, מוסכם, כי המועצה רשאית להקטין או להגדיל את מספר המלכודות על פי שיקול דעתה הבלעדי ובהתאם לצרכיה, מבלי שהקבלן יהיה זכאי לתוספת תמורה כלשהי" (ההדגשה אינה במקור).
- לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

(ד) לעניין ניטור יתושים נמצא, כי הניטור בתחומי המועצה מבוצע דרך קבע באמצעות עובד המועצה שאינו איש מקצוע מוסמך בתחום, אשר מבצע פעולות לניטור התפתחות יתושים בשטח המועצה בשיתוף עם "היחידה לאיכות הסביבה: תמר-ערד-ירוחם" (להלן: "יחידה לאיכות אזורית"), וזאת על אף שההסכם מחייב את הקבלן לבצע ניטור יתושים, ופעולה זו אף מופיעה בסידור העבודה השבועי של הקבלן.

הביקורת מבקשת להדגיש, כי מלבד העובדה שניטור היתושים מבוצע באופן שוטף על ידי עובד המועצה ולא באמצעות הקבלן באופן המנוגד להסכם שנחתם בין המועצה לקבלן, הרי שקיימת חשיבות שהניטור יבוצע בצורה שוטפת על ידי איש מקצוע המוסמך בתחום זה, בפרט לאור הסיכון להתגברות התחלואה בשל נגיף קדחת מערב הנילוס (West Nile Fever), סיכון העלול לפגוע בתיירות באזור ולגרום להתערבות של משרד הבריאות והמשרד להגנת הסביבה תוך פגיעה במוניטין של המועצה כגורם האחראי על בריאות התושבים, העובדים, התיירים והעוברים בתחומה.

לדברי אנשי מקצוע עימם התייעצה הביקורת, העברת הנגיף מתבצעת בעיקר באמצעות יתושים מסוג *Culex pipiens* ו-*Culex perexiguus*, אשר מעבירים את המחלה לבני אדם מעופות נגועים. **אשר על כן, ביצוע ניטור היתושים על ידי גורם אשר - בין היתר - אינו יודע לזהות את סוג היתושים שנמצאו, עלול לגרום למפגע תברואתי וכלכלי, אשר ניתן להימנע ממנו מראש.**

הביקורת מציינת, כי ביום 05/06/2023 ערכה היחידה לאיכ"ס האזורית סיור בכיכר סדום, בנווה זוהר ובמאגר חימר. הסיור התקיים בהשתתפותו של עובד המועצה ובהשתתפותו של מדביר המוכר כמומחה בתחום הזבובים והיתושים, ואשר מורשה לעבוד בשטחים פתוחים עם חומרים המאושרים על ידי המשרד להגני"ס (להלן: "המדביר המקצועי"). במסגרת הסיור פוזר חומר הדברה מסוג "בקתוש" על ידי המדביר המקצועי בכל מקום בו נצפו זחלי יתושים וזאת לצורך בחינת היעילות בהדברת היתושים.

לבקשת הביקורת נמסר מהיחידה לאיכ"ס האזורית, כי במקומות בהם פוזר חומר ההדברה על ידי המדביר המקצועי כאמור, נצפה שיפור משמעותי במניעת התפתחות היתושים.

כן יצוין, כי במהלך הסיור אותר מפגע בגין ריכוז פסולת של אבטיחים ומלונים אשר לא נשלחו לאתר ההטמנה, וכתוצאה מכך נצפתה התפתחות של רימות וזבובים בכמות גדולה.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטייטת הדוח:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי לא ידוע למועצה מהי ההכשרה הנדרשת לשם הגדרת "איש מקצוע מוסמך", וככל שישנה כזו המועצה תפעל להכשיר את עובד הרשות והגורם ביחידה הסביבתית בהתאם. כן הוסבר, כי עובד המועצה קיבל ומקבל הדרכה ומלווה על ידי גורמים מקצועיים שונים וצובר ידע והבנה תפקידו, וכי העובד אינו נותן הנחיות מקצועיות למדבירים על אופן הטיפול אלא עוסק בבקרה והצפת הממצאים. כמו-כן, מנהל אגף התפעול התייחס לנושא זיהוי היתושים העלולים לשאת את נגיף קדחת מערב הנילוס והסביר כי ניטור של יתושים אלו מבוצע על ידי המשרד להגנת הסביבה בתיאום עם המועצה. כן ציין את דברי הביקורת שבמקומות בהן המועצה פיזרה חומר הדברה נצפה שיפור במניעת התפתחות היתושים (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

ראשית הביקורת מבקשת להבהיר, כי היא רואה בחיוב כל פעולה שהמועצה נוקטת לרווחת ובריאות הציבור בנושא ניטור והדברת מזיקים בשטחה, לרבות זבובים ויתושים. עם זאת, הביקורת אינה מקבלת את הסבריו של מנהל אגף התפעול בנושא זה, וזאת מהטעמים דלהלן:

(א) התייחסות הביקורת בסעיף זה הינה לניטור יתושים ולא לניטור זבובים, ועל כן נדרשת רמה מקצועית וידע גבוהים יותר בעיקר בשל רמת המטרד והסיכון להעברת המחלות הנובעות מעקיצת יתושים.

דוח מבקר המועצה בנושא "התקשרות עם קבלן הדברה במועצה האזורית תמר"

(ב) בהתאם לדרישות המועצה בהסכם ההתקשרות, הקבלן התחייב לספק את שירותי ההדברה והשירותים הנוספים, בהם שירותי הניטור, **באמצעות צוות בעל מומחיות, ידע וניסיון של 3 שנים לפחות**. על כן ביצוע ניטור באמצעות גורם שאינו בעל הידע הניסיון והמומחיות הנדרשת מהקבלן, בהכרח גורמת למועצה לקבל שירותים באיכות וברמה נמוכים יותר.

(ג) כמפורט בטיטת הדוח, הימצאותם של יתושים נושאי מחלות, במיוחד בשטח המועצה עלולים לגרום לנזקים כלכליים למועצה, ולנזקים תברואתיים לאנשים ולבעלי החיים המצויים בשטחה. לאור האמור הביקורת סבורה, כי על המועצה לנקוט באמצעים נאותים להפחתת הסיכונים התברואתיים והכלכליים, וזאת באמצעות שימוש בגורמי מקצוע מוסמכים בעלי רישיון הדברה מתאים, ולא להסתמך על הכשרה חלקית על סמך הניסיון בעבודה מול גורמי מקצוע טובים ככל שיהיו (לעניין הכשרה מקצועית של איש מקצוע ניתן לעיין במקורות הנורמטיביים כדוגמת תקנות הסדרת העיסוק בהדברה תברואתית).

לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

(ה) בנוסף לעלויות הקבועות לקבלן, ובנוסף לעלויות השונות שהמועצה מוציאה עבור ניטור זבובים ויתושים כאמור, המועצה אף משתתפת במימון פעילות היחידה לאיכות הסביבה בנגב המזרחי באזור התעשייה במישור רותם.

בהתאם לנתונים שהוצגו בפני הביקורת עולה, כי ביום 09/03/2023, חתמה המועצה על תוספת להסכם מול עיריית ערד מיום 02/03/2014 (להלן: "התוספת להסכם ערד"), כאשר בהתאם להתחייבות המועצה בתוספת להסכם ערד, המועצה משתתפת בעלויות העסקתו של עובד ייעודי לצורך ניטור סביבתי, אשר מועסק בחוזה אישי מיוחד על ידי עיריית ערד (להלן: "העובד הייעודי"), כדלהלן:

הואיל:	וביום 02.03.2014 הוסכם בין הצדדים כי תמר תשתתף במימון פעילות היחידה לאיכות הסביבה בנגב מזרחי באזור התעשייה במישור רותם (להלן: "ההסכם"),
והואיל:	ועד לתאריך 14.05.2022 הועסקה על ידי תמר, הגב' הדר לוי, בניטור סביבתי (להלן "המשרה") והוצבה ביחידה הסביבתית;
והואיל:	וערד ותמר הסכימו ביניהן כי החל מתאריך 14.05.2022 משרה זו תאוּש באמצעות עובד אשר יועסק ע"י ערד בחוזה אישי מיוחד תלוי תקציב, כאשר תמר תעביר לערד תשלום בגין עלות העסקת העובד במשרה כאמור, הכל כמפורט במכתבו של גזבר הרשות מתאריך 07.09.2022 (המצ"ב פנספת א' המהווה חלק בלתי נפרד תוספת זו (להלן "התוספת"));
והואיל:	והצדדים מעוניינים להאריך את משך ההתקשרות ביניהם ולעדכן בהתאמה את גובה התקציב כאמור, וזאת כפי שיפורט להלן;

סעיפים 3 ו-4 לתוספת להסכם ערד מגדירים את תפקידו של העובד הייעודי בניטור מזיקים, כדלהלן:

- ברור לצדדים כי בנוסף לניטור הסביבתי תעסוק היחידה הסביבתית גם בניטור מזיקים בהתאם לתכנית העבודה (המצ"ב **פנספת ב'** המהווה חלק בלתי נפרד מתוספת זו) כפי שקבעו הצדדים ביניהם (להלן: "השירותים").
- הצדדים מצהירים כי שירות הניטור ועלותו המוגדרים במסמך זה הם תוספת להסכם המקורי שנחתם ביום 2.3.2014 ויש בו להוסיף ולא לגרוע.

כמו-כן, סעיף 5 לתוספת להסכם ערד קובע את שיעור השתתפות המועצה בעלויות העסקת העובד הייעודי, בהיקף של כ- 220 אש"ח בשנה (מעל 18 אש"ח בחודש), כדלהלן:

5. עבור ביצוע מלוא השירותים תשתתף תמר בסכום של 220,000 ש"ח לשנה. סכום זה ישמש את ערד לטובת גיוס עובד/ת כמפורט במכתב מועצת תמר מיום 7.9.22, (המצ"ב כנספח א') לתוספת זו ויכלול בין היתר העמדת רכב ברמה שנקבעה לשימוש של העובד/ת.

בעניין זה הביקורת מעירה, כי בהתאם להסכם עם הקבלן, פעולות הניטור שהקבלן נדרש לבצע בהתאם להסכם ההתקשרות עם המועצה, כוללות את אזור התעשייה במישור רותם, כמפורט סעיף 1 למסמכי המכרז ובמבוא להסכם ההתקשרות, כדלהלן:

המועצה האזורית "תמר" (להלן: "המועצה") מזמינה בזאת הצעות למתן שירותי ניטור והדברה בתחום שיפוטה (להלן: "שירותי ההדברה") וכן שירותים נוספים, ובכלל זה טיפול בבעיות זבובים, נמלים, מכרסמים וזוחלים וכן לכידת כלבים משוטטים ונחשים וביצוע עבודות הדברה בתוך המפעלים שבאזור התעשייה מישור רותם (להלן: "השירותים הנוספים"; וביחד להלן: "השירותים"), והכל בהתאם לתנאים ולפרטים המפורטים להלן ובנוסף החוזה המצ"ב כמסמך 4 למסמכי המכרז (להלן: "החוזה") ולהוראות חוק הסדרת העיסוק בהדברה תברואית, תשע"ו-2016 (להלן: "החוק").

המועצה מעוניינת בקבלת שירותי הדברה בתחום שיפוטה של המועצה (להלן: "שירותי ההדברה"), וכן שירותים נוספים ובכלל זה טיפול בבעיות זבובים, לכידת ודילול כלבים ונחשים ועבודות הדברה בתוך המפעלים שבאזור מישור רותם (להלן: "השירותים הנוספים"; וביחד להלן: "השירותים").

לאור האמור, הביקורת סבורה, כי כל תשלום נוסף עבור ביצוע פעולות ניטור בצורה שיטתית ומחזורית בנוסף לתשלום שהמועצה משלמת עבור פעולות הניטור לקבלן, ובכלל זה השתתפות במימון שכרו של העובד הייעודי בעיריית ערד כאמור, ובנוסף גם להשתמש בשירותיו של עובד המועצה הפועל בשיתוף עם היחידה לאיכ"ס האזורית לביצוע פעולות הניטור מטעם המועצה, מהווה תשלומי כפל על שירותים שהקבלן נדרש לספק, וכן מהווים תשלומי יתר אסורים.

כמו-כן, הביקורת סבורה, כי במידה שהמועצה מעוניינת שפעולות הניטור יבוצעו באמצעות גורמים שונים ולא באמצעות הקבלן (ובפרט כאשר הקבלן כלל אינו מבצע בעצמו את פעולות הניטור הנדרשות בהתאם להסכם), הרי שהמועצה רשאית לגרוע את שירותי הניטור מההסכם עם הקבלן, וזאת בהתאם להוראות סעיף 18 להסכם ההתקשרות עם הקבלן, הקובע כדלהלן:

18. מבלי לגרוע מהתחייבותו של הקבלן ליתן את שירותי ההדברה, מוסכם בזאת, כי המועצה רשאית על פי שיקול דעתה הבלעדי והמוחלט, לגרוע מחוזה זה את השירותים הנוספים, כולם או חלקם, ולהחליט על הזמנת השירותים הנוספים, כולם או חלקם, מקבלן אחר ו/או על הפחתה או הגדלה של היקף השירותים הנוספים בכל דרך אחרת כפי שתמצא לנכון, ולקבלן לא תהיינה כל טענות ו/או דרישות ו/או תביעות כנגד המועצה בעניין זה.

בנוסף, בשל העובדה שהקבלן אינו מבצע את פעולות הניטור כנדרש בהסכם מחד, ומאידך המועצה משלמת לגורמים שונים עבור ביצוע הניטור שלא באמצעות הקבלן על אף ההסכם שנחתם עימו, הרי שעל המועצה לנכות את עלויות הניטור מהתשלומים לקבלן, וזאת בין היתר בהתאם להוראות סעיפים 49 ו-58 להסכם ההתקשרות עם הקבלן הקובעים את זכות הקיזוז של המועצה, כדלהלן:

49. נדרש הקבלן לבצע מטלה מסוימת וביצועה על ידו לא הניב את התוצאות שהתבקשו מביצוע המטלה, לפי קביעת המנהל, רשאית המועצה לקזז מהתמורה לקבלן את עלות השירות הרלוונטי.

58. המועצה תהיה רשאית לקזז, לעכב או לחלט כל סכום המגיע או שיגיע לה מאת הקבלן כנגד כל סכום המגיע ממנה לקבלן מכוח חוזה זה בכל אחד מהמקרים בהם הפר הקבלן התחייבות כלשהי מההתחייבויות שנטל על עצמו על פי החוזה לרבות, אך לא רק, אי מילוי אחר דרישת המועצה לביצוע תיקון כלשהו, ו/או תשלום ביתר בגין ביצוע השירותים אשר לאחר התשלום בגינם הסתבר, כי הקבלן אינו עומד בדרישות המועצה כמפורט בחוזה זה או מכל סיבה אחרת, בין שהסכום קצוב ובין שאינו.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בשיטת הדות:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו את השתלשלות העסקתה של עובדת היחידה הסביבתית והשתתפות המועצה במימון העסקתה לצורך ביצוע עבודות ניטור סביבתי והחל משנת 2022 גם ניטור מזיקים, כאשר לדבריו "בצעד זה חסכה המועצה מאות אלפי שקלים והקימה גוף מנטר (מזיקים) מתוך יחידות המועצה לטובת שימור הידע ופיתוח מומחיות" (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

הסבריו של מנהל אגף התפעול בנושא זה, מחזקים את ממצאי הביקורת כי התוספת להסכם ערד מוסיפה את ניטור המזיקים כחלק מעבודת הניטור הנדרשת מהיחידה הסביבתית, וכי המועצה נושאת בעלויות אלו בנוסף להסכם עם הקבלן. הביקורת אינה מתייחסת לעצם פעולות המועצה לרווחתם ואיכות חייהם של תושביה, אלא מעירה על כך שהקבלן אשר מקבל סכומים ניכרים לביצוע משימות אלו כלל אינו מבצען, ואילו המועצה מוציאה כספים נוספים על אותם שירותים כדי להביא בשיפור תוצאות הפעילות, אך מנגד אינה פועלת לניכוי עלויות אלו מהתשלום לקבלן בניגוד לנדרש בהסכם.

לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

לאור האמור הביקורת סבורה, כי לא מתקיימים הליכי פיקוח ובקרה נאותים על פעילות הקבלן בנושא ניטור מפגעים כמתחייב מהסכם ההתקשרות עימו. דבר זה גורם למועצה לשלם תשלומי כפל לגורמים שונים וזאת בנוסף לתשלום החודשי הקבוע המשולם לקבלן הכולל את התחייבותו לביצוע כלל פעולות הניטור הנדרשות. כמו-כן, במרבית תקופת ההתקשרות עם הקבלן לא ננקטו כנגד הקבלן כל צעדים לאכיפת התחייבותו להגשת תוכניות עבודה בהתאם לנדרש בהסכם ההתקשרות.

מסקנת הביקורת:

הגורמים האמונים במועצה אינם ממלאים את תפקידם בצורה נאותה בכל הנוגע לפיקוח על עבודת הקבלן והקפדה על עמידתו בהתחייבויותיו, דבר אשר גורם למועצה להוצאות רבות ומיותרות, בהם גם עבור שירותי הניטור שעל הקבלן לספק למועצה בהתאם להסכם ההתקשרות.

המלצת הביקורת:

על המועצה לוודא כי הגורמים האמונים יבצעו את הפיקוח והבקרה על קבלן ההדברה בצורה נאותה, ובכלל זה ידרשו ממנו לעמוד בהתחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות, לרבות ביצוע ניטור מפגעים והגשת תוכניות עבודה.

כמו-כן, על המועצה להימנע מלהזמין שירותים חיצוניים עבור רכיבים שעל הקבלן לספק בהתאם להסכם ההתקשרות, הן מהקבלן והן מגורמים חיצוניים.

במבוא להסכם ההתקשרות עם הקבלן, המועצה הגדירה את השירותים הנוספים שעל הקבלן לספק מלבד שירותי ההדברה, גם את נושא לכידת הכלבים והנחשים, כדלהלן:

הואיל והמועצה מעוניינת בקבלת שירותי הדברה בתחום שיפוטה של המועצה (להלן: "שירותי ההדברה"), וכן שירותים נוספים ובכלל זה טיפול בבעיות זבובים, לכידת ודילול כלבים ונחשים ועבודות הדברה בתוך המפעלים שבאזור מישור רותם (להלן: "השירותים הנוספים"; וביחד להלן: "השירותים");

(א) לכידת כלבים

סעיף 36 להסכם ההתקשרות עם הקבלן קובע, כי התשלום החודשי לקבלן כולל שירותי לכידה של עד 10 כלבים בכל שנה, וכן נקבע תשלום נוסף של 750 ₪ בתוספת מע"מ עבור כל לכידה של כלבים מעבר לכמות של 10 כלבים בשנה.

מסקירת כרטסות הנה"ח של המועצה נמצא, כי הקבלן הגיש למועצה חשבוניות לחיוב בגין לכידת 16 כלבים בסכום מצטבר של 14,042 ₪ לתקופה 08-12/2021, כאשר הקבלן ציין על גבי חלק מהחשבוניות כי מדובר בחיוב מעבר ללכידה של 10 כלבים במהלך השנה, כמפורט להלן:

מ.ס.	מס' ח-ן	תאריך	פריט	כמות	מחיר ליח'	הנחה	סה"כ לתשלום	מע"מ	סה"כ
1	78632	31/08/2021	חיוב עבור לכידת כלבים (מעל 10 כלבים בשנה)	3	750	-0.43	2,633	382.57	2,250.43
2	78786	31/10/2021	עבור לכידת כלבים חודש אוקטובר	3	750	-0.43	2,633	382.57	2,250.43
3	78836	30/11/2021	עבור לכידת כלבים חודש נובמבר	1	750	-0.43	878	127.57	750.43
4	78972	31/12/2021	לכידת כלבים	9	750	-0.43	7,898	1,147.57	6,750.43
סה"כ חיוב עבור לכידת כלבים בשנת 2021									
				16		-1.72	14,042.01	2,040.29	12,001.72

בהתאם לתיאור של הקבלן כפי שעולה מהחיובים שהגיש למועצה כאמור, במהלך שנת 2021 הקבלן לכד (לכאורה) 26 כלבים, כאשר רק עבור 16 הכלבים שמעבר למתחייב מההסכם הוא הגיש למועצה חיובים בנפרד (בהתאם להסכם 10 הכלבים הראשונים כלולים בתשלום הקבוע).

הביקורת מציינת, כי מבירור מול מחלקת התברואה במועצה עולה, שהקבלן לא דיווח למועצה כלל על כמות הכלבים שנלכדו על ידו במהלך שנת 2021, דבר המגביל את יכולת המועצה לבחון את נאותות החיובים המוגשים על ידו בנושא. כן נמסר לביקורת, כי בהתאם לנתונים המצויים במחלקת התברואה (אשר לא דווחו על ידי הקבלן), במהלך שנת 2021 תועדו 17 לכידות של כלבים בלבד בשטח המועצה.

עוד מציינת הביקורת, כי בהיעדר דיווח נאות של הקבלן, המועצה לא הייתה רשאית לאשר לקבלן תשלום עבור לכידות מעבר לנדרש בהסכם. כמו-כן, היה על המועצה לוודא את כמות הלכידות בפועל בשנת 2021 בהתאם לנתונים המצויים אצלה טרם אישור החשבוניות לתשלום, שהרי אילו הייתה נערכת בדיקה של כמות הלכידות במהלך השנה, לא היה ניתן לאשר לקבלן תשלום עבור 16 הלכידות בגינן הוגשו החשבוניות כאמור, ולכל היותר ניתן היה לאשר תשלום עבור 7 לכידות מעבר לנדרש בהסכם, וזאת בהתבסס על הנתון שבוצעו 17 לכידות בלבד במהלך השנה כאמור לעיל.

מן האמור עולה, כי המועצה אינה מקיימת פיקוח ובקרה נאותים על פעילות הקבלן ועל החיובים המוגשים על ידו, דבר הגורם למועצה לשלם לקבלן תשלומים נוספים מעבר לתשלום החודשי הקבוע, וזאת מבלי יכולת לוודא ולאמת את דרישות התשלום המוגשות על ידו.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטיוטת הדוח:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי ההתחשבות עם הקבלן מבוצעת על בסיס של שנת התקשרות ולא לפי שנת לוח (שנה קלנדרית), דהיינו ממועד חתימת הסכם ההתקשרות בחודש 09/2020. לדבריו, בין 09/2020 ל- 09/2021 נלכדו 13 כלבים, ועל כן שולמה חשבונית 78632 עבור 3 כלבים בהתאם להסכם המחייב תשלום מעל 10 בשנה. כן ציין מנהל אגף התפעול, כי הגעה של לוכד, אף אם לא בוצעה לכידה, מחייבת בתשלום (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

הביקורת אינה מקבלת את הסבריו של מנהל אגף התפעול בנושא זה, כדלהלן:

- (א) הביקורת סבורה, כי הפרשנות לפיה יש לראות בהגדרת שנה, את מועד ההתקשרות אינה עולה בקנה אחד עם כוונתם של עורכי ההסכם מחד, ועם הנהוג בכל ההתקשרויות של גופי ציבור שונים עם נותני שירותים, וכי מדובר בפרשנות שאינה תואמת את הפרשנות המקובלת לפיה "שנה" הינה שנת לוח דהיינו החל מהראשון לינואר של אותה שנה ועד ליום ה- 31 בדצמבר של אותה שנה. וזאת להבדיל משנת התקשרות אשר רק היא מחושבת לפי מועד ההתקשרות בפועל. בעניין זה הביקורת מזכירה שרשות מקומית הפועלת בהתאם לתקציב מאושר מחויבת לפעול במסגרת של תקציב שנתי, וכל התחייבויותיה הכספיות מבוססות על שנת הכספים שהינה שנת לוח בלבד.
- (ב) על אף האמור יצוין, כי לביקורת הוצגו תיעודים על לכידות של 13 כלבים בתקופה שבין 09/2020 ל- 09/2021, אולם לא הוצגו כל תיעודים על התקופה שלאחר מכן, ועל כן הביקורת מנועה מלבחון את נאותות התייחסותו של מנהל אגף התפעול. כן יצוין, כי בהתאם לחשבוניות שהוגשו ע"י הקבלן ושולמו ע"י המועצה, בשלושת החודשים הראשונים של שנת ההתקשרות השנייה (בין 10/2021 - 12/2021) המועצה שילמה לקבלן עבור לכידה של 13 כלבים, בעוד שלשיתו של מנהל אגף התפעול, היה עליה לשלם בתקופה זו רק על לכידה של 3 כלבים בלבד בהתאם להסכם (מעל 10 בשנה).
- (ג) בניגוד לדבריו של מנהל אגף התפעול הביקורת סבורה, כי המועצה אינה רשאית לשלם לקבלן על קריאות שהסתיימו ללא לכידה, וזאת מאחר שההסכם מגדיר במפורש את התשלום בהתאם ללכידות בפועל ולא בהתאם למענה לקריאות. לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

מסקנת הביקורת:

המועצה אינה מקיימת פיקוח ובקרה נאותים על פעילות הקבלן ועל החיובים המוגשים על ידו, וכתוצאה מכך המועצה עשויה לשלם לקבלן תשלומים נוספים מעבר לתשלום הקבוע בהסכם.

המלצת הביקורת:

על הגורמים האמונים במועצה לקיים פיקוח ובקרה נאותים על החיובים של הקבלן, וזאת על מנת לוודא עמידת הקבלן בהתחייבויותיו מחד, ולמנוע תשלומי יתר מאידך.

(ב) לכידת נחשים

סעיף 7 לנספח השירותים מגדיר את חובת הקבלן להעניק שירותי לכידת נחשים (ועקרבים), כדלהלן:

7.לכידת והרחקה של נחשים ועקרבים

הקבלן יבצע לכידה של נחשים ועקרבים במבנים ובחצרות המבנים במוסדות ציבוריים על פי קריאה.

הקבלן מתחייב להיות זמין במשך 24 שעות (כולל שבתות וחגים) – ללא תוספת תשלום) לצורך קבלת הקריאה לטיפול בלכידת נחשים/עקרבים.

הקבלן מתחייב להגיע לכתובת שבה מצוי הנחש/עקרב תוך פרק זמן שלא יעלה על 90 דקות מזמן הקריאה או במועדים אחרים שיקבעו בתאום עם נציג הרשות.

מבדיקת הביקורת עולה, כי בניגוד לנדרש בהסכם ולהתחייבות הקבלן, הקבלן לא מעניק למועצה כלל שירותי לכידה של נחשים.

עוד עולה מן הביקורת, כי לפחות במקרה אחד (ביום 01/06/2022), התברואן והפקח של המועצה מימן מכיסו הפרטי את עלות לוכד הנחשים שהוזמן על ידו, וזאת מאחר שהקבלן לא מספק למועצה את השירות עליו התחייב במסגרת ההסכם.

מבירור עם הגורמים האמונים עולה, כי התברואן לא קיבל החזר על ההוצאה אותה הוא מימן מכיסו הפרטי, וכן כי המועצה לא קיזזה את עלות הזמנת לוכד הנחשים מהתשלום לקבלן.

הביקורת סבורה, כי התנהלות הקבלן המתנערת מהתחייבויותיו כפי שהוגדרו במפורש במסמכי המכרז ובהסכם ההתקשרות, מחייבת את המועצה לבחון את הסעדים העומדים לרשותה לאור התנהלות הקבלן, ואף לשקול את המשך ההתקשרות עם הקבלן לאור ריבוי הפרות לכאורה של הסכם ההתקשרות והתחייבויותיו הנובעות ממנו, וזאת בהתאם לקבוע בפרק סעדים ותרופות בהסכם ההתקשרות שנחתם עם הקבלן ולהוראות כל דין.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטיוטת הדוח:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי "זהו שירות אופציונלי עם מחיר לצידו החל מהנחש הראשון", וכן, מאחר שלא שולם על לכידת נחשים גם לא מבוצע קיזוז מהקבלן. עוד מציין מנהל אגף התפעול, כי המועצה רשאית בהתאם לסעיף 18 להסכם לגרוע את השירות מהחוז. לעניין תשלום מכיסו של עובד המועצה ציין, כי מדובר באירוע שהתרחש באמצע הלילה והתברואן קרא על דעת עצמו לחברו שילכוד את הנחש, וכי לחבר אין חשבוניות ועל כן המועצה אינה יכולה לשלם על הלכידה (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

הביקורת מקבלת את הסברו של מנהל אגף התפעול לפיו לא שולם לקבלן על לכידות נחשים שלא בוצעו. עם זאת, הביקורת סבורה שבהתאם להסכם ההתקשרות הקבלן מחויב לבצע את הלכידות בעצמו או באמצעות גורם מטעמו, אף אם התשלום מבוצע בהתאם ללכידות בפועל. לביקורת לא הומצאה אסמכתא המשחררת את הקבלן מחובתו לספק שירותי לכידת נחשים, ועל כן הביקורת סבורה שסירוב הקבלן לבצע את הלכידות מהווה הפרה של הסכם ההתקשרות. לעניין לכידת הנחש על ידי חברו של התברואן, הביקורת סבורה שעל המועצה להחזיר לעובד את עלות הלכידה, וכי עליה למצוא את הדרך הנאותה לשם כך, אם במסגרת של החזר הוצאות בתלוש השכר בכפוף לאישורים הנדרשים, או בדרך אחרת כפי שיומליץ על ידי יועמ"ש המועצה.

לאור האמור, הביקורת חידדה את ניסוח הממצא בהתאם.

מסקנת הביקורת:

המועצה אינה פועלת לחייב את הקבלן לעמוד בכל התחייבויותיו כפי שנקבעו בהסכם ההתקשרות.

המלצת הביקורת:

על המועצה לפעול לחייב את הקבלן לעמוד בכלל התחייבויותיו כפי שנקבעו בהסכם ההתקשרות.

סעיף 3 לנספח השירותים קובע את חובת הקבלן לבצע הדברת חרקים, ובכללם את נמלת האש הקטנה, כדלהלן:

3. הדברת חרקים
"חרקים" – תיקנים, נמלים, (לרבות נמלת האש הקטנה) פשפשים, פרעושים, קרציות, זבובים, כינים וטרמיטים. הקבלן יבצע את הדברה של חרקים במבנים וחצרות המבנים במוסדות ציבור ובשטחים פתוחים, על פי קריאה מועדים וסדרי עדיפויות שיקבעו על ידי המועצה.
הקבלן יבצע את ההדברה באופן שיביא לחיסול החרקים הקיימים בתוך המבנה ובחצר המבנים, בקירות החיצוניים של המבנים ובחצרות המבנים ובכל שטח אחר עליו תורה המועצה.
הדברת החרקים, תעשה בפרק זמן שלא יעלה על 24 שעות ממועד הקריאה או ממועדים אחרים שיקבעו בתאום עם נציג המועצה.
פעולת הדברת החרקים תימנע הופעתם של החרקים עייף השטח לתקופה של 6 חודשים בלבד. הופעת חרקים עייף השטח בתקופת זמן הפחותה מ 6 חודשים ממועד ביצוע פעילות ההדברה, תחייב את הקבלן בביצוע פעילות הדברה נוספת.

כמו-כן, סעיף 11 לנספח השירותים קובע את חובת הקבלן לבצע פעולות הדברה מיוחדות גם ברשות הפרט, בהתאם לדרישות המועצה, כדלהלן:

11. הדברת מזיקים ברשות הפרט
המועצה תהא רשאית אך לא חייבת (אופציונאלי) לדרוש מהקבלן לבצע פעולות הדברת מזיקים ברשות הפרט (במבנים וחצרות המבנים).
פעולות ההדברה שהמועצה תהא רשאית לדרוש מהקבלן לבצע, יכללו את כל סוגי ההדברה המפורטים בנספח ג' – מפרט דרישות לביצוע (הדברת יתושים, חרקים מכרסמים, עשבייה, פינאי פגרים וריסוס המקום בו היה מונח הפגר ולכידה/הרחקה של נחשים, עקרבים דבורים וצרעות).
פעילות הדברת המזיקים ברשות הפרט, תבוצע על פי קריאה והפנייה של המנהל תוך ציון חתובת/המיקום שבו יש לבצע את פעולות ההדברה, העבודה תתבצע במקרים חריגים בלבד ועייף שיקול דעתו של המנהל ו/או עייף חומרת המפגע.

בעניין זה הביקורת מציינת, כי בסיור שנערך עם מנכ"ל הקבלן הזוכה, טען המנכ"ל שהוא אינו מחויב לבצע הדברה בשטחים פרטיים, אולם בפגישה עם מנהלת מחלקת רישוי עסקים ותברואה צוין בפני הביקורת שעל אף עמדתו של הקבלן, הוא מבצע את ההדברה בשטחים פרטיים בהתאם לדרישות המועצה (בכפוף לניטור נמלת האש המבוצע על ידי נציגי רטי"ג באופן שוטף).

לאור האמור, הביקורת מציינת בחיוב את הקפדת המועצה לקבלת שירותי הדברה של נמלת האש בהתאם לנדרש בהסכם ההתקשרות, אף בשטחים פרטיים (חצרות בתי המגורים בקיבוץ עין גדי), וזאת למרות עמדתו של הקבלן לפיה הוא כלל אינו מחויב לכך בהתאם להסכם.

הימצאותם של פגרי בעלי חיים בסביבת בני אדם מהווים מפגע תברואתי אשר הולך ומחמיר ככל שעובר הזמן ממועד התמותה ועד לסילוק הפגר. היעדר טיפול מהיר ומקצועי בפינוי הפגרים ובניקוי וחיטוי מקום הפגר וסביבתו, עלול לגרום לתחלואה ולפגיעה באיכות החיים של התושבים ושל העוברים במקום, וכן מהווה מפגע סביבתי העלול להזיק לסביבה ולבעלי החיים.

סעיף 9 לנספח השירותים קובע את חובת הקבלן לפינוי פגרים, כדלהלן:

9. פינוי פגרים וחיטוי המקום שממנו פונו פגרי בעלי החיים
<p>הקבלן יבצע פינוי של פגרים (פגרי כלבים, חתולים, מכרסמים וכו').</p> <p>עבודת הפינוי תכלול ביצוע הפעולות שלהלן:</p> <ul style="list-style-type: none"> • הגעה אל המקום שבו מונח הפגר והכנסתו לתוך שקית פלסטיק סגורה ואטומה. • הרמת השקית המכילה את הפגר מהקרקע והכנסתה אל תוך כלי רכב. • שינוע השקית המכילה את הפגר והכנסתה אל מיכל האצירה/ מיתקן הסילוק שעליו תורה הרשות המזמינה. <p>פינוי הפגר יבוצע תוך פרק זמן שלא יעלה על שעתיים ממועד הקריאה או במועדים אחרים שיקבעו בתאום עם נציג הרשות המזמינה.</p> <p>הקבלן יבצע חיטוי של המקום שבו היה מונח פגר בעל החיים וברדיוס של 0.5 מטר מסביבו בכדי לחסל מזיקים שהתפתחו או עלולים להתפתח במקום בעת תהליך הריקבון של הפגר.</p> <p>הקבלן יבצע את פעולת החיטוי תוך פרק זמן שלא יעלה על שעתיים ממועד הפינוי או במועדים אחרים שיקבעו בתאום עם נציג הרשות המזמינה.</p> <p>במקרה שהפגר יהיה מונח במקום שהגישה אליו אינה פנויה באופן שיחייב ביצוע עבודות שיאפשרו גישה והגעה אל הפגר, תבוצע עבודת הפינוי והחיטוי במחיר שיקבע בין המועצה לקבלן</p>

מן האמור עולה, כי ההסכם עם הקבלן מחייב אותו, בין היתר, כדלהלן:

- (1) מתן מענה לקריאה בתוך שעתיים, או בתוך פרק זמן אחר שיקבע עם נציג המועצה;
- (2) אריזת הפגר בתוך שקית פלסטיק אטומה לצורך הפינוי;
- (3) חיטוי מקום הפגר וכן רדיוס של חצי מטר מסביב למקום הפגר;

(א) מסקירת נתוני המוקד העירוני עולה, כי בין החודשים 11/2020 - 12/2022 התקבלו 54 פניות שונות בדרישה לפינוי פגרים של בעלי חיים שונים (בעיקר של חתולים, ציפורים וכלבים).

(ב) מן הביקורת עולה, כי בניגוד לנדרש בהסכם בין הקבלן למועצה, הקבלן סירב לפניות המועצה לפנות את הפגרים, וכי עבודת פינוי הפגרים נעשתה בפועל על ידי עובד המועצה אשר אינו מוכשר לכך ואינו מוסמך לבצע את פינוי הפגרים. כמו-כן נמצא, כי פינוי הפגרים בפועל לא בוצע באריזת פלסטיק אטומה וכן לא בוצע חיטוי במקום הימצאות הפגרים ובסביבתם כנדרש.

(ג) בעניין זה הביקורת מציינת, כי טיפול בפגרי בעלי חיים מחייב נקיטת אמצעי זהירות מיוחדים למניעת התפשטות מחלות, וכי על הגורמים העוסקים בפינוי פגרים להקפיד על אמצעי זהירות מיוחדים הן לצורך הגנה על בריאות העוסקים בפינוי הפגרים בפועל, לרבות שימוש בציוד מיגון אישי כנדרש בתקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז-1997, והן לצורך הגנה על בריאותם של בני אדם ושל בעלי חיים אחרים בסביבה העלולים להיפגע מהימצאותם של הפגרים ו/או מטיפול לא מקצועי בפינוי הפגרים, ובכלל זה חיטוי מקום הפגר וסביבתו.

(ד) הביקורת מציינת, כי מלבד היעדר האכיפה כנגד הקבלן בגין סירובו לקיים את התחייבויותיו בהסכם, אי הקפדה על פינוי פגרים בידי גורמים מוסמכים ובצורה בטיחותית עלולה לסכן את בריאותם של העובדים מטעם המועצה אשר מפנים את הפגרים ואף לגרום לסיכון בריאותם של בני אדם ובעלי חיים המצויים בסביבת מקום הפגר.

לאור האמור הביקורת סבורה, כי לא מתקיימים הליכי פיקוח ובקרה נאותים על פעילות הקבלן בנושא פינוי הפגרים כמתחייב מהסכם ההתקשרות עימו. דבר זה גורם למועצה לשלם תשלומי כפל לגורמים שונים וזאת בנוסף לתשלום החודשי הקבוע המשולם לקבלן הכולל את התחייבותו לביצוע כלל הפעולות הנדרשות. כמו-כן, במרבית תקופת ההתקשרות עם הקבלן לא ננקטו כל צעדים לאכיפת התחייבותו בהתאם לנדרש בהסכם ההתקשרות.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בשיושט הדוח:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי אכן הקבלן אינו מבצע את פינוי הפגרים. כן הוסיף, כי המועצה תבחן את הנושא ותחידד לקבלן את חובותיו בנושא, וכי המועצה תבחן מחדש את יכולת הקבלן לספק שירות זה מאחר שמדובר בשירות שיש לספק בהתראה קצרה (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

תגובת מנהל התפעול מחזקת את ממצאי הביקורת בעניין אי פינוי הפגרים על ידי הקבלן, ולפיכך אין שינוי בממצאי הביקורת ובמסקנותיה. בעניין זה יצוין, כי על המועצה לבחון בצע קיזוז רטרואקטיבי מכלל התשלומים לקבלן בגין סירובו לבצע פינוי פגרים. כמו-כן הביקורת סבורה, כי במידה שהמועצה תבחר ליישם הסדר אחר המספק מענה מידי לפינוי פגרים בשטח המועצה, הרי שבהתאם להוראות הסכם ההתקשרות עם הקבלן, על המועצה לבחון החלטה על צמצום השירותים של הקבלן ולהפחית מהתשלום החודשי לקבלן את מלוא העלויות הנגרמות לה בשל כך. לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

מסקנת הביקורת:

המועצה אינה בוחנת לחייב את הקבלן לעמוד בכל התחייבויותיו כפי שנקבעו בהסכם ההתקשרות, באופן העלול לגרום לסיכונים תברואתיים של בני אדם ובעלי חיים, וכתוצאה מכך לגרום למועצה לנזקים כלכליים ותדמיתיים.

המלצת הביקורת:

על המועצה לבחון לחייב את הקבלן לעמוד בכלל התחייבויותיו כפי שנקבעו בהסכם ההתקשרות, וכן לבחון לנקוט כנגד הקבלן בכל האמצעים העומדים לרשותה בהתאם להוראות הסכם ההתקשרות שנחתם עם הקבלן ובהתאם להוראות כל דין.

סעיף 12.1 למסמך הגדרת השירותים של הקבלן, קובע את חובת הקבלן להציב מלכודות זבובים, כדלהלן:

12.1 מלכודות זבובים-הקבלן יציב בשטח המועצה מלכודות זבובים למלחמה בבעיות זבובים, כמפורט להלן:

הצבת מלכודות זבובים קבועות בתחום שטח המועצה, לרבות בכל הישובים שבתחומי המועצה, במוסדות חינוך ובמוסדות ציבור, בחצרות הבתים, בדרכים ובשטחים ציבוריים, במפעלים, אזורי תעשייה, בסיסי צבא, אגני חמצון, אדמות ומבנים תקלאיים, חופים וחניונים ובכל מקום אחר עליו יורה המנהל; מלכודות הזבובים תעמודנה במפרט דלהלן.

ידוע לקבלן, כי יידרש להציב כ- 700 מלכודות בתחום שטח המועצה, כאמור לעיל. יחד עם זאת, מוסכם, כי המועצה רשאית להקטין או להגדיל את מספר המלכודות על פי שיקול דעתה הבלעדי ובהתאם לצרכיה, מבלי שהקבלן יהיה זכאי לתוספת תמורה כלשהי.

המלכודות יוצבו ויתופעלו במשך כל תקופת ההסכם ובמהלך כל חודשי השנה ברצף. כמות המלכודות שיידרש הקבלן להציב כאמור תהא על פי הנחיות המנהל. המלכודות יטופלו באופן שוטף על ידי הקבלן או מי מטעמו בתדירות של לפחות פעמיים בשבוע ובהתאם להנחיות שיינתנו מעת לעת על ידי המנהל.

המלכודות יישמרו כל העת על תקינותן לרבות החלפת גורמי המשיכה, שפיכת כלל החומר הישן ומילויו בחדש, החלפת חלקים כגון מכסים, רשתות וכל אביזר אחר הדרוש לשם הפעלתן התקינה.

המלכודות יוצבו על גבי סטנדים ממתכת אשר יסופקו על ידי הקבלן ויוחלפו בעת הצורך, הקבלן יערוך מיפוי של כלל המלכודות על גבי מפה שתעודכן מעת לעת.

מן האמור עולה, כי ההסכם עם הקבלן מחייב אותו, בין היתר, כדלהלן:

- (1) הצבת מלכודות זבובים במקומות שונים כמפורט בהסכם ובהתאם להנחיות המועצה;
- (2) הצבה ותפעול רציף של כ- 700 מלכודות בשטח המועצה, כאשר כמות המלכודות בפועל תהיה בהתאם להנחיית המנהל שהוגדר בהסכם, ותפעול המלכודות ייעשה על בסיס של פעמיים בשבוע לפחות ובהתאם להנחיות המנהל מעת לעת;
- (3) שמירת יעילותן ותקינותן של המלכודות, לרבות החלפת חומר המשיכה ורכיבים פגומים לשם שמירה על פעולה תקינה;
- (4) הצבת המלכודות על גבי מעמדים ממתכת אשר יסופקו על ידי הקבלן ויוחלפו מעת לעת בהתאם לצורך;
- (5) עריכת מיפוי של כלל המלכודות בשטח המועצה על גבי מפה שתעודכן מעת לעת;

(א) בדיקת הביקורת אשר כללה - בין היתר - ביצוע סיורים בשטח לבחינת אופן הטיפול במלכודות הזבובים העלתה, כי ככלל, הקבלן אינו עומד בכל התחייבויותיו המפורטות בהסכם ההתקשרות, ובכלל זה הקבלן אינו מטפל במלכודות בצורה שוטפת כמתחייב והוא אינו מוודא שהחומר במלכודות יהיה יעיל, כפי שיפורט להלן.

(ב) הביקורת סיירה באזורים שונים בהן מוצבות המלכודות בסביבת יישובי הכיכר ונוכחה, כדלהלן:

(1) על אף שבהתאם להסכם הקבלן אמור להציב עד כ- 700 מלכודות בכל שטח המועצה, עובר למועד הביקורת, בשטחי המועצה פוזרו כ- 300 מלכודות בלבד. יצוין, כי רוב ככל המלכודות שנצפו על ידי הביקורת, אינן מתופעלות כלל ו/או אינן פועלות בצורה תקינה.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטייטת הדוח:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי במועד הביקורת כמות המלכודות שהוצבו היו בהתאם לדרישת המועצה, וכי נכון למועד העברת התייחסותו לממצאי הביקורת, כמות המלכודות הוגדלה ועומדת על 500 מלכודות בהתאם לממצאי דיון מקצועי שנערך בנושא (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

הביקורת מברכת על החלטת המועצה להוסיף מלכודות במקומות בהן הדבר נדרש ומציינת, כי התייחסות הביקורת לחובת הקבלן להציב 700 מלכודות נובעת מהנדרש בהסכם ההתקשרות עם הקבלן. ממצאי הביקורת כפי שנתמכו אף בתגובת מנהל אגף התפעול הצביעו על כך שבמועד הביקורת, פוזרו על ידי הקבלן כ- 300 מלכודות בלבד, כאשר רובן היו לא יעילות כמפורט בגוף הדוח. כן יוער, כי הביקורת אינה מקבלת את הסברו של מנהל אגף התפעול בדבר פיזור של 500 מלכודות כביכול בהתאם להסכם ההתקשרות, וזאת מהטעם שהמועצה רכשה מהקבלן 200 מלכודות מסוג חדש בתשלום מלא, ולא דרשה מהקבלן להציבן במסגרת ההסכם. לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

(2) על אף שקיימות מלכודות זבובים רבות באזורים שונים, חלק ניכר מהמלכודות כלל אינו מכיל חומר משיכה לזבובים ו/או מכיל חומר יבש שאינו יעיל, באופן שמייתר את נוכחות המלכודות במקום.

(3) חלק מהמלכודות בהן היה חומר משיכה לזבובים, המלכודות לא הצליחו לשמור על הזבובים בתוך שטח הלכידה, וניכר שהזבובים מצליחים להיכנס ולצאת מתוך המלכודות (ראו דוגמה בתמונה), בשל התייבשות המכסים והתפרקות תעלות כניסת הזבובים לתוך המלכודות האמורות למנוע את יכולתם לצאת (להלן: "קונוסים").

(4) המלכודות בהן משתמש הקבלן הינן מסוג "צרצר" (דלי עם מכסה) כאשר כניסת הזבובים הינה דרך חורים בגוף הדלי ובמכסה עם קונוסים לכניסת הזבובים, כאשר חומר המשיכה נמצא בתוך החלל אליו נכנסים הזבובים. יצוין, כי לדברי מומחים עימם התייעצה הביקורת, הימצאות חומר המשיכה באזור בו נלכדים הזבובים, גורם לכך שעל חומר המשיכה נוצרת שכבת זבובים מתים אשר מנטרלים את יעילות חומר המשיכה, ובכך נפגעת יעילות המלכודת בצמצום כמות הזבובים בסביבה.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בשיושט הדוח:
מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי ראוי לציין את המהלך של שדרוג המלכודות וביצוע הפיילוט בשטח והרחבתו. עוד ציין, כי "ברור לנו שיש להשתפר ולחשוב על מנגנון אחר תחת אתגר של כמות מלכודות כזו" (ההדגשה במקור). כן הסביר מנהל אגף התפעול, כי ישנה התמודדות יומיומית לתפעול המלכודות, וכי קיימים מצבים בהם חומר המשיכה במלכודות מתייבש בתוך יום, וזאת בהתחשב בכך שהן ממוקמות במקום בו הטמפרטורות מהגבוהות בארץ (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

תגובת מנהל התפעול מחזקת את ממצאי הביקורת בעניין איכות המלכודות שהוצבו על ידי הקבלן מחד, ובדבר התדירות הנמוכה של החלפת חומרי המשיכה מאידך. בעניין זה יצוין, כי בהתאם להסכם ההתקשרות, חובת הקבלן הינה לוודא שהמלכודות פועלות ויעילות בכל זמן נתון, אולם מן הביקורת עלה שהדבר אינו מבוצע כנדרש. בעניין זה יודגש, כי טענת מנהל התפעול לעניין החום הרב השורר בשטח אשר גורם לחומרי המשיכה להתייבש ולמלכודות עצמן להינזק, דווקא מחזקת את עמדת הביקורת שהיה על המועצה לבצע בקרה יעילה יותר על עבודת הקבלן ולדרוש ממנו לעמוד בכל דרישות ההסכם, לרבות החלפת המלכודות הפגומות והחלפת חומרי המשיכה בתדירות גבוהה יותר בהתאם לתנאי מזג האוויר המשתנים. הביקורת אף מדגישה, כי בניגוד למשתמע מהתייחסותו של מנהל אגף התפעול, המלכודות אינן מתופעלות ברמה יומיומית.

לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

(5) חלק גדול מהמלכודות שנצפו בסיור של הביקורת היו מונחות על גבי הקרקע ולא על גבי מעמדים ממתכת כנדרש בהסכם (ראו דוגמה בתמונה).

לדברי מנכ"ל הקבלן, אין משמעות למעמדים, ויש עדיפות להנחת המלכודות על הקרקע למניעת התפרקות המלכודות בשל עומס המשקל על ידית התליה.

(6) כאמור, רוב המלכודות שנצפו בסיור של הביקורת, היו ללא חומר משיכה ו/או שחומר המשיכה כבר היה יבש ולא יעיל. לדברי מנכ"ל הקבלן, חידוש חומר המשיכה במלכודות מבוצע אחת לתקופה ולא יותר מאשר אחת לשבועיים. כן הסביר מנכ"ל הקבלן, כי במרבית השנה שלא בתקופות הסתיו והאביב שאז מגיעים הנחילים הגדולים של הזבובים, אין יותר מדי משמעות לחידוש חומר המשיכה מכיוון שבחורף הטמפרטורות נמוכות והחומר לא תוסס כראוי, ואילו בקיץ החומר מאבד את יעילותו במהירות בשל החום הגדול באזור.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטייטת הדות:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי "[...] המועצה אינה מנחה את הקבלן בחומרים אשר עליו להשתמש אך מבקרת אותו [...]". כן הסביר, כי בתקופת הקיץ ובחורף קיימת הנחיה לאסוף את המלכודות ולהכין לפיזור מחדש, בין היתר על מנת להגן עליהן מבליאי במזג אוויר קיצוני וכד'. בנוסף מסכים מנהל אגף התפעול, כי קיים קושי בתפעול המלכודות, לרבות בגין אתגרים מול הקבלן ועובדיו כאשר המועצה דרשה מהקבלן לא פעם להחליף את נציגו ואף נקטה בסנקציות מול הקבלן (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

הביקורת אינה מקבלת את טענתו של מנהל התפעול כי המועצה אינה מנחה את הקבלן בחומרים שעליו להשתמש, וזאת מהטעם שהמועצה אחראית לכך שהקבלן יבצע את עבודתו ביעילות וישתמש בחומרי משיכה יעילים ולא בחומרי משיכה שאינם יעילים. לדוגמה: אם הקבלן יכניס למלכודות חומר שאינו מתאים למשיכת זבובים, על המועצה לדרוש מהקבלן להכניס חומר משיכה מתאים. כן הדבר כאשר הקבלן משתמש בחומר שאינו יעיל לאורך זמן, ואינו מחליף את חומר המשיכה בתדירות הנדרשת בהסכם ובהתאם לתנאי השטח בו מוצבות המלכודות, ובפרט כאשר דרישות אלו הוגדרו במפורש בהסכם ההתקשרות ובנספח השירותים. כן יצוין, כי בניגוד להנחיית המועצה, הקבלן כלל אינו אוסף את המלכודות בקיץ או בחורף.

לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

(7) לשאלת הביקורת בדבר כמות המלכודות, הסביר מנכ"ל הקבלן הזוכה שכמות המלכודות המפוזרת הינה מספיקה ואין כל יתרון לתוספת מלכודות באזור.

(8) לשאלת הביקורת בדבר מיפוי המלכודות, הסביר מנכ"ל הקבלן שעובד המועצה ערך מיפוי, וכי אין זה תפקידו של הקבלן לערוך את המיפוי של המלכודות. בעניין זה הביקורת מציינת, כי הסכם ההתקשרות עם הקבלן קובע מפורשות את אחריות הקבלן לבצע את מיפוי המלכודות, וכן את חובת הקבלן לעדכן את מיקום המלכודות בשטח המועצה על גבי מפה מעת לעת.

(9) הביקורת נוכחה, כי בשטח המועצה מצויות מלכודות שבורות ומפורקות שלא נאספו על ידי הקבלן, ולא הוחלפו בחדשות (ראו דוגמה בתמונה), וזאת בניגוד לנדרש בהסכם.

(10) הביקורת נוכחה, כי בסביבת אתר ההטמנה של פסולת חקלאית ואורגנית, לא הוצבו מלכודות, על אף הנוכחות הגדולה מאוד של הזבובים במקום. לדברי מנכ"ל הקבלן, אין כל יעילות בהצבת מלכודות באתר ההטמנה ובסביבתו, וכי הטמנת הפסולת באדמה, מונעת את התרבות הזבובים בצורה היעילה ביותר.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטייטת הדות:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי אין צורך מבחינה מקצועית להציב מלכודות באזור אתר ההטמנה מפני שהמטרה היא להגן על בני אדם. כן הסביר, כי המועצה מבצעת ביקורות מעת לעת באתר ההטמנה ומתריעה מול מפעילי האתר אם ההטמנה אינה מבוצעת כראוי (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

הביקורת אינה מקבלת את הסברו של מנהל התפעול בעניין היעדר הצורך בהצבת מלכודות בקרבת אתר ההטמנה של הפסולת החקלאית והאורגנית ומציינת, כי:

- (א) מדובר באתר הטמנה אשר החקלאים מעבירים אליו את הפסולת האורגנית להטמנה באופן שוטף, אולם לא בכל יום פועל במקום הדחפור המטמין את הפסולת בקרקע, דבר אשר גורם למשיכה והתרבות של זבובים באתר.
- (ב) במועד הסיוור שקיימה הביקורת באתר, גם בזמן שהדחפור פעל במקום, המקום היה שרוץ זבובים בכמות כה רבה, עד שחלק ניכר מהדחפור עצמו היה מכוסה בזבובים (ראו תמונה לעיל), וכן כל הסביבה של אתר ההטמנה הייתה מלאה בזבובים, דבר אשר עלול להגביר את עוצמת מפגע הזבובים במקום קרוב לאזורי המגורים של יישובי הכיכר.
- (ג) למיטב ידיעת הביקורת, בעבר הוצבו מלכודות גם באזור אתר ההטמנה, אולם לאחר כניסת הקבלן לתפקידו מלכודות אלו הוסרו מהמקום.

לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

מן האמור עולה, כי בניגוד לנדרש בהסכם, הקבלן אינו מתפעל ו/או מתחזק את המלכודות בהיקף ובתדירות הנדרשת, וכן כי ככלל, סוג המלכודות בו נעשה שימוש אינו מספק מענה יעיל לצורכי המועצה.

מסקנת הביקורת:

הקבלן אינו עומד בהתחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות, והמועצה אינה פועלת מספיק על מנת לאכוף על הקבלן את מימוש התחייבויותיו.

המלצת הביקורת:

על המועצה לבחון את האפשרות להעסיק איש מקצוע מתחום ההדברה אשר יפקח על עבודת הקבלן ועל איכות השירותים המסופקים על ידו, ובכלל זה יקבע לקבלן את סוג המלכודות ואת סוג חומר המשיכה בהתאם לצורכי המועצה.
כמו-כן, על המועצה לאכוף על הקבלן את יישום התחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות.

(ג) הביקורת מציינת, כי עובר למועד הביקורת רכשה המועצה 100 מלכודות מסוג חדש מהקבלן על מנת לבחון את יעילותן ביחס למלכודות בהן עושה הקבלן שימוש (להלן: "המלכודות החדשות"), ולהלן התייחסות הביקורת:

(1) על אף שהקבלן מחויב בהסכם לספק מלכודות המותאמות לדרישות המועצה, המועצה רכשה מהקבלן 100 מלכודות בעלות של 130 ₪ בתוספת מע"מ ליחידה, ובסה"כ שילמה המועצה עבור המלכודות 15,210 ₪ (כולל מע"מ), וזאת מעבר לתשלום החודשי הקבוע.

(2) לדברי הגורמים האמונים במועצה, רכישת המלכודות החדשות נעשתה במסגרת ניסוי לבחינת האפשרות להחלפת המלכודות הקיימות בשטח המועצה, וזאת לאור יעילותן הנמוכה של המלכודות הישנות בהתמודדות עם בעיית הזבובים.

בעניין זה הביקורת מציינת, כי ההסכם אינו מגדיר את סוג ו/או עלות המלכודות שעל הקבלן להציב בשטח המועצה. כמו-כן, ההסכם עם הקבלן מחייב אותו לספק למועצה עד 700 מלכודות, וכי סעיף 12 לנספח השירותים קובע, כי "ידוע לקבלן, כי יידרש להציב כ- 700 מלכודות בתחום שטח המועצה, כאמור לעיל. יחד עם זאת, מוסכם, כי המועצה רשאית להקטין או להגדיל את מספר המלכודות על פי שיקול דעתה הבלעדי ובהתאם לצרכיה, מבלי שהקבלן יהיה זכאי לתוספת תמורה כלשהי" (ההדגשות אינן במקור).

לאור האמור, הרי שהמועצה רשאית להורות לקבלן להוסיף או להפחית את כמות המלכודות בהתאם לשיקול דעתה, ועל כן לא ברור מדוע המועצה הייתה צריכה לשלם על תוספת מלכודות חדשות ויעילות יותר, בו בזמן שכמות המלכודות שסופקו על ידי הקבלן מלכתחילה אינו מגיע אפילו למחצית מהכמות הנדרשת בהתאם להסכם.

הביקורת סבורה, כי אף אם עלות המלכודות החדשות גבוהה מעלות המלכודות הישנות, הרי שלאור העובדה שהמלכודות הישנות אינן מצליחות לספק למועצה את המענה הנדרש בהתאם להסכם, ובהתחשב בכך שבכל תקופת ההתקשרות עם הקבלן כמות המלכודות שהוצבו אינה מגיעה לכדי מחצית מכמות המלכודות הנדרשת בהתאם להסכם ולנספח השירותים, הרי שהיה על הקבלן להציב את המלכודות החדשות בהתאם לדרישת המועצה ללא חיוב נוסף מעבר תשלום החודשי שנקבע בהסכם.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטייטת הדוח:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי במועד עריכת הביקורת היה יודע למועצה רק על 2 סוגי מלכודות, בהן זו שהקבלן השתמש (צצרר). כמו-כן, המועצה נחשפה לאחרונה לסוג מלכודות חדש הידוע בשם "מפלצת הזבובים" והחליטה לבצע פיילוט לרכישת 200 מלכודות מסוג זה, ורכשה אותן מהקבלן בהליך רכש רגיל ולא כחלק מההסכם. לדברי מנהל אגף התפעול, לאור מסקנות הפיילוט, המועצה שוקלת להחליף את כל המלכודות בשטח המועצה לדגם החדש, כאשר המועצה תשלם לקבלן רק את ההפרש שבין המלכודות הישנות לחדשות בכפוף לאישורים מתאימים של מחלקת התקשרויות והייעוץ המשפטי (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

- (א) הביקורת מציינת, כי מאחר שלא בוצע אפיון של סוג המלכודות, ומאחר שהקבלן התחייב לספק מלכודות יעילות, הרי שהמועצה רשאית לדרוש מהקבלן הצבה של מלכודות יעילות יותר מאלו שהוצבו על ידו בכל תקופת ההתקשרות ולא תופעלו כראוי ו/או הוחלפו כנדרש.
- (ב) הביקורת דווקא מציינת בחיוב את עבודת המועצה ובכלל זה החלפת סוגי המלכודות אשר עשויות לתרום לרווחתם של התושבים. יצוין, דברים אלו קיבלו גם ביטוי ראוי גם בישיבת הוועדה להגנת הסביבה מיום 24/05/2023, שם ציינו חברים בוועדה כי מאז הוחל בשימוש במלכודות החדשות, ניכרת הקלה מסוימת במפגע הזבובים.
- (ג) הביקורת אינה מקבלת את הסברו של מנהל אגף התפעול לעניין רכישת המלכודות בהליך רכש רגיל, וזאת מאחר שלדעת הביקורת, מלכתחילה היה על המועצה לדרוש מהקבלן להציב מלכודות יעילות יותר ללא תוספת תשלום, ובעיקר מהטעמים שהמלכודות המוצבות על ידו הוכחו כלא יעילות, וכן מאחר שכמות המלכודות שהוצבו במועד הביקורת היו נמוכות מאוד ביחס לכמות המלכודות שעמדה בבסיס תחשיב התשלום החודשי לקבלן. לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצאים.

מסקנת הביקורת:

על אף שהקבלן אינו מספק למועצה את מלוא השירותים בהתאם להסכם ההתקשרות, המועצה שילמה לקבלן עבור מלכודות מסוג חדש, באופן הגורם למועצה להפסידם כספיים.

המלצת הביקורת:

על המועצה לבחון לדרוש מהקבלן הצבת מלכודות איכותיות במקום המלכודות חסרות התועלת בהן נעשה שימוש ברחבי המועצה, וזאת במסגרת התחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות, ובפרט לאור העובדה שהקבלן הציב בשטח המועצה כמות מלכודות הקטנה משמעותית מכמות המלכודות המרבית הנדרשת בהתאם להתקשרות.

- (3) הביקורת בחנה את יעילותן של המלכודות החדשות ביחס למלכודות הישנות ונוכחה, כי ככלל, מדובר במלכודות אשר יעילותן גבוהה יותר מהמלכודות בהן נעשה שימוש על ידי הקבלן, הן בשל העובדה שחומר המשיכה אינו נמצא באותו חלל אליו נמשכים הזבובים (וע"כ כמות הזבובים במלכודת אינה מנטרלת את יעילותו), והן בשל שיטת הלכידה של הזבובים אשר בין היתר אינה תלויה במכסים ובקונוסים אשר מתפרקים בחום הגדול השורר באזור.

על אף האמור הביקורת נוכחה, כי כבר לאחר פרק זמן של כשבועיים ממועד הצבת המלכודות החדשות, ניכר שבחלק מהמלכודות החדשות הקבלן לא חידש את חומר המשיכה של הזבובים (או שכמות חומר המשיכה הייתה קטנה מדי, או לחילופין בוצע שימוש בחומר משיכה לא יעיל מספיק בהתאם לתנאי הסביבה בה הוצבה המלכודת), דבר אשר מבטל את יעילותן של המלכודות החדשות, ובהכרח משפיע גם על תוצאות הניסוי שהמועצה ביקשה לערוך לגבי יעילות המלכודות החדשות ביחס למלכודות הישנות (ראו דוגמה בתמונה).

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטיוטת הדוח:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי המועצה בחנה את סוגיית חומר המשיכה ותחליט בקרוב על מסקנותיה. כן ציין, כי המחלקה מבצעת השוואה בין סוגי פיתיונות ולאחר שתגבש את עמדתה תנחה את הקבלן לגבי הפיתיון המומלץ. מנהל אגף התפעול אף הוסיף וציין, כי פיתיונות חזקים מדי גרמו למשיכה של חיות גדולות כגון חזירי בר אשר גרמו לנזק למלכודות (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

הביקורת מקבלת את הסברו של מנהל התפעול בדבר הצורך להשוות את סוגי הפיתיונות על מנת להימנע מנזקים למלכודות בשל משיכת בעלי חיים גדולים כדוגמת חזירי בר, ומציינת כי הנושא נתון לשיקול דעתם של גורמי המקצוע במועצה. לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

בעניין זה הביקורת מציינת, כי במהלך חודש 11/2012 הוגש למועצה דוח מס' 2 המפרט את ממצאי המחקר בנושא "ניסויים להפחתת מטרדי זבוב הבית (*Musca domestica*) באגן הדרומי של ים המלח", אשר נערך על ידי פרופ' צביקה אברמסקי וד"ר עידו צורים מהמרכז להדברה ביולוגית (מלבי"ת) באוניברסיטת בן גוריון בנגב (להלן: "דוח 2012").

במסגרת דוח 2012 הוצגו ממצאיהם של ניסויים שונים שנערכו בשטח המועצה, כאשר לדברי עורכי המחקר, 2 ניסויים הראו תוצאות יעילות יחסית בצמצום מטרדי הזבובים, כדלהלן:

(1) קיר רשת צפופה בגובה 3 מ';

(2) קו רציף של מלכודות זבובים (קו הריגה);

הביקורת נוכחה, כי המועצה מנסה באמצעות הקבלן ליישם את ממצאי הניסוי באמצעות הצבת רצף של מלכודות זבובים באזור יישובי הכיכר. עם זאת, ממצאי הביקורת המפורטים לעיל מראים, שהקבלן אינו מתפעל את המלכודות בצורה נאותה, באופן הפוגע ביעילות המלכודות לצמצום בעיית הזבובים. כמו-כן, ממצאי דוח 2012 מראים כי כאמור לעיל, בעיית הזבובים מתגברת משמעותית בעיקר בתקופות האביב והסתיו (סביב החודשים אפריל-מאי וספטמבר-אוקטובר). לאור האמור, ובהסתמך על היעילות היחסית של 2 הניסויים שפורטו בדוח 2012, הביקורת סבורה כי על המועצה לשקול שימוש משולב של קיר רשת בגובה 3 מ', בנוסף לשימוש בקו המלכודות, וזאת כמובן כאשר המלכודות מתופעלות בצורה נאותה. על אף האמור הביקורת סבורה, כי במידה שלא ניתן להציב לאורך כל השנה את קיר הרשת, הרי שניתן לבחון הקמת תשתית לפריסת קיר רשת זמנית בתקופת התגברות בעיית הזבובים בסתיו ובאביב.

דוח מבקר המועצה בנושא "התקשרות עם קבלן הדברה במועצה האזורית תמר"

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטיוטת הדוח:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי המועצה אימצה את המלצותיו של ד"ר עידו צורים ופרסה מלכודות בקו הגבול, אולם לעניין הצבת קיר רשת צפוף המועצה אינה משוכנעת כי מדובר בפתרון יעיל, ועל אף החלטת המועצה לבצע פיילוט מצומצם לקיר כזה הדבר לא בוצע בשל מגבלת כניסה לאזור הגבול המוטלת על ידי הצבא (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

הביקורת אינה מקבלת את הסברו של מנהל התפעול כי פיילוט לקיר רשת לא בוצע בשל מגבלת כניסה לגבול. הביקורת סבורה, כי על המועצה לבחון באופן מקצועי התקנת קיר רשת בקרבת הגדרות של היישובים הסובלים ממפגע הזבובים, תוך תכנון נאות שיתחשב באיכות חייהם ובצורכי הביטחון של היישובים (קו נקי למצלמות וכד').

לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

המלצת הביקורת:

על המועצה לבחון את האפשרות להעסיק איש מקצוע מתחום ההדברה אשר יפקח על עבודת הקבלן ועל איכות השירותים המסופקים על ידו, ובכלל זה יקבע לקבלן את סוג המלכודות ואת סוג חומר המשיכה בהתאם לצורכי המועצה וכן את מיקום המלכודות ושינוי המיקום בהתאם לצורכי המועצה.

כמו-כן, על המועצה לבחון באופן מקצועי התקנת קיר רשת (בהתאם להמלצת ד"ר עידו צורים) בקרבת הגדרות של היישובים הסובלים ממפגע הזבובים, תוך תכנון נאות שיתחשב באיכות חייהם ובצורכי הביטחון של היישובים (קו נקי למצלמות וכד').

ממצאי הביקורת העלו, כי ככלל, המועצה אינה מקיימת פיקוח ובקרה נאותים על עבודת הקבלן ועל עמידתו בהוראות הסכם ההתקשרות, ולעיתים המועצה אף מאשרת לקבלן תשלומים ללא כל בדיקה נאותה טרם אישור התשלום.

(א) אי קיום הנחיות המועצה על ידי הקבלן

סעיף 13 להסכם עם הקבלן מגדיר את כפיפות הקבלן להנחיות המנהל, כדלהלן:

הקבלן מצהיר, כי ידוע לו שהשירותים יסופקו על פי הנחיות שתימסרנה לו מעת לעת על ידי מנהל מחלקת רישוי עסקים ותברואה (להלן: "המנהל") ותחת פיקוחו. כן מצהיר הקבלן, כי ידוע לו שהשירותים כפופים לשינויים ולהנחיות נוספות ואו אחרות שיימסרו מעת לעת לקבלן על ידי המנהל, ככל שיימסרו, והקבלן מתחייב לפעול לפי הנחיות אלה.

כמו-כן, סעיף 15 להסכם ההתקשרות עם הקבלן מאפשר למנהל להנחות את הקבלן לבצע פעולות נוספות במסגרת עבודתו, כדלהלן:

המנהל יהיה רשאי להנחות את הקבלן לבצע גם פעולות שונות או נוספות על אלה שנקבעו לו מראש בחוזה זה ובמסמך הגדרת השירותים (מסמך 5), ולקבלן לא תהיה כל טענה ואו דרישה ואו תביעה בעניין זה.

משיחות שערכה הביקורת עם הגורמים האמונים במועצה, לרבות מנהלת רישוי עסקים ותברואה עולה, כי לעיתים קרובות הקבלן אינו מקיים את הנחיות המועצה, ובפועל מפר פעם אחר פעם את התחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות. להלן דוגמאות:

(1) בניגוד לנדרש בהסכם, הקבלן אינו נענה לקריאות לפינוי פגרים;

(2) בניגוד לנדרש בהסכם, הקבלן אינו נענה לקריאות ללכידת נחשים;

(3) בניגוד לנדרש בהסכם, הקבלן אינו מבצע ניטור זבובים, יתושים ומזיקים;

(4) הקבלן אינו מתפעל את המלכודות בתדירות הנדרשת בהסכם ובהתאם לדרישות המועצה. כמו-כן, על אף החלטה משותפת בסיכום הפגישה בין מנהלת רישוי ועסקים במועצה לבין מנכ"ל הקבלן מיום 03/10/2022, הקבלן אינו מתפעל את כלל המלכודות אחת לשבוע;

(5) על אף ההחלטה באותה פגישה (מיום 03/10/2022) על הצבה של 100 מלכודות נוספות, בפועל סופקו כ- 50 מלכודות בלבד;

(6) בניגוד להסכם ולדרישת המועצה, במרבית תקופת ההתקשרות, הקבלן אינו מדווח ואינו מתעד את פעולותיו, דבר המגביל את יכולת המועצה לפקח על נאותות השירותים המסופקים על ידי הקבלן;

בעניין זה יצוין, כי לדברי מנהלת רישוי עסקים במועצה, עובר למועד הביקורת, הקבלן החל להגיש דיווחים על פעולותיו, אולם הביקורת נוכחה כי לא מדובר בדיווח יומי שוטף, אלא באישורי ביצוע אקראיים בלבד.

- לביקורת נמסרו אישורי ביצוע שונים של הקבלן, ובהם אישורי ביצוע למועדים 08/05/2023, 21/05/2023, 22/05/2023 ו- 30/05/2023, ולהלן התייחסות הביקורת:
- הדיווח על פעולות הקבלן אינו מקיף את כלל הפעולות הנדרשות לביצוע בהתאם לתוכניות העבודה שהוצגו לביקורת.
 - עיקר דיווחי הקבלן מתייחסים לפעולות מילוי מלכודות זבובים, כאשר בכל פעם הקבלן מדווח על מילוי של כמה עשרות מלכודות בלבד.
 - מלבד ההתייחסות כאמור תחת הגדרת "פעולות ניטור", הקבלן אינו מדווח על פרטים נוספים ואינו מפרט את סוגי החומרים בהם בוצע שימוש לצורך הדברה, ואינו מפרט את מקום ההדברות במפות.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטיוטת הדוח:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי ישיבה עם הקבלן שהתקיימה ביום 03/10/2022 הועלתה במועצה מספר טענות כנגד הקבלן, תוך הפנייה להתייחסויות פרטניות שהובאו לעיל. עוד ציין, כי על אף שבמועד פגישתה של מנהלת התברואה עם הביקורת אכן סופקו רק 50 מלכודות, אולם בהמשך הקבלן השלים את יתרת המלכודות שלא סופקו (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

לעניין הפנייה להתייחסויות פרטניות שהובאו לעיל, ראו התייחסות הביקורת לעיל. לעניין הספקת המלכודות יצוין, כי העובדה שהקבלן סיפק למועצה את יתרת המלכודות שלא סופקו רק לאחר הגשת טיוטת דוח הביקורת ולא כאשר המועצה דרשה זאת, רק מחזקת את ממצאי הביקורת ביחס לכך שהקבלן אינו מיישם את הנחיות הגורמים האמונים במועצה, ולא מן הנמנע מתוך הבנה שהמועצה לא תפעיל כנגדו את הסנקציות הנדרשות. בעניין זה יוער, כי נראה שכאשר המועצה מעוניינת בכך, היא יודעת לאכוף על הקבלן את העמידה בהתחייבויותיו, כגון במקרה של הדברת נמלת האש בשטחים פרטיים שהקבלן מבצע למרות התנגדותו וטענתו שהוא כלל אינו מחויב בכך (ראו סעיף 3.2.3 לדוח הביקורת).
לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

מסקנת הביקורת:

הקבלן מפר באופן שיטתי ומתמשך את התחייבויותיו במסגרת הסכם ההתקשרות, ואף מתעלם מהנחיות המועצה, ובכלל זה הקבלן לרוב אינו מתעד ואינו מדווח למועצה על פעולותיו ובכך פוגע ביכולת המועצה לפקח על עבודתו.

המלצת הביקורת:

על המועצה לבחון לאכוף על הקבלן את יישום התחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות מחד, ומאידך, לאור ריבוי ההפרות מצד הקבלן על המועצה לבחון לפתוח בהליכים לסיום ההתקשרות עם הקבלן ויציאה למכרז חדש.

(ב) היעדר אכיפה כספית

סעיף 49 להסכם ההתקשרות עם הקבלן, קובע את סמכות המועצה לקזז מהתמורה המשולמת לקבלן את עלות השירות במקרה של אי מילוי מטלה כנדרש, כדלהלן:

נדרש הקבלן לבצע מטלה מסוימת וביצועה על ידו לא הניב את התוצאות שהתבקשו מביצוע המטלה, לפי קביעת המנהל, רשאית המועצה לקזז מהתמורה לקבלן את עלות השירות הרלוונטי.

כמו-כן, סעיף 50 להסכם ההתקשרות עם הקבלן, קובע את זכאות המועצה להטיל על הקבלן פיצויים מוסכמים מעבר לקיזוז הקבוע בסעיף 49 להסכם, כדלהלן:

מבלי לגרוע מהאמור לעיל תהא המועצה רשאית להטיל על הקבלן פיצויים מוסכמים בגין הפרת הוראות ההסכם ו/או מפרט דרישות הביצוע, כמפורט להלן:

סוג ההפרה:	גובה הקנס (₪):	סוג ההפרה:	גובה הקנס (₪):
אי נשיאת רישיון מוביר בעת ביצוע עבודות ההדברה	300 לכל מקרה	אי ביצוע פעולת הדברת חרקים בהתאם להוראות שבמפרט הדרישות לביצוע	500 לכל מקרה
ביצוע הדברה שלא באמצעות הנשיר הדברה רשום ושלא בהתאם להוראות בתווית הנוכסיר	500 לכל מקרה	אי ביצוע הדברת מוסיק במועד שנקבע	300 לכל מקרה
אי תיעוד פעולת ההדברה	300 לכל מקרה	אי הצבת מלכודת במועד שנקבע ו/או אי החלפת פיתיון במועד	400
אי שמירת תיעוד פעולת ההדברה	300 לכל מקרה	אי השלמת עבודה בהתאם לתכנית העבודה בכל יום	1000
ריסוס תכשיר הדברה במוסד חינוכי בעת שילדים נוכחים במקום	2000 לכל מקרה	אי ביצוע פעולת הדברת מכרסמים בהתאם להוראות שבמפרט הדרישות לביצוע	500 לכל מקרה
אי ביצוע הדברת עשבייה הצומחת על גדות ואדיות ומקווי מים באופן הפוגע בביצוע הגדה	1000 לכל מקרה	אי ביצוע פעולת הדברה במקומות עליהם הורה המנהל	1000 לכל מקרה
אי הסרה של תפוצים המצויים במקווי מים לצורך ביצוע יעיל של הדברת זחלי יתושים	1000 לכל מקרה	אי ביצוע פעולת הדברת זחלי יתושים בהתאם להוראות שבמפרט הדרישות לביצוע	500 לכל מקרה
אי ביצוע פעולת הדברה בהתאם ללוח הזמנים שבמסמכי החסכם	1000 לכל מקרה		

מבדיקת הביקורת עולה, כי במקרים רבים הקבלן לא יישם את הוראות הסכם ההתקשרות ו/או סירב למלא את התחייבויותיו, ובין היתר:

- היעדר טיפול שוטף ותחזוקת מלכודות הזבובים כנדרש בהסכם;
- אי ביצוע ניטור של מפגעים ומזיקים ואי מסירת דוחות ניטור כנדרש בהסכם;
- סירוב עובד הקבלן לקבל הנחיות מנציג המועצה המוסמך;
- סירוב עובד הקבלן לפנות פגרי בעלי חיים;
- אי עריכת מיפוי מלכודות כנדרש בהסכם;
- אי מסירת תוכניות עבודה ויומני עבודה מפורטים כנדרש בהסכם;

הביקורת מעירה, כי על אף התנהלות הקבלן המפרה את התחייבויותיו כלפי המועצה כמפורט לעיל, עובר למועד הביקורת, המועצה קיזזה מהתשלומים לקבלן בגין הפרת התחייבויותיו ו/או בגין תשלומים לגורמים אחרים אשר ביצעו את המטלות שהיה על הקבלן לבצע בהתאם להסכם, סכומים מסוימים, כמפורט בטבלה להלן:

תאריך	מס' ח-ן זיכוי	סכום (כולל מע"מ)	הערות
28/02/2021	40322 ^(*)	₪ 464.96	לפני הביקורת
22/11/2022	40443	₪ 13,393	במהלך הביקורת
31/05/2023	40465	₪ 21,060	
סה"כ מצטבר		₪ 34,917.96	

^{(*) הערה:}
 לביקורת הומצאה טבלה המעידה על ביצוע תחשיב קיזוז נדרש בסך 3,200 ₪ בגין חודש 02/2021, אולם מאחר שלא הומצאה חשבונית קיזוז, סכום זה לא נלקח בחשבון הקיזוזים בפועל.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטיטת הדוח:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי לא בוצעה בדיקה מקיפה ומעמיקה בכרסות הרלוונטיות, וכי מאז החתימה על ההסכם בוצעו 4 זיכויים בגין פיצויים מוסכמים, וכן כי עובר למועד מסירת התגובה המועצה בוחנת את האפשרות לקזז עוד סכום של כ-40 אש"ח. עוד ציין, כי למועצה מגוון של שיקולים שהיא מחויבת לשיקול בטרם החלטה להטיל ענישה כספית על הקבלן העלולה לגרום לתוצאות לא רצויות (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

הביקורת תיקנה את הצגת הממצא בהתאם לנתונים שהומצאו לידיה, אולם אין בתיקון זה כדי לשנות את ממצא הביקורת, וזאת לאור ריבוי הליקויים בגינם לא בוצע קיזוז. כן יצוין, כי בין הנתונים שהוצגו לביקורת נמצא, כי רק קיזוז אחד בוצע בפועל לפני עריכת הביקורת כמפורט בטבלה לעיל. עוד יצוין, כי הביקורת אינה מחליפה את שיקול דעתם של הגורמים האמונים במועצה לעניין הטלת העיצומים הכספיים והקיזוזים, אך בה בעת הביקורת סבורה, כי על המועצה לבחון לפעול להגברת ההרתעה מול הקבלן ולאכוף את זכויותיה כמוסכם בין הצדדים, ובמידת הצורך אף להפסיק את ההתקשרות עימו ולצאת למכרז חדש למתן שירותי הדברה. בעניין זה אף יוער, כי טענות מנהל אגף התפעול לעניין שיקול הדעת המקצועי המופעל על ידי המועצה המתחשב במשמעויות רחבות יותר, עשויות להצטמצם לאור העובדה שבעת עריכת ההסכם נקבעו מנגנוני פיקוח, בקרה ואכיפה המעניקים למועצה פיצויים מוגדרים ומוסכמים מראש, וע"כ יש לבחון מידת שיקול הדעת הנרחב בעת שמדובר בקנסות שהקבלן כבר הסכים עליהן במעמד החתימה על ההסכם.

לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

מסקנת הביקורת:

על אף הפרות חוזרות ונשנות של הקבלן את הסכם ההתקשרות, ועל אף אמצעי האכיפה שההסכם מעניק למועצה, המועצה אינה בוחנת להפעיל כנגד הקבלן את האכיפה הכספית הנדרשת בהתאם להסכם ההתקשרות, דבר אשר גורם לפגיעה כפולה במועצה, הן בהיבט ההרתעתי כנגד הקבלן מחד, והן בהיבט של מניעת ההכנסות לקופת המועצה מאידך, וזאת מלבד ההפסדים הכספיים שנגרמים למועצה לאור אי יישום התחייבויות הקבלן בגינם המועצה משלמת לקבלן מדי חודש.

המלצת הביקורת:

על המועצה לבחון להקפיד על מימוש אמצעי האכיפה הכספית כנגד הקבלן, ובפרט כאשר מדובר בקבלן אשר מפר את התחייבויותיו באופן שיטתי ומתמשך.

(ג) ביצוע בקורות באמצעות הוועדה לאיכות הסביבה

בהתאם להנחיות משרד הפנים כפי שפורסמו בפרק ה' בתפקידה וסמכויותיה של הוועדה לאיכות הסביבה, במסגרת המדריך לנבחר ברשויות המקומיות, במסגרת סמכויותיה של הוועדה לאיכות הסביבה: "הוועדה יכולה להעלות לדיון במליאה נושאים, כמו: הסכמים עם קבלנים (בעיקר לפינוי פסולת, גינון וכיו"ב); להמליץ על ייעולן של שיטות הפיקוח; לדרוש עמידה בתנאים המפורטים בחוזים; לבקש פתיחה מחדש של מכרזים, אם לא נתמלאו התנאים הנדרשים בעניינה [...]". (ההדגשה אינה במקור).

כגורם האמון על נושא איכות הסביבה במועצה, ובפרט לאור חשיבות הנושא לתושבי המועצה וכן היקף דיוני הוועדה בנושא זה לאורך השנים, ואף לאור העובדה שכבר בשנת 2010 קבעה הוועדה שמדובר בבעיה קריטית שיש לתת לה פתרון מערכתית, הרי שמן הראוי שהוועדה תפעל למימוש סמכויותיה ותבחן בזמן אמת את נאותות ויעילות פעולות המועצה בנושא, ובכלל זה את פעילות הקבלן.

כמו-כן, מצופה מהוועדה לדרוש ולקבל דיווחים שוטפים ו/או תקופתיים מהגורמים האמונים במועצה, בדבר יעילות הפעולות המבוצעות על ידי הקבלן ויישום התחייבויותיו כנדרש בהסכם ההתקשרות, וזאת כאמצעי פיקוח ובקרה גם על פעולות המועצה עצמה.

ביום 24/12/2023 התקבלה התייחסותו של יו"ר הוועדה לאיכ"ס לממצאי הביקורת, הכוללת הערותיו לגבי התנהלות המועצה, והצורך בקיום דיון בוועדה על ממצאי דוח הביקורת (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ה'). לאור התייחסותו של יו"ר הוועדה כאמור, הביקורת ציינה בפני כלל חברי הוועדה לאיכ"ס, כי היא "[...] רואה חשיבות רבה בהתייחסות הוועדה כמו גם ההודמנות "להנות" מהניסיון המצטבר של חברי הוועדה רגע לפני סיום תפקידם בוועדה, לצורך הפקת לקחים ושיפור תוצאות פעילות המועצה להמשך [...]".

על אף האמור, ביום 28/12/2023, נשלחה התייחסותו של יו"ר הוועדה לאיכ"ס אל כלל חברי הוועדה ואל מבקר המועצה, בה נכתב בין היתר, כי "[...] בהכנעה אני מקבל את הוראת ההנהלה לדון רק בסעיפים המבקרים את התנהלות הוועדה להגנת הסביבה בתקופת הדו"ח".

בהתאם לפרוטוקול ישיבת הוועדה לאיכ"ס מס' 01/2024 מיום 19/02/2024 עולה, כי לאור ממצאי הביקורת, ולאור התרשמות קודמת של חברי הוועדה מאיכות השירותים המוענקים על ידי הקבלן, הוועדה קוראת למועצה להפסיק את ההתקשרות עם הקבלן באופן מיידי.

לאור האמור, אין בתגובות אלו כדי לשנות את הממצאים.

מסקנת הביקורת:

על אף חשיבות הנושא לתושבים, ועל אף מעורבותה של הוועדה לאיכ"ס ודיוניה הרבים בנושא מפגע הזבובים, הפיקוח והבקרה של הוועדה על נאותות ויעילות פעילות המועצה לטיפול במפגע הזבובים אינו מתקיים בהיקף ובתדירות המצופה.

המלצת הביקורת:

על הוועדה לאיכ"ס להגביר את הפיקוח והבקרה על פעילות המועצה בנושא ההתמודדות עם מפגע הזבובים ובכלל זה לדרוש ולקבל דיווחים שוטפים ו/או תקופתיים מהגורמים האמונים במועצה בדבר יעילות הפעולות המבוצעות על ידי הקבלן ויישום התחייבויותיו כנדרש בהסכם ההתקשרות, וזאת כאמצעי פיקוח ובקרה גם על פעולות המועצה עצמה.

כמו-כן, על המועצה לבחון אימוץ קריאת הוועדה למועצה מיום 19/02/2024 להפסקת ההתקשרות עם הקבלן.

(ד) העסקת מדביר נוסף

ביום 03/10/2022, התקיימה פגישה בין מנכ"ל הקבלן למנהלת רישוי עסקים ותברואה האמונה על הפיקוח מטעם המועצה על עבודת הקבלן (להלן: "המנהלת"). בישיבה זו הציגה המנהלת למנכ"ל הקבלן טענות חמורות הנוגעות להתנהלות הקבלן ואי עמידתו בהתחייבויותיו בהתאם למכרז ולהסכם ההתקשרות, תוך דגש על אי תפעול מלכודות הזבובים כראוי.

בסיכום הפגישה הוחלט - בין היתר - על: ביצוע תפעול ותחזוקת מלכודות הזבובים אחת לשבוע; בחינת שיתוף פעולה עם מדביר נוסף לאור הצורך בתגבור מדבירים בעונה; פריסת 100 מלכודות נוספות באופן מיידי.

בדיקת הביקורת העלתה, כי על אף החלטות האמורות, עובר למועד הביקורת טרם הושלמה פריסת כלל 100 המלכודות הנדרשות, וכי לא קיימת הקפדה על ביצוע תפעול ותחזוקה שוטפים אחת לשבוע של כלל המלכודות.

בעניין זה הביקורת מעירה, כי החלטת המועצה לבחון שיתוף פעולה עם קבלן הדברה נוסף בזמן שקיימת התקשרות עם קבלן הדברה אשר אינו ממלא את התחייבויותיו בהתאם להסכם, מנוגדת להסכם ההתקשרות ואף מעלה תהייה לעניין רצון המועצה לממש את סמכותה לעניין הפיקוח על עבודת הקבלן ויישום התחייבויותיו.

הביקורת מעירה, כי בהתאם להסכם ההתקשרות עם הקבלן, על הקבלן לספק למועצה כוח אדם בהיקף שיתאים לצורכי המועצה ובמיוחד בתקופות בהן מתגבר בעיית הזבובים, וכי הדבר היה ברור וידוע לקבלן עוד בטרם חתם על ההסכם עם המועצה.

לאור האמור הביקורת סבורה, כי על המועצה לדרוש מהקבלן את קיום כלל התחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות במקום לחפש מדבירים חדשים לתגבור עבור הקבלן, וכי רק לאחר שהקבלן יעמוד בכל התחייבויותיו, המועצה תוכל לשקול פיצול העבודה של הקבלן ולהתקשר עם מדבירים נוספים, כאשר עלויות אלו יופחתו מהתשלום החודשי לקבלן.

מסקנת הביקורת:

המועצה אינה אוכפת על הקבלן את קיום התחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות, באופן המעלה את החשש בדבר רצונה לאכוף על הקבלן את התחייבויותיו.

המלצת הביקורת:

על המועצה לממש את סמכויותיה ולבחון לחייב את הקבלן לעמוד בכל התחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות מחד, ומאידיך לבחון לפעול לסיום ההתקשרות עם הקבלן ויצאה למכרז חדש.

ה) בחינת יעילות ההתקשרות עם הקבלן

בהתאם להסברים של הגורמים האמונים במועצה, וכן מסקירת נתוני הוצאות ההדברה לפני ואחרי החתימה על הסכם ההתקשרות עם הקבלן עולה, כי במסגרת הסכם ההתקשרות נעשה ניסיון של המועצה לשפר משמעותית את השירותים המסופקים על ידי הקבלן, תוך הגדלה משמעותית של העלויות החודשיות על מנת להתמודד טוב יותר עם כלל צורכי המועצה ובפרט עם בעיית הזבובים.

הביקורת מציינת, כי הגידול בהוצאות ההדברה לאחר חתימת ההסכם עם הקבלן (בשיעור של כ- 35% כמפורט לעיל) מסתכמת במאות אלפי שקלים לכל תקופת ההתקשרות, ועל אף האמור המועצה אינה מקבלת את מלוא השירותים הנדרשים מחד, ונראה שהטיפול בבעיית הזבובים כמעט ולא השתפר כמצופה (בהתאם לגידול בהוצאות).

הביקורת סבורה, כי היה על המועצה לקיים דיון ובחינה של יעילות ההתקשרות לקראת סוף תקופת ההתקשרות הראשונה, ולכל המאוחר במהלך תקופת ההתקשרות השנייה, וזאת על מנת לוודא שהעלויות המשמעותיות המושקעות במסגרת ההתקשרות אכן מוצדקות ומספקות את התוצאות המיוחלות.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטיוטת הדוח:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי בסעיף זה ישנה חזרה על טענות להם ניתנה התייחסות בסעיפים קודמים, וכן מוסיף כי "[...] אכן, ראוי לקיים דיון ובחינה של יעילות ההתקשרות עם הקבלן ולהטמיע את ההמלצות כפי שיופיעו בדו"ח הביקורת [...]" (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

לעניין הפניית מנהל אגף התפעול להתייחסויות פרטניות שהובאו לעיל, ראו התייחסות הביקורת לעיל. כן יצוין, כי התייחסותו של מנהל אגף התפעול מחזקת את ממצאי הביקורת לעניין יעילות ההתקשרות עם הקבלן. לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

מסקנת הביקורת:

על אף רצון המועצה לשפר את שירותי הדברה, ההתקשרות עם הקבלן אינה תורמת את התוצאות המצופות מחד, ומאידיך אף גורמות לפגיעה כלכלית לקופת המועצה.

המלצת הביקורת:

על המועצה לבחון את יעילות ההתקשרות עם הקבלן, לרבות הצורך במכלול השירותים הנדרשים באמצעות קבלן אחד, ולהטמיע את מסקנותיה במסגרת מכרז חדש שיפורסם לרכישת שירותי הדברה במועצה.

(ו) סוגיות הנוגעות להיעדר פיקוח ואכיפה נאותים

מן האמור לעיל עולה, כי המועצה אינה מקיימת פיקוח ובקרה נאותים על יישום התחייבויותיו של הקבלן.

מעיון בתנאי המכרז עולה, כי במכרז הוכנסו דרישות חריגות אשר כבר החל ממועד התחלת ההתקשרות עימו הקבלן אינו מבצען, כגון דרישה שלקבלן יהיה מערפל לצורך ביצוע אידוי (ערפל) של חומר הדברה כאשר ידוע למועצה שפעולה זו נאסרה על ידי המשרד להגני"ס. כמו-כן, סעיף 8.10 לתנאי הסף דורש שלקבלן יהיו כל הרישיונות וההיתרים לבצע את הפעולות הנדרשות במכרז, ובכלל זה לכידת כלבים ונחשים, כאשר בפועל הקבלן לא ביצע לכידות של נחשים כלל, ומעיון ברשימת לוכדי הנחשים בהיתר של רשות הטבע והגנים, לא נמצא שלקבלן יש היתר כאמור, והקבלן גם לא התקשר עם לוכד נחשים מוסמך על מנת למלא את התחייבותו זו.

כמו-כן הביקורת סבורה, כי היעדר פיקוח ובקרה נאותים על פעילות הקבלן ובכלל זה יישום כלל התחייבויותיו כפי שנקבעו במכרז ובהסכם, אינו מאפשר למועצה לבחון כראוי את יעילות הפתרונות השונים ו/או לבחון את הצורך ביישום של פתרונות חלופיים לצורך צמצום בעיית הזבובים והיתושים הטורדים את שלוותם של כלל הנמצאים בסביבת דרום ים המלח והתושבים ביישובי הכיכר בפרט.

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטייטת הדוח:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי אגף תפעול ומחלקת תברואה עושות רבות על מנת לפקח על עבודת הקבלן, וכי לאור טענות שונות הקבלן נדרש להחליף את העובד שסיפק את עיקר השירותים מטעמו. מנהל אגף התפעול אף ביקש שהביקורת תבהיר את דבריה בעניין החשש שהיעדר הפיקוח והבקרה הנאותים בצירוף דרישות ותנאים שונים במכרז מעלים את החשש שהמועצה לא התכוונה ליישם את או לאכוף על הקבלן את יישום התחייבויותיו. כמו-כן, מנהל אגף התפעול הפנה את תשומת לב הביקורת לסעיף 18 להסכם המאפשר למועצה להוסיף או לגרוע שירותים מהקבלן, ואף הוסיף כי "[...] לאחרונה בשל אי העמידה של הקבלן במשימות שהוגדרו לו ולאור מצב תברואי חמור, החליטה המועצה להעסיק קבלן שני לפרק זמן מוגבל. יצוין כי הקבלן הנוכחי עודכן והוזהר כי המועצה בוחנת הכנסת קבלן נוסף על כל המשתמע מכך" (ההדגשה במקור) (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

הביקורת מבהירה, כי היא אינה מטילה דופי בעובד זה או אחר, ולבטח שאינה קובעת שקיים חשש מובהק לחוסר ניקיון כפיים של מי מעובדי המועצה. עם זאת הביקורת סבורה, כי היעדר פיקוח ובקרה נאותים בצורה מתמשכת ושיטתית כפי העולה ממצאי הביקורת, בצירוף היעדר יישום אמצעי האכיפה והענישה העומדים לרשות המועצה כנגד הקבלן בכל תקופת ההתקשרות, עשוי להעלות חשש כי מלכתחילה המכרז כולל דרישות ותנאים אשר לכאורה לא הייתה בכוונת המועצה ליישם ו/או לאכוף את יישומן. התנהלות זו יכולה לקבל ביטוי בכך שהתנאים שנקבעו היו עשויים לגרום להימנעותם של מציעים אפשריים מלהתמודד במכרז, מה שעלול להיראות לכאורה כפעולה מכוונת שנועדה לסייע לזכייתו של הקבלן במכרז ולחתימה מולו על הסכם ההתקשרות. כמו-כן, הפער הניכר שבין הירידה לפרטים במכרז ובהסכם ההתקשרות עם הקבלן, לבין האופן שבו מיושם ההסכם בפועל ובעיקר בהיבט של הפיקוח והבקרה על קבלת השירותים הנדרשים מהקבלן ואכיפת התחייבויותיו, אכן עשויים להעלות את החשש שמלכתחילה כוונת עורכי המכרז הייתה לכלול דרישות ותנאים שיימנעו ממציעים אפשריים להתמודד במכרז ובכך לכאורה סייעו, אף אם לא במודע, לזכייתו של הקבלן. למותר לציין, כי תגובת מנהל אגף התפעול מחזקת את ממצאי הביקורת לעניין איכות השירותים סופקו למועצה, כאשר גם לדבריו לאחרונה החליטה המועצה להתקשר עם קבלן הדברה נוסף על מנת שיספק שירותים שקבלן הנוכחי אינו מצליח לספק למועצה.

לאור האמור, הביקורת ניסחה מחדש את הממצא.

מסקנת הביקורת:

המועצה אינה מנהלת ואינה מפקחת כראוי על פעילות הקבלן ועמידתו בהתחייבויותיו, דבר אשר פוגע באיכות חייהם של התושבים וגורם למועצה להפסדים כספיים מתמשכים.

המלצת הביקורת:

על המועצה להגביר את הפיקוח והבקרה על עבודת הקבלן ולאכוף עליו את יישום כלל התחייבויותיו בהתאם להסכם ההתקשרות.

(ז) תלונות תושבים ;

(1) משיחות שערכה הביקורת עם תושבים ביישובי הכיכר, וכן מתיעוד של התכתבויות של תושבי המועצה עם הגורמים האמונים במועצה ועם קבלן ההדברה שהומצאו לידי הביקורת עולה, כי בקרב התושבים שוררים תסכול וחוסר שביעות רצון מתמשך לאורך שנים לגבי אופן התמודדות המועצה עם בעיית הזבובים, ובכלל זה היעדר הפיקוח והבקרה על פעולות הקבלן.

הביקורת מציינת, כי גם במסגרת שיחות של הגורמים האמונים במועצה עם הקבלן הועלו טענות בדבר אופן תפקודו כמפורט לעיל, וכן על חוסר שביעות רצון התושבים מאיכות השירותים המוענקים על ידו בעיקר בנושא ההתמודדות עם בעיית הזבובים. כן יצוין, כי דברים אלו, כמו גם הצעה שפעולות הניטור וההדברה יבוצעו באופן עצמאי על ידי יישובי הכיכר (במימון המועצה), הועברו גם בכתב על ידי התושבים לידיעת נציגי היישובים במליאה וכן לראש המועצה.

מתלונות התושבים עולה, כי הקבלן אינו מפזר מלכודות בכמות מספקת על מנת לספק מענה יעיל יותר, ובפרט בתקופות הסתיו והאביב בהן בעיית הזבובים מתגברת באופן משמעותי וקיצוני. כמו-כן, הקבלן אינו מתפעל את מלכודות הזבובים בתדירות נאותה ובכלל זה אינו מחליף את חומר המשיכה בתדירות הנדרשת, אינו מרסס חומרי הדברה במקומות ובתדירות המאפשרים את צמצום בעיית הזבובים באזורי המגורים, לעיתים מרסס חומרי הדברה בכמות גבוהה מאוד בסמוך לבתי המגורים (בסביבת מכלי האשפה).

(2) לביקורת הועברו ממצאי ניסוי עצמאי שנערך על ידי התושבים באמצעות מדביר מקצועי. במסגרת הניסוי שנערך, בוצעה השוואת יעילות בין מלכודות לדוגמה של המדביר המקצועי (להלן: "מלכודות הניסוי") לצד מלכודות קיימות של המועצה (להלן: "מלכודות המועצה").

הביקורת מציינת, כי ממצאי הניסוי הצביעו על יעילות גבוהה משמעותית של מלכודות המדביר המקצועי ביחס למלכודות הקיימות במועצה (הן הצהובות-הישנות והן הירוקות-החדשות).

לדברי המדביר המקצועי שנערך את הניסוי, הסיבות העיקריות לפער הגבוה ביעילות מלכודות הניסוי מיוחס בעיקר לנקודות דלהלן:

- כמות נמוכה של חומר משיכה במלכודות המועצה לעומת כמות גבוהה של חומר משיכה במלכודות הניסוי;
- מיקום חומר המשיכה בתוך מלכודות המועצה לעומת מיקום חומר המשיכה מחוץ למלכודות הניסוי;
- היעדר תחזוקה וניקיון נאותים של מלכודות המועצה מול ניקיון מלכודות הניסוי לאחר כל ריקון של חומר המשיכה;
- תדירות נמוכה של החלפת חומר המשיכה של מלכודות המועצה ביחס לתדירות המומלצת (פחות משבועיים - משתנה בהתאם למזג האוויר), לעומת תדירות גבוהה של החלפת חומר המשיכה במלכודות הניסוי בהתאם למומלץ;

להלן עיקרי תגובת מנהל אגף תפעול במועצה לממצאי הביקורת כפי שפורטו בסעיף זה בטיוטת הדוח:

מנהל אגף התפעול מציין בתגובתו כי המועצה מודעת לתסכול של התושבים ואף קיימה עימם מספר מפגשים בנושא. כן הוסיף, כי טענות התושבים על היעדר יעילות המלכודות עולות בקנה אחד עם מסקנותיו של ד"ר עידו צורים, וכי המועצה מתמודדת עם אתגרים חדשים ונוספים אף בניסיון להציב מלכודות חדשות (מפלצת הזבובים) וכי נעשים מאמצים רבים מול התושבים בהיבטים של הסברה וימי עיון. בסיכום דבריו מציין מנהל אגף התפעול כי המועצה ממחפשת פתרונות "מחוץ לקופסא" הכוללים אף חיפוש פתרונות גם מעבר לים. כן הוסיף, כי באגף התפעול בוחנים כל הזמן את התפקוד של המועצה בנושא, את הלמידה והפקת הלקחים, וכן כי "[...] **אנו מתייחסים בכובד ראש להערות כפי שהועלו בדו"ח ונפעל לתיקונם ולהטמיע את דרכי הבקרה בצורה יסודית יותר תחת האתגרים**" (ההדגשה במקור) (התייחסותו המלאה מצורפת כנספח ד').

להלן התייחסות הביקורת לתגובה זו:

תגובתו של מנהל אגף התפעול מחזקת את ממצאי הביקורת בעניין זה. עם זאת, הביקורת רואה בחיוב את מאמצי המועצה להקלת סבלם של תושבי יישובי הכיכר וסבורה, כי הגברת האכיפה על יישום התחייבויות הקבלן עשויות לשפר את איכות חייהם של התושבים ולהקל על סבלם, בפרט לאור העובדה שבישיבת הוועדה לאיכ"ס נשמעו קולות של הקלה מצד התושבים עם החלפת חלק מהמלכודות הישנות במלכודות איכותיות ויעילות יותר. כן יצוין, כי מיצוי ויישום מלא ויעיל של הפתרונות הקיימים, עשוי להפיק לקחים ותובנות להגברת האפקטיביות ולסייע לחיפושים של המועצה אחר פתרונות נוספים שיתנו מענה יעיל לרווחת התושבים. לאור האמור, אין בתגובה זו כדי לשנות את הממצא.

מסקנת הביקורת:

הקבלן מבצע שימוש במלכודות שיעילותן נמוכה ביחס למלכודות אחרות הקיימות בשוק. כמו-כן, היעדר תפעול נאות של המלכודות הקיימות פוגע משמעותית באיכות חייהם של התושבים.

המלצת הביקורת:

על המועצה לבחון לדרוש מהקבלן החלפה של סוג המלכודות בהן נעשה שימוש, וכן לבחון לאכופ על הקבלן את איכות ויעילות הטיפול במלכודות. בין היתר, יש לבחון דרוש מהקבלן להשתמש בחומרי משיכה יעילים יותר, להחליף את חומרי המשיכה בתדירות גבוהה יותר, לנקות את המלכודות בכל פעם שהיעילות יורדת ולחדש את חומרי המשיכה וכד'.

תוכן עניינים

עמ'	שם הנספח	סימון
52	תגובות ראשוניות של ראש המועצה והוועדה לענייני ביקורת	א
57	תשובת מבקר המועצה לתגובות ראשוניות שהתקבלו	ב
65	תגובת גזבר המועצה	ג
68	תגובת מנהל אגף התפעול במועצה	ד
82	התייחסות יו"ר הוועדה לאיכ"ס	ה
84	התייחסותו של מנהל אגף התפעול לשעבר לטיוטה השנייה	ו
86	התייחסות מנהלת מחלקת התברואה לטיוטה השנייה	ז

נספח א

תגובות ראשוניות של ראש המועצה
והוועדה לענייני ביקורת

עמ' 52

From: Nir Wnger <Nirw@ma-tamar.co.il>
Sent: Monday, November 20, 2023 8:33 AM
To: רן שלום אורפני <ranorp@ma-tamar.co.il>; אבי כהן <avicohen@ma-tamar.co.il>; כרמית כהן <Carmitc@ma-tamar.co.il>; עידן שילמן <idan@ma-tamar.co.il>; נרי אראלי <neri@ma-tamar.co.il>; 'korinshome@gmail.com'; <korinshome@gmail.com>; עופרה שורץ <ofra3363@gmail.com>; אילה גובר <ayalag@negevenv.org.il>;
Cc: מורן יצחקי <Moran@ma-tamar.co.il>; ג'ני אבן <jennyka22@gmail.com>; יריב קיטה - Yariv Kita <Kita@ein-gedi.co.il>; יורם דביר <yoramd@ein-gedi.co.il>
Subject: RE: Emailing: טיוטת דוח בנושא התקשרות המועצה עם קבלן הדברה - לתגובת המבוקרים סופי

רן שלום
לפני התייחסות שלי לטיטה

רק מקריאת מטרת הדוח
נראה לי ולמיטב זכרוני מפגישות עם חברי ועדת ביקורת בעניין
ולכן גם כיתבתי אותם לטיטה

כי בקשתם לביקורת בנושא הזבובים הייתה
"לבחון את עבודת המועצה לאורך השנים בתחום"
על מנת לבדוק אם לא היו פעולות מוצלחות יותר בעבר שלא נעשות היום או
לחילופין פעולות שעוד לא נעשו וייתכן שמועילות יותר ממה שנעשה

לקבל דוח העוסק באיכות ההסכם ואו ההתקשרות עם קבלן ההדברה הקיים

נראה לי רחוק שנות אור גם מהבקשה המקורית של הועדה
וגם ממטרת הביקורת שהייתה יכולה לסייע ולקדם אותנו כמועצה בנושא הכלכך חשוב הזה

אשמח להתייחסות חברי הועדה למה שכתבתי

ניר ונגר
ראש המועצה
08-6688809
Nirw@ma-tamar.co.il

From: יורם דביר <yoramd@ein-gedi.co.il>

Sent: Monday, November 20, 2023 1:37 PM

To: <Nirw@ma-tamar.co.il> ניר ונגר; <ranorp@ma-tamar.co.il> רן שלום אורפני; <avicohen@ma-tamar.co.il> אבי כהן; <neri@ma-tamar.co.il> נרי אראלי; <idan@ma-tamar.co.il> עידן שילמן; <Carmitc@ma-tamar.co.il> כרמית כהן; <korinshome@gmail.com> 'korinshome@gmail.com'; <ofra3363@gmail.com> עופרה שוורץ; <ayalag@negevenv.org.il> אילה גובר; <ayalag@negevenv.org.il>

Cc: <Moran@ma-tamar.co.il> מורן יצחקי; <jennyka22@gmail.com> ג'ני אבן; Yariv Kita <Kita@ein-gedi.co.il> יריב קיטה

Subject: RE: Emailing: סופי המבוקרים - לתגובת הדברה - עם קבלן הדברה

[EXTERNAL MAIL] DO NOT CLICK links or attachments unless you recognize the sender and acknowledge the content.

שלום לכולם/ן,

מסכים עם ניר, גם אני לאחר שעברתי על עיקרי הדוח, התרשמתי שהמטרה שאליה כיוונו (וועדת ביקורת) פוספסה. במהלך השנים נעשו לא מעט פעולות ובדיקות בנושא. הושקע המון כסף מחד, ומאידך לא נעשתה עבודת "מעקב" של מה יעיל יותר ומה יעיל פחות לנושא הזבובים.

ואכן, רוח הדברים בוועדת הביקורת בנושא זה הייתה, בחינת הפעולות שנעשו או לא נעשו, ולנסות להצליח "להשתמש" בידע ובניסיון שנצבר בנושא הזבובים, לצורך מיקוד המשאבים לטובת הפתרונות "היעילים" יותר. בנוסף, המטרת המשנית לבדיקה/ביקורת הייתה גם לחסוך משאבים וכסף ציבורי שימשיך להיות מושקע בחיפוש אחר פתרונות נוספים, לפני שבחנו את הפתרונות שהוצאו ו/א ישמו כהלכה.

אין ספק, שנושא הזבובים הוא אירוע בעייתי וקשה שחוזר על עצמו מידי שנה. בעבר ובהווה הושקעו ומושקעים לא מעט משאבים ותקציבים בניסיון למצוא פתרון, דבר המעיד על התייחסות ורצינות של הגורמים הרלוונטיים לבעיה, **בחינת ובדיקה של מה שנעשה עד כה, יש חשיבות רבה למציאת פתרון לבעיה.**

יורם דביר

מנכ"ל

עין גל

052-2717182

08-6594926

פקס: 08-6584551

yoramd@ein-gedi.co.il

<https://www.ein-gal.co.il/>

From: Gmail <jennyka22@gmail.com>

Date: Monday, 20 November 2023 at 14:53

To: ניר ונגר <Nirw@ma-tamar.co.il>

Cc: רן שלום אורפני <ranorp@ma-tamar.co.il>, אבי כהן <avicohen@ma-tamar.co.il>, כרמית כהן <Carmite@ma-tamar.co.il>, נירי אראלי <idan@ma-tamar.co.il>, korinshome@gmail.com <korinshome@gmail.com>, neri@ma-tamar.co.il <neri@ma-tamar.co.il>, ayalag@negevenv.org.il <ayalag@negevenv.org.il>, מורן <ofra3363@gmail.com>, עופרה שוורץ <korinshome@gmail.com>, יצחקי <Moran@ma-tamar.co.il>, יריב קיטה <Kita@ein-gedi.co.il>, Yariv Kita <Yariv Kita <Kita@ein-gedi.co.il>, יורם דביר <yoramd@ein-gedi.co.il>

Subject: Re: Emailing: טיוטת דוח בנושא התקשרות המועצה עם קבלן הדברה - לתגובת המבוקרים סופי

שלום רב,
קראתי את הדו"ח וכן למדתי ממנו על העבודות שנעשו בעבר. לגבי עמידת הקבלן בתנאי החוזה לא הופתעתי, את התוצאות רואים ובעיקר מרגישים.
חסר לי סיכום של הדו"ח עם המלצות לדרכי פעולה בהתמודדות עם המפגע המטריד.
תודה
גיני

Sent from my iPhone

From: Yariv Kita -יריב קיטה <Kita@ein-gedi.co.il>
Sent: Monday, November 20, 2023 5:48 PM
To: Gmail <jennyka22@gmail.com>; Nirw <Nirw@ma-tamar.co.il>
Cc: Carmitc <Carmitc@ma-tamar.co.il> כרמית כהן; avicohen <avicohen@ma-tamar.co.il> אבי כהן; ranorp <ranorp@ma-tamar.co.il> רן שלום אורפני; idan <idan@ma-tamar.co.il> עידן שילמן; korinshome <korinshome@gmail.com> עופרה; Moran <Moran@ma-tamar.co.il> מורן יצחקי; ayalag <ayalag@negevenv.org.il> אילה גובר; ofra3363 <ofra3363@gmail.com> שוורץ; yoram <yoram@ein-gedi.co.il>
Subject: Re: Emailing: טיוטת דוח בנושא התקשרות המועצה עם קבלן הדברה - לתגובת המבוקרים סופי

[EXTERNAL MAIL] DO NOT CLICK links or attachments unless you recognize the sender and acknowledge the content.

קראתי את הדוח ונראה לי שהוא לא עונה על הנקודה העיקרית שחידדנו אותה מספר פעמים בפגישות השונות. כללי - ועדת ביקורת אינה מדבירה זבובים ואין לה את הכלים לבחון נושא זה או פתרונות מוצעים.

מאידך, וועדת ביקורת יכולה וצריכה לבחון שני מישורים:

1. מאקרו - תכנית הדברה אשר תהווה מעין "תורה" ומפת דרכים:

האם יש תוכנית כזו כפי שדיברנו בישיבות?

האם יש המלצות אופרטיביות ברורות?

האם המלצות אנשי המקצוע להדברת זבובים אכן יושמה (בין אם בתכנית האב מ-2014 או בכל תכנית שהוכנה על ידי אנשי מקצוע בתחום) בצורת תכנית עבודה/הדברה יסודית שיתורגם למכרז לצד ג.

2. מיקרו - מכרז עצמו:

האם המכרז בוצע בהתאם לסעיף 1!?

האם נוהל ובוקר בצורה טובה (לרבות בקרה תקציבית) !?

בסוף העבודה יש להמציא מסקנות הן לסעיף 1 והן לסעיף 2 במכרז והן בניהול/בקרה/תפעול.

קראת את העבודה ונראה כי סעיף 1 לא קיבל ביטוי לעומת משקל יתר לסעיף 2 כאשר גם אם זה האחרון יבוצע כהלכה כלל לא בטוח שהוא יפתור את הבעיה!

יריב קיטה - יו"ר

טלפון: 08-9346886

פקס: 08-9346832

נייד: 054-8006010

kita@ein-gedi.co.il

יריב קיטה

kita@ein-gedi.co.il

נספח ב

תשובת מבקר המועצה לתגובות ראשוניות שהתקבלו

עמ' 57

יום ראשון י"ג כסלו תשפ"ד
26 נובמבר 2023

לכבוד
ניר ונגר – ראש המועצה
חברי הוועדה לענייני ביקורת

הנדון: טיוטת דוח ביקורת פעילות קבלן הדברה בתחומי המועצה האזורית תמר –

התייחסות לתגובות ראש המועצה וחברי הוועדה לענייני ביקורת

סימוכין: תגובת ראש המועצה מיום 20.11.2023,
תגובת חבר הוועדה יורם דביר מיום 20.11.2023,
תגובת חברת הוועדה גיני אבן 20.11.2023,
תגובת חבר הוועדה יריב קיטה 20.11.2023,

לאחר שקראתי בעיון רב את התגובות שבסימוכין ולאחר בדיקת הנושא, הריני להשיב כדלקמן:

תכנית עבודת הביקורת בנושא ביקורת הדברה (זבובים)

1. מסקירת הפרוטוקולים של ישיבות הוועדה¹ הדנים בתכנית עבודת הביקורת בנושא הדברה, עולה כי:

1.1. הביקורת הציגה 2 אפשרויות לביצוע הביקורת בנושא הדברה: עריכת ביקורת מקיפה ועריכת ביקורת מצומצמת. למעט יו"ר הוועדה, הגב' קורין תויתו, הובהר ע"י ראש המועצה וחברי הוועדה כי לא יוקצו משאבים הנדרשים להרחבת הביקורת לצורך בחינת פתרונות למפגע הזבובים.

1.2. לביקורת הוקצו משאבים לצורך "... ביקורת על הסכם ההתקשרות עם המדביר. בבחינה של בדיקה מה כתוב בהסכם ומה בוצע בפועל. כמו כן הביקורת כוללת בחינת ההמלצות שהמועצה קיבלה מד"ר צורים."

1.3. בפועל, הביקורת הרחיבה את הביקורת מעבר לנדרש:

1.3.1. סקירת פעילות משנת 2010, ולא 5 שנים אחרונות או החל ממועד החלת ההסכם הדברה חדש (11/2020).

1.3.2. בחינת התקשרויות נוספות מעבר להסכם עם המדביר: "פאטה מורגנה", "ב.ג. בנגב טכנולוגי", "מרכז מדע ים המלח והערבה", "אקופיס מידל איסט אנורונמנטל אן ג'י או פורום", "אגודה שיתופית נאות הכיכר", פרופ' יואל מרגלית, פרופ' צביקה אברמסקי, עמותת "מו"פ מדבר וים המלח (ע"ר)", אפיק הנדסת סביבה, היחידה לאיכות הסביבה נגב מזרחי ועוד.

1.3.3. לעניין הסמכויות, יצוין כי למעט המלצה על נושא לביקורת, לוועדה אין כל סמכות בקביעת תכנית העבודה.

2. לאור התגובות בסימוכין, כפי שסוכם בישיבות וועדת הביקורת, ותוצאות עבודת הביקורת, תועלה דרישה להקצאת משאבים לצורך הרחבת הביקורת בהתאם.

¹ תכנית עבודת הביקורת בנושא הדברה (זבובים) – ריכוז התייחסויות ראש המועצה וחברי הוועדה לענייני ביקורת – מצ"ב כנספח 1

ממצאים ומסקנות לכאוריים של טיוטת דוח הביקורת

3. הממצאים והמסקנות הלכאוריים של טיוטת הדוח מצביעים על ליקויים מהותיים במרכיב העיקרי (עבודות קבלניות מעל 80%) מסך ההוצאות המושקעות בתחום ההדברה.
4. משמעות הדברים מעבר לפגיעה המתמשכת ברווחת התושבים והאורחים, ניצול לא יעיל ולא מפקח של משאבי המועצה – ככל שהבסיס להתמודדות עם מפגע הזבובים, קרי הסכם ההתקשרות עם המדביר, כמעט ולא קיים, אין משמעות או יכולת לבחון בצורה אפקטיבית דרכי התמודדות נוספים.

המלצות בטיוטת הדוח

5. כפי שצוין בפגישה עם מנכ"ל המועצה ולאחר מכן במסגרת הגשת טיוטת דוח הביקורת למבוקרים "מטרת השימוש הינה להציג את הממצאים והמסקנות הקיימים בידי הביקורת ולאפשר להתייחס בהתאם", ולכן לא צוינו המלצות בטיוטה.
 6. לאחר קבלת תגובת המבוקרים ועדכון הממצאים והמסקנות בהתאם, הביקורת תציג את המלצותיה. זאת הסיבה, מעבר לעובדה שהדבר מנוגד לחוק, שטיוטת הדוח לא עוברת לגורמים נוספים, כולל לחברי הוועדה לענייני ביקורת.
 7. על אף האמור לעיל, נתנו מספר המלצות בטיוטת הדוח בהתאם לממצאי המחקר בנושא "ניסויים להפחתת מטרדי זבוב הבית (*Musca domestica*) באגן הדרומי של ים המלח", אשר נערך על ידי פרופ' צביקה אברמסקי וד"ר עידו צורים מהמרכז להדברה ביולוגית (מלבי"ת) באוניברסיטת בן גוריון בנגב (להלן: "דוח 2012").
- "הביקורת סבורה כי על המועצה לשקול שימוש משולב של קיר רשת בגובה 3 מ', בנוסף לשימוש בקו המלכודות, וזאת כמובן כאשר המלכודות מתופעלות בצורה נאותה. על אף האמור הביקורת סבורה, כי במידה שלא ניתן להציב לאור כל השנה את קיר הרשת, הרי שניתן לבחון הקמת תשתית לפריסת קיר רשת זמנית בתקופת התגברות בעיית הזבובים בסתיו ובאביב.²

רן שלום אורפני, רו"ח
מבקר המועצה והממונה על תלונות הציבור

העתקים:

עו"ד מורן יצחקי – מנכ"ל המועצה
עו"ד יורם זמיר – יועמ"ש המועצה

² ראה ע"מ 28 בטיוטת דוח הביקורת

**נספח 1: תכנית עבודת הביקורת בנושא הדברה (זבובים) –
ריכוז התייחסות ראש המועצה וחברי הוועדה לענייני ביקורת**

א. תמצית

1. מסקירת הפרוטוקולים מטה, עולים הדברים הבאים:

1.1. בישיבת שקיימה הוועדה עם ראש המועצה (07.11.21), ללא השתתפות מבקר המועצה, הוחלט כי הביקורת על הזבובים תבחן את פעולות המועצה ב 5 שנים האחרונות, יישום הסכם התקשרות עם המדביר, התייעצות עם גורמים מקצועיים נוספים ובחינת דרכי פעולה נוספות. בשל אי העמדת משאבים בהתאם, הביקורת לא נכללה בתכנית העבודה לשנת 2022.

1.2. בשיחה שערכה הביקורת עם ראש המועצה ומיד לאחר מכן בישיבה שקיימה הוועדה (31.05.23) עלו הדברים הבאים:

1.2.1. הביקורת הציגה 2 אפשרויות לביצוע הביקורת בנושא הדברה: עריכת ביקורת מצומצמת "הביקורת יכולה לבחון

האם ההסכמים עם הספק נערכו ויושמו בהתאם להמלצות.", ועריכת ביקורת מקיפה.

1.2.2. למעט יו"ר הוועדה, הגבי קורין תויתו, הובהר ע"י ראש המועצה וחברי הוועדה כי החלק הנדרש בשביל לבחון

את הפתרונות לא יתקצב וכי: "ביקורת זה תמיד על מה שהיה לא על מה שיהיה", "זה לא תפקיד הביקורת למצוא

פתרון", "אפשר להגדיל ראש ולומר על סמך הביקורת ראינו מה לא תקין בואו נחפש מה לא תקין או נחפש משהו

אחר", "תוצאות הבדיקה של מה שנעשה בעבר מאוד יעזרו לפתרון בעתיד", "השולחן הזה יכול לדון רק את מה

שהיה".

1.3. בישיבת שקיימה הוועדה (03.09.22) סוכם "שהוועדה ביקשה ותקצבה ביקורת על הסכם ההתקשרות עם המדביר. בבחינה

של בדיקה מה כתוב בהסכם ומה בוצע בפועל. כמו כן הביקורת כוללת בחינת ההמלצות שהמועצה קיבלה מד"ר צורים. מה

שלא תוקצב זו ביקורת יותר מקיפה הכוללת ... ומה שסוכם כי במידת הצורך לאחר תוצאות דוח הביקורת בשלב הזה ייבחן

כיצד והאם צריך לבצע המשך עם על ידי ועדת ביקורת או גורמים מקצועיים של המועצה לבחון פתרונות מעודכנים." בנוסף

צוין "לא היה יותר מידי להיכנס. רק לראות אם מה שהומלץ נעשה." ו"אני גם לא חושבת שביקשנו לבדוק את ההסכם של

הקבלן. מה שחשוב הוא לבדוק מה החובות שלו."

ב. מתוך פרוטוקול הוועדה לענייני ביקורת מס' 04/2021 מיום 02.11.2021:

קורין תויתו : בהמשך לישיבת ועדת הביקורת עם ראש המועצה שנערכה היום 07/11/21 (הישיבה נערכה ללא השתתפותו של **מבקר הפנים**), נבחנו מספר נושאים לביקורת לשנת 2022 ובהמלצת ראש המועצה הוחלט על 3 נושאים :

ביקורת בנושא הדברת / טיפול / מיגור הזבובים על כל היבטיה, הכוללת בין היתר: בחינת הפעולות שהמועצה נקטה ב 5 השנים האחרונות, בחינת יישום ההתקשרות עם המדביר, התייעצות עם גורמים מקצועיים נוספים ובחינת דרכי פעולה נוספות לטיפול במטרד הזבובים.

...

לאחר שהוצגו הנושאים הצטרף לישיבה רן שלום אורפני.

רן שלום אורפני : מעלה בפני חברי ועדת הביקורת את **הקושי בהכנת הביקורת על הזבובים בשל בעיות של תקציב מבקר המועצה**. מבקש בינתיים שלא לבצע את הביקורת. בהתאם למה שהועלה אגיש הצעת תקציב בנושא התובע העירוני. אזמן שיהיה תקציב שיוגדר לתובע העירוני ועוד שני סקר סיכונים.

רן שלום אורפני : מציין שתכנית עבודת הביקורת נקבעת ע"י מבקר הרשות המקומית.

הזבובים - מבחינת עבודת הביקורת יש הבדל בין בחינת אופן יישום הסכם התקשרות עם המדביר (מה נדרש בהשוואה למה שבוצע), לבין לנסות למצוא פיתרון למטרד הזבובים, ככל שקיים פתרון כזה. יש צורך בבחינה מקצועית האם הביקורת צריכה/יכולה לבצע זאת ובמידה כן נדרש להקצות משאבים לביקורת בהתאם.

ג. מתוך פרוטוקול הוועדה לענייני ביקורת מס' 01/2022 מיום 31.05.2023:

רן שלום אורפני : הרגע יצאתי משיחה עם ניר בנושא. ניר מסר שהוא הבין מכם כי הביקורת צריכה להיות רק על מה שנעשה. תפקיד הביקורת היא לא לתת פתרונות עתידיים אלא רק דברים שנעשו בפועל והוא ישוחח אתכם בנושא. לכן, לא יתקצב את החלק הנדרש בשביל לבחון את הפתרונות שהוא החלק המשמעותי והיקר יותר.

...

קורין טויטו : מה שמעניין אותנו מה לא נעשה נכון. כמו שאמרנו חד משמעית, כי כדי להגיע לפתרונות על סמך מה שלא נעשה. פחות מעניין אותנו הפרטים הקטנים.

גיני אבן : קורין ביקורת זה תמיד על מה שהיה לא על מה שיהיה.

קורין טויטו : מה שמעניין אותי מהיום שדיברנו על הדוח, זה בואו ונמצא פתרון, ואיך אנו מתקדמים מכאן והלאה. לשמוע יועצים ומומחים ולקדם את הנושא. ולמצוא פתרון.

רן שלום אורפני: זה לא מדויק שהביקורת מתבצעת רק על דברים שנעשו בעבר. ישנה ביקורת ב"זמן אמת" תוך כדי תהליך, ולכן חשוב לערוך תאום ציפיות. מה שנדרש כאן זה ביקורת + עבודת ייעוץ בתחום ההדברה. **אם רוצים לעשות ביקורת רק על מה שנעשה זה דבר אחד. אם רוצים ביקורת + בחינת פתרונות נוספים זה משהו אחר לגמרי. צריך להחליט טרם יציאה להליך.**

...

גיני אבן: אני מסתייגת. שנה לאחר שנה נעשו דברים דומים וזה לא יזיק לדעת היכן טעינו. זה לא תפקיד הביקורת למצוא פתרון. ביקורת כשמה כן הוא. לראות מה לא תקין. אפשר להגדיל ראש ולומר על סמך הביקורת ראינו מה לא תקין בואו נחפש מה לא תקין אז נחפש משהו אחר.

יורם דביר: חלק ממה שחשבנו לעשות בנושא הביקורת זה היה לבדוק מה הושקע במועצה לגבי הנושא, ולראות אם באמת הדברים נעשו. יכול להיות שהפתרון נמצא במה שניתן למועצה ופשוט לא יישמו את זה. הושקעו כספים כדי לחפש פתרונות. הועלה רעיון כדי ללכת ולבדוק את מה שהיה. ולרכז את מה שהוחלט לעשות, והאם נעשה.

רן שלום אורפני: ישנן שתי אפשרויות:

אפשרות ראשונה, בעבר המועצה קיבלה המלצה מגורם מקצועי, כמדומני מאוניברסיטת ת"א לבצע פעולות מסוימות. הביקורת יכולה לבחון האם ההסכמים עם הספק נערכו ויושמו בהתאם להמלצות. זו שיטת עבודת ביקורת קלאסית. אפשרות נוספת, ניתן להרחיב את עבודת הביקורת ולפנות למשרד לאיכות הסביבה, החקלאות ולמשרדים נוספים בנושא, להיפגש עם אנשי מקצוע, לבחון מה נעשה במקומות אחרים לדוגמה עמק המעינות וכו'. זה הרבה יותר מורכב מאשר לבחון מה היו ההמלצות והאם הם יושמו בהתאם.

קורין טייטו: אנו רוצים פתרון.

גיני אבן: אני לא חושבת שניתן להגיע לפתרון מבלי לדעת מה לא עשינו בסדר.

קורין טייטו: מה לא עשו או לא קיימו באותה התוכנית.

גיני אבן: קורין את ואני ספרנו את כמות המלכודות. זה אפילו לא עמד בתנאי המכרז. הפיקוח לא נעשה. באם לא נבדוק את הטעויות. הן ימשיכו.

...

קורין טייטו: צריך לצאת עם הדוח. ואם המבקר אומר שזה התקציב והוא לא יספיק. יש לתקצב אותו מחדש.

עידן שילמן: הדוח צריך להיעשות בהשוואה למקומות אחרים. צריך יועץ מקצועי שילווה את רן. לא רואה כל בעיה.

רן שלום אורפני: ברגע שאתה אומר כי יש לבדוק במקומות אחרים. המשפט הקטן הזה זה עולם במלואו. זה לשוחח עם המשרד לאיכות הסביבה ועוד גורמים נוספים, כפי שצינתי קודם.

עידן שילמן: צריך להתחיל. לבדוק איזה יועץ אתה צריך ולצאת להליך התקשרות. תבל על הזמן. מעולם לא עלה הנושא של התקציב. כרגע הוא מתקצב ולמיטב הבנתי מספיק בהחלט לתחיל את הבדיקות וככל שתהיה בעיה נדבר, כרגע זה דיון שאינו רלוונטי.

רן שלום אורפני: מציע כי הועדה תסכם מול ראש המועצה. האם בדיקה של העבר או גם בחינת פתרונות לעתיד. וברגע שזה יוסכם אז גם התקציב יהיה מוטעם בהתאם. ואז יהיה ניתן לצאת לדרך.

קורין טייטו: האם אנחנו מסכמים שיש לצאת לדרך עם עבודת המבקר בליווי יועץ מקצועי?

יורם דביר: כשיש בעיה בתחום התעשייה עוצרים ובודקים אחרורה. אנחנו צריכים להתחשב בעונות של השנה : מתי הזבובים מטילים וכו'. כי אם נפספס את זמן ההדברה אז כל מה שנעשה לא יצלח. באם צריך להביא עוד יועץ אז להביא עוד יועץ. אני חושב שזה מאוד נכון לעשות את זה. תוצאות הבדיקה של מה שנעשה בעבר מאוד יעזרו לפתרון בעתיד.

יריב קיטה: השולחן הזה יכול לדון רק את מה שהיה.

קורין טויטו: הסכמנו על כך כולנו.

רן שלום אורפני: אם כך הבדיקה תתמקד האם המועצה פעלה בהתאם להמלצות שהועברו אליה ואופן יישום ההתקשרות.

יורם דביר: פעולה ראשונה לבדוק מה הומלץ פעולה שניה לראות מה שהומלץ מה בוצע ואיך לפי זה נראה איך ניתן להתקדם לפתרון.

ד. מתוך פרוטוקול הוועדה לענייני ביקורת מס' 03/2022 מיום 22.09.2023:

רן אורפני: הוועדה מבקשת לקבל עדכון ממבקר המועצה על תהליך הביקורת בנושא דו"ח ביקורת הדברת הזבובים. ברגעים אלה ממש ההסכם עם הספק נמצא בתהליך חתימות במועצה. לאחר מכן ניתן יהיה להתחיל ולהכין תוכנית ביקורת בנושא. בהזדמנות זאת אני מודה לכל מי שהעביר מידע בעניין. התהליך עצמו – נושא של טיפול בזבובים אינו נושא ביקורת קלאסי כמו ארנונה, מה שסוכם שהוועדה ביקשה ותקצבה ביקורת על הסכם ההתקשרות עם המדביר. בבחינה של בדיקה מה כתוב בהסכם ומה בוצע בפועל. כמו כן הביקורת כוללת בחינת ההמלצות שהמועצה קיבלה מד"ר צורים. מה שלא תוקצב זו ביקורת יותר מקיפה הכוללת גם בחינת פתרונות על ידי פניה למשרדי הממשלה הרלבנטיים. לגורמי מקצוע בתחום. ולנסות להביא גם המלצות לאופן טיפול עתידי. זה נדחה ומה שסוכם כי במידת הצורך לאחר תוצאות דוח הביקורת בשלב הזה ייבחן כיצד והאם צריך לבצע המשך עם על ידי ועדת ביקורת או גורמים מקצועיים של המועצה לבחון פתרונות מעודכנים.

יורם דביר: החלטנו כי ניקח את מה שנעשה בעבר או מה שהומלץ הבדיקה אם נעשה מה שהומלץ לעשות כן לא. אם כן יופי אם לא למה לא. וכמה זה היה משמעותי בתוך התהליך. לא היה יותר מידי להיכנס. רק לראות אם מה שהומלץ נעשה.

גיני אבן: אני גם לא חושבת שביקשנו לבדוק את ההסכם של הקבלן. מה שחשוב הוא לבדוק מה החובות שלו. יש להם יומן כל יום לראות האם אמורים להגיד מה הם עושים. הם היו צריכים להעביר את היומן למנהל מחלקת ההדברה. וזה הדברים לראות מה הם באמת עשו. כי עובדה שהשנה פתאום היה טוב מה עשו שונה השנה מאשר כל השנים.

...

גיני אבן: אני רוצה להוסיף משהו מאוד חשוב ואף אמרתי זאת לראש המועצה. השנה הכיסוי של הפסולת התקלאית עבד כמו שעון. כיסו אותו כל שלושה ימים כדי שהרימות לא יפקעו וזה דבר מאוד משמעותי ואם זה אכן ייבדק ויימצא נכון אנחנו מראים שיש לנו בעיה עם הפסולת שאם היא לא מכוסה בזמן. הזבובים מטילים ביצים וזה גורר איתו עוד פעולות שאנחנו צריכים לעשות למנוע את המפגע הזה. צריך לבדוק האם המדביר מגיע לאתר האם מרסס? ניתן לבצע הרבה פעולות והמחלקה הזאת צריכה לנצל. שוחחתי עם כרמית בנושא.

...

גיני אבן: הם בנו חממה במיוחד כדי לבדוק את ההתנהגות שלהם ליד הגבול ולנסות לשים שם פתיון.

המועצה האזורית תמר
ים המלח

רן אורפני : חוזה זה לא רק דבר כספי. בחוזה מול הספק אמור להיות רשום אופן הפעילות שלו. לדוגמא כמה מלכודות הוא צריך לפרוס. ואז אפשר לוודא האם ביצע. כמה סיורים מבצע בשטח. כשאני אומר הסכם זה לא רק תשלום.

גיני אבן : יש לנו תיעוד קורין ואני נסענו לאורך הגבול ספרנו כמה מלכודות. והתלוננתי שהיו 50 במקום 400 באותו הערב כבר היו 100 זה לא התפקיד שלנו אבל לא היתה ברירה. **הוא ממש לא עמד בהתחייבויות שלו.** ישנם הרבה ליקויים והם היו אמורים לקבל קנסות שלא קיבלו. דיברתי על זה עם אבי כהן שיתחיל לקנוס אותו.

קורין תויתו : צריך גם לראות בשטח לא רק ניירת ומסמכים מה עשו מה לא עשו ומה יישמו כל השנים ועם הפנים קדימה. כי אנחנו מתחילים להרגיש שוב את הזבובים.

...

רן אורפני : לא צריך לחכות לתוצאות הביקורת בשביל שיהיה שיפור. אתם צריכים להציף את הנושא.

...

יורם דביר : אני חושב שהתוכנית לזבובים היא די ברורה.

רן שלום אורפני ר"ח
מבקר המועצה והממונה על תלונות הציבור

נספח ג

תגובת גזבר המועצה

עמ' 65

ח' כסלו תשפ"ד
21 נובמבר 2023

לכבוד
רן אורפני – מבקר וממונה על תלונות הציבור
כאן

רן שלום רב,

הנדון: התייחסות לטיטת דוח פעילות קבלן הדברה בתחום המועצה

בהמשך למייל בנושא **טיטת דוח בנושא התקשרות המועצה עם קבלן הדברה**, שנשלח במייל בתאריך 19/11/2023, ובהמשך לבדיקת הנתונים, אבקש להשיבך ולהתייחס להערות כדלקמן;

כפל ניטור - למרות הכתוב בהסכם מול קבלן ההדברה כי על הקבלן לבצע ניטור, המועצה ראתה לנכון להוסיף על זה ניטור חיצוני נוסף למטרת פיקוח (הניטור הבסיסי של הקבלן עדיין נדרש ואף חלק מהעבודה אבל לא מספק) ואף הקטינה את העלויות לאורך השנים מההסכמים שהיו בעבר במאות אלפי ₪. כיום שירותי הניטור התוספתיים הם דרך היחידה הסביבתית גם לצורך הציבור המקצועי לנושא וגם לצורך התייעלות כלכלית בעניין הניטור. אכן לאורך השנים בוצעו בכל הנוגע לניטור לא מעט ניסוי וטעיה לאור המורכבות הגדולה בנושא, למרות זאת איני רואה בנושא כפל או ליקוי.

הזמנת שקיות מלכודות זבובים – כפי שהביקורת ציינה בוצעו 2 הזמנות לשקיות מלכודות זבובים, ההזמנות הנ"ל בוצעו ע"פ נהלי המועצה, עד 3,000 ₪ הצעה אחת ובין 3,000 ₪ - 10,000 ₪ שתי הצעות מחיר.

הזמנה מס 43307 הצעה יחידה בסך של 1,755 ₪ כולל מע"מ, נהלי המועצה שנכתבו ע"י משאירה את השיקול לגורם המקצועי באגף שמביא את הצעות המחיר עד 3,000 ₪ לפנות לספק אחד. מבחינתי נכון וראוי לאפשר את הגמישות לקבל הצעה אחת תוך הבנה שהגורם המקצועי הפעיל שיקול דעת בעניין ומתוך רצון לייעל את המערכת ולצמצם לוחות זמנים.

הזמנה מס 45057 בסך של 8,775 ₪ כולל מע"מ - גם במקרה זה, הזמנה זו בוצעה בהתאם לנהלים והתקבלו 2 הצעות מחיר כנדרש בנהלי המועצה ואכן ההצעה הזולה של א.ע כהן הדברות זכתה, ההצעה המקבילה יקרה יותר במחיר של 19 ₪ ליחידה ולכן איני רואה בעיה או ליקוי בנושא ואף זה מוכיח כי המחיר הוא סביר ביחס ל 2 ההזמנות (מצ"ב כנספח ההזמנה החתומה והצעות המחיר מהמערכת).

ייתכן כי בבדיקה של הביקורת עם ספקים לא התייחסו לאספקה או לסוג המדויק של המלכודות.

בהתייחס לנושא כי על הקבלן היה לספק את המלכודות במסגרת ההסכם - המסר שהועבר לגזברות בהקשר כי מדובר על כמות עודפת מעבר להסכם ומעבר לקיים בשטח בפועל ולצורך בדיקת יעילות נקודתית של תוספת גדולה מהקיים במכרז ולכן גם פה מבחינתי אין ליקוי בתהליך בגזברות. בנוגע לממצאים על הכמויות בשטח של המלכודות איני יכול להתייחס.

בתודה ובברכה,

עידן שילמן
גזבר המועצה

העתקים:

ניר ונגר – ראש המועצה
מורן יצחקי – מנכ"לית המועצה
אבי כהן – מנהל אגף תפעול
שגית דנינו – סגנית גזבר

נספח ד

תגובת מנהל אגף התפעול במועצה

עמ' 68

כ"ז כסלו, תשפ"ד
10 דצמבר, 2023

התייחסות אגף תפעול ומחלקת תברואה לטיוטת דו"ח מבקר המועצה בנושא:
פעילות קבלן ההדברה בתחומי המועצה האזורית תמר

פתח דבר,
ראשית, ברצוננו להודות למבקר הרשות ולוועדת הביקורת שבחרו סוגיה זו והכלילו אותה בתכנית העבודה.
נושא הזבובים מעסיק את המועצה ותושביה שנים רבות וטרם נמצא מזור או פתרון שיפחית את המפגע בצורה משמעותית.
ברורה לנו חשיבות הביקורת כתמונת ראי למנהלי המועצה בבואם לבחון את החלטותיהם ובמטרה לשפר ולטייב את יישומן של החלטות הרשות, יחד עם זאת כדי שדו"ח כזה ישרת את מטרותו הוא חייב לעמוד בסטנדרטים מסוימים.
תגובתי כאן לא נועדה לדחות או לאשר את ממצאי הביקורת, כי אם לדייקם, לחדדם ולהפוך את ממצאי הביקורת כברי תיקון וככלי עבודה לתיקון הליקויים.
מצאתי את טיוטת הדו"ח עם לא מעט נתונים חסרים ובשיוך נושאים שגוי. ישנו חוסר סדר כרונולוגי של הסכמים ואירועים. זוהתה שיטה של "קביעת הנחות ועובדות" שלהערכת הצנועה שגוייה וכזו המסתמכת על נתונים לא מבוססים ולא מאומתים ועל "מומחים" עלומי שם או כאלה שיכולים להיות עם אינטרסים מסחריים.
מנהל בכלל ובמגזר הציבורי בפרט נדרש לקבל החלטות המתבססות על "תמונת מצב" הרלוונטית לזמן קבלת ההחלטה בשילוב הערכת המשמעויות להווה ולעתיד.
ביקורת על החלטות ועל אופן יישומן תמיד יתבצע בדיעבד וזו מתייחסת ל"תמונת מצב" שונה ולכאורה "חכמה" מזו שהייתה בעת קבלת ההחלטה. בעת ביקורת ראוי שהמבקרים יעשו ככל הניתן לנסות ל"הכנס בנעליו" של המנהל, להבין את האתגרים, את המקום ואת ההיסטוריה.
ראוי היה להיפגש יותר ממה שבוצע בפועל עם המבוקרים ולהעמיק את הבדיקה על מנת להבהיר את הסוגיות השונות בדו"ח, להבין את השיקולים להחלטות ולמעשי המנהלים, בטח בהתחשב בעובדה כי בשנתיים האחרונות ממלאת את התפקיד מנהלת מחלקה חדשה שעדיין עוסקת בלמידת התחום. אני, כהן אבי, המשמש כמנהל אגף תפעול, נושא באחריות הכוללת של הפעילות באגף וככזה ראוי היה להיפגש איתי הרבה מעבר לזמן שהוקדש לכך בפועל. אני מניח שהייתה נחסכת עבודה רבה ואולי גם הייתה הופכת את הדו"ח לכלי עבודה בידי המנהלים.
הגישה הניהולית שאני מוביל באגף תפעול הינה גישה ביקורתית שבוחנת כל העת את האירועים, ההחלטות בזמן אמת ואת יישומן במבט רחב תוך הפקת לקחים קבועה מכישלונות, טעויות וגם מהצלחות. אנו מכירים ומודעים לאתגר הגלום באספקת שירותי הדברה הן בפן אובייקטיבי של האזור והתופעות הנלוות אליו והן בצד של העסקת קבלן, פיקוח, אכיפה ובקרה על עבודתו. אני מכיר ומוודע לחלוטין לליקויים שבהפעלת הקבלן ומתמודד יחד עם מנהלת המחלקה בניסיונות למקסם את המשאבים אותם מעניק ההסכם יום יום.
במענה ננסה לעשות סדר ולספק את הנתונים החסרים כמו גם להבהיר את טיב ההחלטות, השיקולים בעת קבלתן והיישום כפי שבאו לידי ביטוי בתיאור הדברים והדרך בה אנו חושבים שצריך להתמודד עם הליקויים כפי שתוארו בדו"ח.

אבקש לציין כי האמירה בעמוד 33 סעיף ו'

"היעדר פיקוח ובקרה נאותים בצורה מתמשכת ושיטתית, בצירוף היעדר יישום אמצעי

האכיפה והענישה כלפי הקבלן בכל תקופת ההתקשרות, מעלה את החשש כי מלכתחילה המכרז כולל דרישות ותנאים אשר לא הייתה בכוונת המועצה ליישם ו/או לאכוף את יישומן, באופן אשר גרם בהכרח להימנעותם של מציעים אפשריים מלהתמודד במכרז, מה שסייע לזכייתו של הקבלן במכרז ולחתימה מולו על הסכם ההתקשרות".

הנה אמירה בעייתית ומטילה חשדות חמורים על עובד ציבור. ראוי שהאומר יבהיר את דבריו.

להלן תגובתנו.

תוכן העניינים חסר את פרקים 4 ואילך.

סעיף 1.1.3

- א. אודה לקבלת מועדי וסיכומי הפגישות שנערכו עם הגורמים כפי שצוינו בסעיף זה.
- ב. אודה לקבלת פרטים נוספים של הפגישות אשר נערכו עם ה"גורמים הנוספים", זהות, תפקיד, רקע מקצועי וכד'.

סעיף 1.2.1 עמוד 5, "בעיית הזבובים"

- א. בפירוט הוצאות המועצה לטיפול בבעיית הזבובים בין השנים 2000-2023 נלקח בחשבון סעיף תקציבי 21217755 בסך של 116,650 ₪ אשר הינו פרויקט לטיפול ביתושים ברחבי המועצה ולא בזבובים, תב"ר שנפתח בשנה האחרונה בעקבות זכיית המועצה בקול קורא של המשרד להגנת הסביבה ואינו קשור לקבלן.
- ב. כמו כן, בהמשך לפירוט ההוצאות, סעיף 1715300752 ריסוסים וניטור כולל בתוכו הוצאות הנובעות מהסכם עם רט"ג (רשות הטבע והגנים) בסכום של 240,000 ₪ ונועד להתמודד עם מינים פולשים בנאת עין גדי.
- ג. כמו כן בסעיף זה הוצאו הוצאות בגין ריסוסים אוויריים במקווי מים במפורט מטה טרם פתיחת התב"ר היעודי.

הוצאות עבור טיסות ריסוס נגד יתושים (תלם תעופה):

שנה	סכום
2022	16,380
2021	37,440
2020	50,544
2019	32,760
2018	57,330
2017	40,950
2016	62,890
2015	103,796
סה"כ 2015-2022 טיסות ריסוס נגד יתושים	402,090

בהמשך לניתוח כרטיס 17153000752 ריסוסים וניטור ניתן לראות הוצאות בגין חומרי הדברה עבור יתושים, (בקתוש), הסכם עם המו"פ שכלל ניטור ומחקר **בכלל המזיקים**: יתושים, זבובים, נמלת האש הקטנה. והסכם עם עידו צורים שכלל ניטור וייעוץ **בכלל המזיקים** כאמור.

שנה	ספק- תיאור הוצאה	סכום	
2021	מו"פ- כלל ההסכם	164,450	
2020	מו"פ- כלל ההסכם	328,899	
2019	המשביר לחקלאי- בקתוש ליתושים	16,743	
2019	מו"פ- כלל ההסכם	82,224	
2018	ב.ג נגב טכנולוגיות	525,406	מחקר עבור כלל המזיקים- עידו צורים
2017	ב.ג נגב טכנולוגיות	525,406	מחקר עבור כלל המזיקים- עידו צורים
שנה	ספק- תיאור הוצאה	סכום	
2017	הגרעין	12,636	בקתוש ליתושים
2017	המשביר לחקלאי	91,182	בקתוש ליתושים
2016	ב.ג נגב טכנולוגיות	525,406	מחקר עבור כלל המזיקים- עידו צורים
2016	הגרעין	31,590	בקתוש ליתושים
2015	ב.ג נגב טכנולוגיות	478,000	מחקר עבור כלל המזיקים- עידו צורים
2015	הגרעין	100,410	בקתוש ליתושים
סה"כ 2015-2022		2,800,352 ש"ח	

אם כוונת המבקר לנתח את הוצאות המועצה על "זבובים" בלבד ראוי יהיה לבצע ניתוח חוזר לכרטסות ולהיעזר במבוקרים לשם שיוך נכון.

ולכן, המלצתנו לנתח את הכרטסות שוב ולהציג את הנתונים וההוצאות לטיפול **בעיית הזבובים** כפי שבוצע בפועל.

בחישוב תקופות ההתקשרות עם קבלני הדברה, עמוד 7- עולה כי שנים 2015-2017 חסרות בתיאור, שים לב "איגל פארם" היה הקבלן. יש לבדוק את החישוב שלכם מחדש.

"מנתונים אלו ניכר, כי עם חילופי ספק שירותי ההדברה, המועצה הגדילה את ההוצאות החודשיות בגין שירותי הדברה בשיעור של כ- 32%, וזאת מתוך רצון לשפר את שירותי ההדברה ויעילותה לרווחת התושבים, העובדים ויתר עוברי האורח בתחום שיפוטה של המועצה בכלל ובאזור יישובי הכיכר בפרט"

ניכר כי ההוצאות מול ההסכמים הללו לא בוצע במדויק. האם נשקלו השפעות חיצוניות? בבואנו להשוות הוצאות על פני שנים בטח כאשר אנחנו מחשבים ממוצעים (שינוי המדד בלבד על פני תקופה זו עומד על כ 48%), **ראוי לנתח בשנית באמצעות כלים כלכליים.**

חשב		המדדים הרלוונטיים:	
1998 ממוצע	הבסיס:	(16/10/2000)	ערך בתחילת התקופה
106.1	:2000-9	900,000.00	שקלים חדשים:
105.4	:2023-10	(03/12/2023)	ערך בסוף התקופה
1.497	מקדם קשר:	1,338,833.41	שקלים חדשים:
48.76	אחוז השינוי:		

חישוב חדש

[חישוב אחוז השינוי](#)

סעיף 1.2.2 עמוד 8, ההתקשרות עם קבלן ההדברה

“הביקורת מציינת, כי על אף שעובד הקבלן המועסק לצורך מתן השירותים בהתאם להסכם, מתגורר בשטח המועצה, חלק ניכר מהשירותים שבבסיס ההתקשרות אינם מבוצעים כלל.”

בהתייחס למשפט זה וציון מקום מגוריו, מדובר בחברת ההדברה המעסיקה מספר עובדים ברחבי הארץ, חלקם מתגברים אחד את השני ומבצעים פעולות שונות במרחב המועצה כל אחד לפי הכשרתו, לפי אופי המשימה וזמינותו הכל בהתאם לתכנית העבודה, ולדעתנו ציון העובדה כי עובד החברה מתגורר בשטח המועצה, חסר משמעות, אין למועצה יחסי עובד מעביד מולו ואין אנו בחונים את ביצועי הקבלן לאור עובדה זו.

סעיף 3.1 עמוד 11, התמודדות המועצה עם בעיית הזבובים

א. התקשרות עם מומחים ומכוני מחקר, הביקורת מציינת כי בחלק ניכר מהמקרים המועצה לא דרשה ו/או קיבלה תוצרים במסגרת ההתקשרות. תגובתנו כי כן התקבלו ממצאים רבים, דוחות, סיכומים ותוצרי מחקרים ואילו בחלקם מצויים בידינו. צוות הביקורת מוזמן לעיין בהם ככל שיידרש. מרבית החומר אצלנו ונמצאת בקלסרים במחלקת תברואה ואף השתמשנו בחלקם וחלקו מצוי באחסון ממוחשב. אנו נבחן את החוסרים בהשוואה להסכמי העבר ונפעל להשלימם, למינם ולנתחם. **ואף נשקול שכירת שירותי ייעוץ לניתוח כל הידע שנצבר במועצה לאורך השנים והוצאת מסקנות והמלצות בולטות.**

ב. עוד ציינה הביקורת כי המועצה השתתפה במימון מיזם “מנהרת הרוח” וכי המועצה לא דרשה ממצאים ולא הייתה שותפה, מנהלת רישוי עסקים ותברואה לא הייתה שותפה למיזם זה מתחילתו ואילו מנהל האגף מכיר את הפרויקט. הפרויקט בוצע על ידי התושבים, ביוזמתם ובהובלתם. **אכן ראוי היה לסכם את הפרויקט ולהבין מה היו הממצאים לטובת העתיד והחלטות להמשך. יחד עם זאת הפרויקט לווה על ידי המו"פ במסגרת ההסכם ניטור של המו"פ עם המועצה**

להלן סיכום ביניים כפי שערך המו"פ במסמך מחודש יולי 2021
**"התוצאות של סקר זה מעט יותר משביעות רצון. כמות הזבובים ליד המנהרה
 גבוהה יחסית, מה שמעיד על משיכתם למנהרה. כמות הזבובים צפונה מהמנהרה נמוכה
 מעט מאשר בביקורת, ונמוכה באופן יחסי מתמונת-המצב שהייתה לפני הפעלת
 המלכודת.**

**עם זאת, מידת הפחיתה עדיין אינה משמעותית וטווח השפעת המלכודת אינו ברור אך
 כנראה אינו גדול. הרצות נוספות יבוצעו בהמשך במתכונות שונות עד למציאת המתכונת
 הנכונה"**

נפעל לקיים דיון עם ה"יזמים" ולסכם את הפרויקט.

ג. עמוד 12, הסדרת הטיפול בפסולת חקלאית ואורגנית בשטח המועצה: הביקורת מציינת
 כי **"המועצה מפעילה אתר הטמנה לטיפול בפסולת חקלאית ואורגנית"**, עובדה זו אינה
 מדויקת. המועצה אינה מפעילה אתר הטמנה. האתר מופעל על ידי הישובים עצמם. עוד
 ציינה הביקורת כי **"פעילות אתר הטמנה מפחיתה משמעותית את בעיית הזבובים
 שמקורה בפסולת החקלאית והאורגנית של יישובי הכיכר"** – אכן, הפעלה מוקפדת וטיפול
 בפסולת חקלאית בצורה ראויה תסייע במידה ניכרת להפחתת מפגע הזבובים, בעיקר
 באביב, המועצה מבצעת סיורים ומתריעה בפני המפעילים בקבוצות הרלוונטיות וזוכה
 להתייחסותם.

ד. עמוד 12, מימון פעולות בירדן – (משק מודל) יש לבקש את התייחסותם של הגורמים
 הרלוונטיים. מדובר בתקופה בה המבוקרים לא הועסקו במועצה ואין בידם מידע שיכול
 לסייע.

עמוד 13, הוועדה לאיכות הסביבה- להתייחסות נרי

סעיף 3.2 עמוד 14, יישום הסכם ההתקשרות עם קבלן ההדברה.

א. הביקורת מציינת כי הקבלן אינו מבצע עבודות ניטור יזומות על ידו. נציין כי מאז ומתמיד
 עבודות הניטור מבוצעות על ידי גופים אחרים כגון: ב.ג. טכנולוגיות, המו"פ, רט"ג (רשות
 הטבע והגנים), יחידה סביבתית ועובד המחלקה הכל בהתאם לשיקול דעת המועצה
 בתקופות שונות. לתפיסת המבוקרים "ניטור" כהגדרתו לקבלן עוסק בהגעה לשטח האמור
 בהתאם לתכנית העבודה, ביצוע הערכה לרמת המפגע (ניטור) וביצוע פעולה בהתאם. הכל
 כדי לא לפזר חומרי הדברה באופן שאינו מבוקר ושלא לצורך מתוך דאגה לבריאות הציבור
 ואיכות הסביבה. ניטור אחר המבוצע על ידי גורמים מטעם המועצה הינו במטרה לאסוף
 מידע, לזהות מגמות, לטובת מחקרים, לכוון ולהכווין את פעולות המועצה והקבלן.
 בשנתיים האחרונות אף פיתחנו בסיוע אגף הנדסה מודול ממ"ג לטובת ניטור ואיסוף מידע
 מהשטח. אכן, הניטור שמבצע הקבלן אינו מבוצע באופן רצוף ולעיתים חסר מידע כפי
 שציינה הביקורת. **נפעל לתקן במייד.**

ב. הביקורת מציינת כי במרבית תקופת ההתקשרות, הקבלן לא העביר למועצה יומני עבודה
 יומיים וכו', נציין כי אישורי ביצוע יומיים מועברים בהתאם לחוק המדברים. קיימת

קבוצת WhatsApp (שאת תוכנה אף מסרנו לנציגי הביקורת כפי שהתבקש) כמו גם דוגמאות מתעודות הביצוע הדיגיטליות שמופקות עבורינו. ברור לנו שסוגיה זו דורשת שיפור בכל הנוגע לדיווחים מהשטח ותכנם ואנו פועלים ונמשיך כדי להגיע לרמת דיווח ראויה ורצויה **ונפעל לתיקון**.

בהתייחס לציון הביקורת כי הקבלן לא מסר דו"ח מסכם חודשי המפרט את ממצאי הניטור, נציין כי מתקיימות פגישות מעת לעת עם מנכ"ל החברה לעדכונים וממצאים וניסיון למסד את הדיווחים. **נפעל לשפר זאת**.

ג. הביקורת מציינת כי המועצה רכשה מהקבלן 100 מלכודות זבובים חד פעמיות מסוג "זבובן" על מנת לנטר בעצמה את כמויות הזבובים בשטח וזאת על אף שהקבלן מחויב לבצע את פעולות הניטור בעצמו בהתאם להסכם- נציין כי אין סתירה בין ההסכם בו הקבלן צריך לבצע פעולות יזומות בהם המועצה רצתה ואף הגדילה לעשות ולנטר בעצמה באמצעות הפקח על מנת לבחון דרכים נוספות לטיפול באמצעות ניטור ואבחון של מקומות בהם נגיעות הזבובים גבוהה יותר. ואין כל קשר בין מלכודות הנוגעות לעבודתו של הקבלן (לכידה) לאלו בהן המועצה עושה שימוש בעצמה לטובת ניטור וזיהוי מגמות כאמור בסעיף א' לעיל. לעניין רכישה מהקבלן עצמו, זו סוגיה של רכש והשוואת הצעות מחיר. (ראה התייחסותו של גזבר הרשות).

עוד בעניין זה ציינה הביקורת כי המועצה רכשה כ- 500 מלכודות מסוג זבובן וציינה שוב את נושא הניטור. נציין כי 500 שקיות הזבובן הנוספות שנרכשו, לא הוזמנו לצורך ניטור/לכידה אלא כמחווה ליום עיון עם החקלאים שתוכנן לתקופת החגים, מתוכם כבר 200 שקיות זבובן חולקו למזכירי היישוב בעוד שיום העיון נדחה לאור המלחמה- חרבות ברזל. **אנו והיחידה הסביבתית יחד עם אגף ישובים נפעל לתיאום מועד חדש**.

כאמור לענין הליך רכש, ראה התייחסות גזבר הרשות.

ד. עמוד 15, הביקורת מציינת כי המועצה מבצעת ניטור בשטחי המועצה דרך קבע באמצעות עובד המועצה שאינו איש מקצוע מוסמך בתחום, נציין כי לא ידוע לנו מה ההכשרה הנדרשת לשם הגדרת העובד "איש מקצוע מוסמך" וככל שישנה כזו נפעל להכשיר את עובד הרשות ואת הגורם ביחידה הסביבתית. העובד הנדון קיבל ומקבל הדרכה ומלווה על ידי רט"ג, היחידה הסביבתית, המשרד להגנת הסביבה, מנהל האגף ומנהלת תברואה וצובר ידע והבנה בתפקידו מתוך אותה הכוונה למקצע את עובדי הרשות ולשמור את הידע בקרב עובדיה. העובד אינו נותן הנחיות מקצועיות למדבירים על אופן הטיפול אלא עוסק בבקרה ובהצפת הממצאים.

לדברי הביקורת בעמוד 16, כי התייעצה עם אנשי מקצוע וציינה נגיף המועבר באמצעות סוגי יתושים למיניהם- לא ברור ההקשר, בשים לב כי ניטור של יתושים הנגועים בקדחת הנילוס המערבי מבוצע תדיר ישירות על ידי המשרד להגנת הסביבה בתיאום עם הרשות. יתושים אלו נלקחים למעבדה לטובת ביצוע הבדיקה. יצוין כי המועצה רכשה מלכודות ליתושים לטובת ניטור ולקיחה למעבדה בהתאם לצורך ובהתאם להנחיות המשרדים הרלוונטיים. הביקורת ציינה כי ביום 5.06 ערכה היחידה הסביבתית סיור בכיכר סדום, נווה זוהר ובמאגר חימר- המחלקה באמצעות עובד המחלקה שצוין לעיל מלווה את היחידה הסביבתית כל העת ובכל סיור ומנטרים בהתאם, סיכום הסיור מתאריך זה מוכר ומצורף בזאת. מדובר ביוזמה של המחלקה והיחידה הסביבתית והיא מבורכת לטובת למידה מעמיתים. שימוש

- בבקתוש אינו דורש מומחיות מיוחדת ו"גם במקומות בהן המועצה מפזרת יש שיפור" וזה מפוזר על ידי מדביר מקצועי על אף אי הגדרת הבקתוש כחומר הדברה.
- ה. בסעיף זה אני מניח שלא בוצעה אבחנה בין ניטור אוויר נקי, המבוצע על ידי היחידה הסביבתית במישור רותם, לבין ניטור מזיקים במרחב הרשות.
1. עד ל חודש מאי 2022 הועסקה על ידי המועצה האזורית תמר הגב' הדר לוי כרכזת ניטור סביבתי (לא מזיקים) במישור רותם במסגרת הסכם בין תמר לערד ובהתאם לחוק אוויר נקי. העובדת הועסקה על ידי מועצה אזורית תמר והוצבה במסגרת תפקידה ביחידה הסביבתית לטובת תפקיד זה.
 2. בתחילת שנת 2022 החליטה המועצה על הפסקת ההסכם עם המו"פ וכי גם ניטור מזיקים ייכלל בשירותים הניתנים על ידי היחידה הסביבתית. שירות זה שניתן עד כה על ידי גופים שונים, האחרון היה המו"פ, ועלה למועצה כסף רב, עבר ליחידה הסביבתית ובאחריות הגב' הדר לוי וזאת בנוסף לתפקידה כרכזת ניטור אוויר במפעלי מישור רותם.
 3. בשים לב שעלויות העסקתה של הדר לוי נפלו על המועצה האזורית תמר ונכללה במסגרת מצבת עובדי הרשות כולל רכב לטובת מילוי תפקידה.
 4. עם סיום העסקתה של הדר לוי, החליטה המועצה כי תקן משרה זה יועסק ישירות על ידי עיריית ערד וחתמה תוספת להסכם מ 2014.
 5. יאמר כי בצעד זה חסכה המועצה מאות אלפי שקלים והקימה גוף מנטר (מזיקים) מתוך יחידות המועצה לטובת שמירת הידע ופיתוח מומחיות.

סעיף 3.2.2 לכידת כלבים ונחשים

- א. **לכידת כלבים - הביקורת מציינת כי סקרה את כרטסות הנהלת חשבונות וכי לא נמצאה התאמה בין הגשת החשבונית ללכידת הכלבים שבוצעה בפועל, עוד יצוין כי מבירור מול מחלקת התברואה עולה שהקבלן לא דיווח למועצה על כמות הכלבים שנלכדות במהלך שנת 2021, כן נמסר לביקורת כי בהתאם לנתונים המצויים במחלקת תברואה תועדו לכידות של 17 כלבים, להלן ההתייחסות:**
1. ההסכם עם הקבלן הינו מתאריך 1/9/2020 כך שההתחשבות מולו הינה מספטמבר ולא על פי שנה קלנדרית. מחודש ספטמבר 2020 ועד לחודש ספטמבר 2021 נלכדו ברחבי המועצה כ- 13 כלבים, 7 מהם נשלחו להסגר בכלביית מטה יהודה ו- 6 מהם נשלחו לעמותת תנו לחיות לחיות, חוות האנטילופות. מכאן שולמה חשבונית מספר 78632 עבור 3 כלבים בהתאם להסכם (מעל 10 כלבים בשנה) מצורף דו"ח לכידות.
 2. מה- 19/10/2021 ועד ל- 31/7/2022 נלכדו ברחבי המועצה כ- 21 כלבים, 11 מעל ההסכם, לצייין כי גם הגעה של הלוכד ללא לכידה מהווה תשלום.
 3. מצ"ב דו"ח הסגרים למטה יהודה.
 4. בעת הפגישה בין הביקורת למנהלת המחלקה לבירור הלכידות לשנת 2021, נבדק הנושא קלנדרי וייתכן שמכאן הטעות.

ב. לכידת נחשים

הביקורת מציינת כי הקבלן לא מעניק למועצה שירותי לכידה של נחשים.

יצוין כי זהו שירות אופציונלי עם מחיר לצידו החל מהנחש הראשון. לכן גם לא מבוצע כל קיזוז. לא ביצע=לא שילמו.

במכרז הקבלן הציע מחיר ללכידת נחשים, יחד עם זאת בהתאם לסעיף 18 בהסכם בו מצוין כי המועצה רשאית על פי שיקול דעתה הבלעדי והמוחלט, לגרוע מחוזה זה את השירותים הנוספים, כולם או חלקם ולהחליט על הזמנת השירותים הנוספים וכו'. ואכן לוכד נחשים מופעל בהתאם לזמינותו עם מתן עדיפות לרטי"ג ללא תמורה.

בהתייחס למקרה מיום 1/6/2022 בו התברואן מימן מכיסו הפרטי את עלות לוכד הנחשים, בשעה 2:00 בלילה דווח כי יש נחש באזור המלונות, לא נמצא לוכד זמין, התברואן הזעיק את חברו מערד אשר טיפל בנחש, הוסבר לו שעל מנת לשלם לחברו, לוכד הנחשים נדרש להעביר חשבונית אחרת אין דרך שבה ניתן לשלם, לטענת התברואן, לחברו, לוכד הנחשים, אין חשבונית. **המחלקה תברר בשנית מול תברואן הרשות את סוגיית התשלום ותחזר**

מול העובדים את הנהלים.

מצ"ב דו"ח קריאות מהמוקד בנושא לכידת נחשים.

סעיף 3.2.3. פינוי פגרים

אכן, פינוי הפגרים אינו מבוצע על ידי המדביר. הנושא יבחן, יחודד לנציגי המועצה בבואם לטפל קריאות כאלה ויובהר למדביר ולמנהליו על חובתם זו. לצד זה תבחן יכולת המדביר לתת שירות בהתראה קצרה בעקבות הרגישות של פגר במתחם התיירות והישובים. **(לא נוכל שלא להגיב**

תוך דקות)

סעיף 3.2.4 מלכודות זבובים, עמוד 24

ממצאים ותגובות

א. בהתייחס לביקורת שהקבלן אמור להציב כ- 700 מלכודות, כפי שצוין, בהתאם לסעיף 18 בהסכם, המלכודות הקיימות בשטח לזמן ביצוע הביקורת וקודם, היו על דעת המועצה בהתאם לתכנית פריסה שנקבעה. לדוגמא: בעת הזו מפוזרות כ- 500 מלכודות שמיקומן נקבע בדיון מקצועי שהתקיים במועצה יחד עם גורמי מקצוע והמדביר כהכנה לעונה הבעייתית. ראה סיכום דיון מיום 26.07.2023

ב. נציין כי הביקורת מציינת את תפעול המלכודות, חומר המשיכה, התייבשות וכו'- המועצה אינה מנחה את הקבלן בחומרים אשר עליו להשתמש אך מבקרת אותו, הקבלן נדרש לתפעל את המלכודות יחד עם זאת נשמח לקבלת מידע בדבר מועד עריכת הסירור והתקופה בה נערכה הביקורת.

יצוין כי בתקופת הקיץ ובעומק החורף ההנחיה היא לאסוף את המלכודות להכין לפיזור מחדש. הסיבות הן:

1. מניעת בלאי במזג אוויר קיצוני.

2. יעילות נמוכה בטמפ' גבוהות ובנמוכות.

3. לטובת מיפוי וביצוע בקרה על הכמות.

אכן קיים קושי בתפעול המלכודות, הקושי נובע מאתגר מול הקבלן ונציגיו בשטח. המועצה על נציגה מנסה להתמודד עם אתגר זה לעיתים בהצלחה ולעיתים במפח נפש. כפי הידוע למבקר לא פעם דרשה המועצה כי נציג הקבלן יוחלף, ונקטה סנקציות מול הקבלן (פירוש בהמשך).

נמשיך להתמודד ולעשות ככל הניתן לשפר את התפקוד של נותני השירות.

ג. הביקורת מציינת כי הקבלן משתמש במלכודות " צרצר" אשר הן מסוג דלי עם מכסה, וכי הביקורת התייעצה עם מומחים ומצאה כי חומר המשיכה במלכודות מסוג זה אינו יעיל. נשמח לשוחח עם המומחים וללמוד מהם איך לשפר. **ראוי לציין המהלך של שדרוג המלכודות וביצוע הפיילוט בשטח והרחבתו.** הביקורת מציינת כי בזמן הסיור חלק מהמלכודות היו יבשות, ללא חומר משיכה וכו', בהתייחס לכך, ייתכן שבזמן הביקורת אכן היו מלכודות שהתאיבו ונדרש לתפעלן מחדש, המחלקה מודעת לכך ופועלת בכל יום אל מול הקבלן ומנהלת מעקב אחר מצב המלכודות. **ברור לנו שיש להשתפר ולחשוב על מנגנון אחר תחת אתגר של כמות מלכודות כזו.** קיימים מצבים בהם מתפעלים מלכודות ויום למחרת הן מתייבשות, באזור בו הטמפי' מן הגבוהות בארץ, ישנה התמודדות יומיומית לתפעול מלכודות.

סעיף 10 עמוד 26

הביקורת נכחה כי בסביבת אתר ההטמנה של פסולת חקלאית ואורגנית אין כלל מלכודות, נכון, אין צורך, מבחינה מקצועית המטרה להגן על בני אדם, אם ההטמנה מבוצעת כראוי ובתדירות גבוהה אין סיבה שיתפתחו רימות והמועצה באמצעות נציגיה מבצעת ביקורת מעת לעת ומתריעה כאשר ההטמנה אינה מבוצעת כראוי אל מול המפעילים.

עמוד 27- ביקורת בנוגע לרכישת 100 (200) מלכודות מסוג "מפלצת הזבובים":

1. במועד עריכת המכרז, למועצה ולנציגיה היה ידוע על דגם המלכודות הנפוץ במדינה מדגם צרצר או שוי"ע. עובדה כי עורכי המכרז לא טרחו לאפיין את דגם המלכודות מפאת הנחה זו, גם אם הייתה שגוייה או לא סבירה במבט לאחור.

2. לציין כי בחודש מרץ 2022 המועצה יצאה ל- RFI (בקשה למידע) בנוגע לטיפול במפגע הזבובים בה נחשפה לראשונה למלכודות החדשות (מפלצת הזבובים, "הירוקות") והחליטה לבצע פיילוט מצומצם אשר עלה יפה והוחלט לרכוש 200 מלכודות. בהתאם לכך, התבצע הליך הצעות מחיר ונרכש בהתאם. ההחלטה לרכוש מהקבלן אין לה קשר עם ההסכם הקיים ונעשתה בהתאם להליך רכש רגיל.

לאור מסקנות הפיילוט, אנו שוקלים לשנות את אפיון המלכודות ולבחון ביצוע נספח להסכם במטרה להחליף את כולן לדגם שנבחן. (מצ"ב סיכום פגישה בנושא עם קבלן ההדברה והיחידה הסביבתית) כאשר הכוונה לשלם את הפרש בלבד מהמלכודות הצהובות לאלו הירוקות, בכפוף לאישור מחלקת התקשרויות והיעוץ המשפטי.

3. בעמוד 28 מציינת הביקורת כי בחנה את יעילותן של המלכודות החדשות ביחס למלכודות הישנות ונוכחה כי יעילותן יותר גבוהה, כיצד נבחן? נציין כי אנשי מקצוע לא מצאו מעולם פתרון, והמועצה אשר פנתה לאפשרות ל- RFI נתקלה לראשונה במלכודות הללו ואכן פעלה להחליפן/ להוסיף ליישובי הכיכר.

לעניין חומר המשיכה, בשבועות האחרונים בחנה המועצה סוגיה זו ותחליט בקרוב על מסקנותיה. המחלקה מבצעת השוואה בין פיתיונות ולאחר גיבוש עמדתה תנחה את הקבלן בפיתיון המומלץ. לציין כי פיתיונות חדשים וחזקים משכו בחודשיים האחרונים גם חזירי בר שגרמו נזק רב למלכודות.

לעניין המלצות דרי' עידו צורים, המועצה אימצה את חלקן ופרסה מאות מלכודות בקו הגבול. בהתייחס לקיר רשת צפוף, ניסיונות עבר לא הניבו תוצאות משביעות רצון, כמו כן מוטלת בספק שרידותו של קיר כזה ועמידותו לרוח ולצבירת אבק לצד ספק גדול באישור צה"ל לביצוע קיר כזה בקרבת הגבול. ראה מסקנתו של דרי' עידו צורים ופרופ' צביקה אברמסקי משנת 2016.

כאמור, מקור גל מטרי' הזבובים של הסתיו נמצא רובו ככולו בשטחי החקלאות הידניים, מחוץ ליכולת השפעתנו הנוכחית. גל זה, חל השנה מאמצע ספטמבר. אין בידינו נתוני ניטור שיכולים לדחות או לאשש את הטענה שעצמת המטרד השנה שונה מעצמתה בשנים קודמות. כפי שכבר ציינו מספר פעמים בעבר, להערכתנו, הפתרון הטוב היחיד הינו פתרון הבעיה במקור. כלומר, שיתוף פעולה ירדני-ישראלי למניעת היווצרות הזבובים בשטחי החקלאות שם. ניסיונות שונים לצמצם את עצמת המטרד לאחר שכבר הגיע לשטחנו לא הניבו תוצאות מספקות. לדוגמא, כחלק ממסקנות פרויקט 2012, הקפנו את עין תמר בגדר רשת צל מטופלת בחומרי הדברה נגד זבובים. למרות קטילת זבובים על הרשת, אין בכך כדי לצמצם באופן מורגש את ממדי המטרד.

יחד עם זאת ראה סיכום דיון מיוולי 2023 בו הוחלט על ביצוע פיילוט מצומצם לקיר כזה. הדבר לא בוצע בשל מגבלת כניסה לגבול המוטלת על ידי הצבא.

3.2.5 פיקוח ובקרה על פעולות הקבלן.

א. מצ"ב סיכום הישיבה מיום 3/10/2022 בה הועלו טענות המזמין, המועצה וטענות הקבלן:

1. מענה לפינוי פגרים, כאמור יחודד מול נציגי הרשות ומול הקבלן, למעקב.
2. לכידת נחשים, ראה תשובתנו בהתייחס לסעיף זה בעמוד 6.
3. "ניטור" כאמור בהתאם לתגובתנו עמוד 3.
4. אכן חלק מהמלכודות לא תופעלו וישנם קשיים עמם אנו מתמודדים.
5. בהתייחס לסעיף 5, נכון לפגישה בין הביקורת למנהלת התברואה אכן סופקו 50 מלכודות אך בהמשך הן הושלמו.

ב. העדר אכיפה כספית

המכרז וההסכם לצידו העניק כלי משמעותי בבואנו לוודא כי הקבלן מבצע את עבודתו ואת חובותיו בהתאם להסכם ולמפרט השירותים. עולה כי לא בוצעה בדיקה מקיפה ומעמיקה של הביקורת בכרטסות הרלוונטיות וכי לאורך חיי ההסכם הנוכחי החל מ חודש ספטמבר 2020 ועד לימים אלו התרחשו 4 אירועי פיצויים מוסכמים בסכום מצטבר של 38 אלש"ח (מצ"ב תיעוד הזיכוי). **יאמר שבעת הזו עומדים ותלויים פיצויים מוסכמים נוספים בגובה של כ 40 אלש"ח ואלו עוכבו בשל המלחמה ושמירה על זכות הקבלן לטעון את טענותיו טרם יישום ההחלטה.**

אנו כמנהלים וכנציגי הרשות עוסקים כל העת במרחב בו שיקול הדעת המקצועי שלנו נבחן בראיה לאחור (רטרואקטיבית) ברור הוא כי החלטה להעניש את הקבלן בפיצוי מוסכם מעוגנת בהסכם ופוטרת את המזמין מהוכחת נזק. יחד עם זאת ההחלטה אינה קלה והשיקולים בקבלתה עוסקים במשמעויות רחבות יותר:

1. אתיות והוגנות מקצועית.
 2. "פיצוץ" ההסכם וגרימה לביטולו (האם יגרם יותר נזק למועצה?)
 3. סיטואציות אנושיות מאתגרות.
 4. חשש מחוסר גיבוי להחלטה.
- טרם הטלת עיצומים כספיים על כל קבלן מתקיימת היוועצות פנימית בה נבחנות העובדות ונקבעת דרך הפעולה וטבלת אסקלציה מול ההפרה.

ג. עמוד 31 סעיף ג' ביצוע בקרות באמצעות הוועדה לאיכות הסביבה – להתייחסות נרי

ד. ראה התייחסות בסעיף א 5 בעמוד 8

ה. בחינת יעילות ההתקשרות עם הקבלן

1. בסעיף זה ישנה חזרה על טענות אשר נתנה להם התייחסות בסעיפים קודמים. אכן, ראוי לקיים דיון ובחינה של יעילות ההתקשרות עם הקבלן ולהטמיע את ההמלצות כפי שיופיעו בדו"ח הביקורת. יצוין כי הקבלן בחן לא פעם את אופציית סיום ההסכם מרצונו בצל אירועים ודרישות המועצה לביצוע המשימות וחובותיו ובשל הפיצויים המוסכמים שהוטלו ואלו הממתינים להחלטה של הרשות. אנו כמובן נצר על כך ונפעל בהתאם להוראות ההסכם.

ו. סוגיות הנוגעות להיעדר פיקוח ואכיפה נאותים, עמוד 33

1. הביקורת סבורה כי המועצה אינה מקיימת פיקוח ובקרה נאותים על יישום התחייבותו של הקבלן. המועצה באמצעות אגף תפעול ומחלקת תברואה עושה רבות במטרה לבקר ולפקח על הקבלן, נציין כי עובד הקבלן אשר הביקורת ציינה כי מתגורר בשטחי המועצה, כבר לפני מספר שנים התבקש הקבלן להחליפו צעד שלא יצא אל הפועל בשל שיקולים אחרים. גם בשנה האחרונה 2023 התבקש הקבלן להחליפו, ואכן החליף אותו בעובד אחר אשר הגיע מאזור ירושלים. לאחר חצי שנה הופנתה בקשה על ידי מספר גורמים ועל ידי הקבלן לתת הזדמנות נוספת וזו נתנה תחת תנאים.

2. כאמור האמירה כי "היעדר פיקוח ובקרה נאותים בצורה מתמשכת ושיטתית, בצירוף היעדר יישום אמצעי האכיפה והענישה כלפי הקבלן בכל תקופת ההתקשרות, מעלה את החשש כי מלכתחילה המכרז כולל דרישות ותנאים אשר לא הייתה בכוונת המועצה ליישם ו/או לאכוף את יישומן, באופן אשר גרם בהכרח להימנעותם של מציעים אפשריים מלהתמודד במכרז, מה שסייע לזכייתו של הקבלן במכרז ולחתימה מולו על הסכם ההתקשרות". **מקוממת וראוי כי כותב הדו"ח יבהיר את דבריו**

3. לענין דרישות הסף במכרז, " מעיון בתנאי המכרז עולה, כי במכרז הוכנסו דרישות חריגות אשר כבר החל ממועד התחלת ההתקשרות עימו הקבלן אינו מבצע, כגון דרישה שלקבלן יהיה מערפל לצורך ביצוע אידוי (ערפל) של חומר הדברה כאשר ידוע למועצה שפעולה זו נאסרה על ידי המשרד להגנ"ס. כמו-כן, סעיף 8.10 לתנאי הסף דורש שלקבלן יהיו כל הרישיונות וההיתרים לבצע את הפעולות הנדרשות במכרז, ובכלל זה לכידת כלבים ונחשים, כאשר בפועל הקבלן לא ביצע לכידות של נחשים כלל, ומעיון ברשימת לוכדי הנחשים בהיתר של רשות הטבע והגנים, לא נמצא שלקבלן יש היתר כאמור, והקבלן גם לא התקשר עם לוכד נחשים מוסמך על מנת למלא את התחייבותו זו."

אני מפנה את המבקר לסעיף בו רשאי הקבלן להעסיק קבלנים נוספים הנושאים את ההיתר הנדרש סעיף 5.2 להסכם.

בהתייחס לעובדה שציינה הביקורת כי "החלטת המועצה לבחון שיתוף פעולה עם קבלן הדברה נוסף בזמן שקיימת התקשרות עם קבלן הדברה ... מנוגדת להסכם, נפנה שוב לסעיף 18 בהסכם בו אין שום הפרת הסכם, והמועצה רשאית להוסיף או לגרוע מהשירותים. לאחרונה בשל אי העמידה של הקבלן במשימות שהוגדרו לו ולאור מצב תברואי חמור, החליטה המועצה להעסיק קבלן שני לפרק זמן מוגבל. יצוין כי הקבלן הנוכחי עודכן והוזהר כי המועצה בוחנת הכנסת קבלן נוסף על כל המשתמע מכך. התכתובות וההודעות שמורות.

ז. תלונות תושבים, עמוד 34

1. אכן, המחלקה, האגף והמועצה כולה מודעת לתחושות התסכול של התושבים, התושבים מעודכנים כל העת, מעדכנים ופותחים בהתאמה קריאות במוקד. כמו כן התקיימו מספר פגישות עם נציגי היישובים לסיעור מוחות ושולחן עגול להעלאת רעיונות.
2. התושבים טוענים שהקבלן לא מפזר מספיק מלכודות- גם כאשר נפרסו יותר מלכודות בשטח נכון להיום כ- 500 מלכודות (200 חדשות ו- 300 ישנות) לטענת התושבים אין הקלה מה שעולה בקנה אחד עם הסברו של עידו צורים.

פתרונות משניים - הפחתת המטרד

- הדברת בוגרים, לכידה, חסימה.
- פגיעה בבוגרים בנתיבי ההפצה, לפני הגעתם לריכוזי אוכלוסייה.

↓

בדרך כלל, נדרש מאמץ רב ליישום בעקביות בהיקף הנדרש ולאורך זמן

↓

התוצאה: לרוב, יעילות נמוכה מאוד בהפחתת המטרד.
בפרט במטרדים נרחבים.

נציין כי גם עם הצבת המלכודות הירוקות החדשות נתקלנו בבעיות מסוג חזירי בר שמעיפים אותן, רוחות חזקות שגורמות להתפרקותן. אנחנו מתמודדים כעת עם אתגרים חדשים ונוספים.

3. נעשו מאמצים מול התושבים להסברה, ד"ר עידו צורים הוזמן וקיים הרצאה, נקבע יום עיון לחקלאים – שנדחה בעקבות המלחמה. נקבעה פגישה/ הרצאה עם יועץ ביולוגי- ירון ביסמוט ולא הייתה היענות של התושבים (הגיעו אולי 5 תושבים)
4. ניתן להתרשם כי בשנים האחרונות נעשה מאמץ כביר לחשוב מחוץ לקופסא ולחפש פתרונות גם מעבר לים. אנו לא ננוח ולא נקבל את האמירה "אין מה לעשות" ונמשיך לחקור, להבין, ללמוד וליישם רעיונות חדשים.

5. אנו, באגף תפעול ואני כמנהל אגף, בוחנים כל העת את התפקוד שלנו, יישום הסכמים, למידה והיוועצות סביב סוגיות מול קבלנים וספקים ומפיקים לקחים. אנו מתייחסים בכובד ראש להערות כפי שעלו בדו"ח ונפעל לתיקונם ולהטמיע את דרכי הבקרה בצורה יסודית יותר תחת האתגרים.

תודה,

כהן אבי
מנהל אגף תפעול

נספח ה

התייחסות יו"ר הוועדה לאיכ"ס

עמ' 82

From: אבי כהן <avicohen@ma-tamar.co.il>

Sent: Sunday, December 24, 2023 7:40 AM

To: רן שלום אורפני <ranorp@ma-tamar.co.il>

Subject: תגובת יו"ר הוועדה

בוקר טוב
להלן תגובת יו"ר הוועדה לאיכות הסביבה כפי שהעביר לי והתבקשתי להעביר אליך.
להבהרות, נא פנה אליו ישירות

קראתי את דו"ח הביקורת, ולהלן הערותי לנושאים שעלו בהקשר של הוועדה להגנת הסביבה.

1. הדו"ח אינו מפרט, לטעמי, בצורה משביעת רצון את חוסר המקצועיות שהפגינו ראשי המועצה ועוזריהם בעניין פרויקט ירדן.
2. המסקנות המקצועיות באשר למקור המפגע בירדן ברורות לכול [אך לא נעשה ניסיון רציני ומתמיד לאורך שנים לפעול להשגת שיתוף פעולה עם השכנים מירדן]
3. הכנסתו של דודו בן שבת וביטול כל הפעולות שנעשו לפני כניסתו הם שורש הרע בכל ההתנהלות של ראש המועצה הקודם דב ליטבינוף.
4. עדיין לא מאוחר למרות השנים שבזבזו בהעברת "המקל הירדני" מגורם אחד לשני בין אגפי המועצה להתייחסות יותר רצינית כולל העזרות בידע שניצבר בוועדה להגנת הסביבה בנושא.
5. שיטתו העקרונית של יו"ר המועצה הנוכחי ניר ונגר המבוססת על השענות על ידע וניסיון של גורמים מיקצועיים חיצוניים והמנעותו השיטתית מלערב את חברי המליאה בניהול השותף של המאבק במטרד תרמה לא מעט לכישלון.

תודה רבה

נרי אראלי

אבי כהן
מנהל אגף תפעול
052-3023854 | 08-6688826
avicohen@ma-tamar.co.il

נספח ו

התייחסותו של מנהל אגף התפעול
לשעבר לטיוטה השנייה

עמ' 84

נושא:

FW: טיוטת דוח ביקורת בנושא התקשרות המועצה עם קבלן הדברה - טיוטה שניה

----- הודעה מקורית -----

<avicohen@ma-tamar.co.il> מאת: אבי כהן

19:53 21.7.2024 (GMT+02:00) תאריך:

<ranorp@ma-tamar.co.il> אל: רן שלום אורפני

<Nirw@ma-tamar.co.il> ניר ונגר, <idan@ma-tamar.co.il> עידן שילמן, <Carmitc@ma-tamar.co.il> עותק: כרמית כהן

<nofar@ma-tamar.co.il> נופר עבודי, <Maor@ma-tamar.co.il> מאור בן דוד, <Moran@ma-tamar.co.il> מורן יצחקי

טיוטת דוח ביקורת בנושא התקשרות המועצה עם קבלן הדברה - טיוטה שניה: Re: נושא

בשל נסיבות אישיות לא אוכל לענות או להתייחס בפירוט (שוב) לטיוטה זו בפרק הזמן שהוגדר, לכן אתייחס בקצרה כאן. אני מכיר בחשיבות הביקורת, מטרותיה וחשיבותה ואף ולמרות שסיימתי את תפקידי אני עוסק מול מחליפי בהסבר והבנת הדוח על מנת ללמוד ולתקן את הטעון תיקון. ויש מה לתקן. אבקש להדגיש כי טענותיי, כפי שנשלחו בתגובה המקורית, הינן בתוקף וניכר כי חלקן הארי או שלא הובנו על ידי הביקורת או שלא התקבלו על ידי הביקורת מסיבה שאינה מובנת לי, לא מצאתי בהסברי הביקורת שום הסבר משכנע לא לקבלן.

אבקש להקפיד להביא את תגובתי המלאה ולא כפי שנעשה בטיטה כ"הסבר" של דבריי או ציטוטים חלקיים מתוכה. אעדיף כי מסמך התגובה ישלח בשלמותו יחד עם הדוח. התייחסות הביקורת להסברי, עשויה ליצור רושם (מקווה שרושם מוטעה) כי הביקורת "אינה מקבלת" את ההסבר, כפי שהובא על ידי ועל ידי כרמית, מכיוון שקבלת ההסבר שלנו עשויה להצביע על בדיקה לא יסודית של הביקורת, לא מקצועית ו/או ללא הבנה בתחום. מקווה שזה רק רושם מוטעה. לכרמית שמורה הזכות להוסיף או לענות במקומות שהיא תמצא לנכון והיא מכותבת כאן

תודה

אבי כהן
מנהל הקמה תאגידיים עירוניים
052-3023854 | 08-6688826
avicohen@ma-tamar.co.il

ביחד ננצח
בקרן באתר שלנו | המועצה האזורית תמר
www.ma-tamar.org.il ים המלח

נספח ז

התייחסות מנהלת מחלקת התברואה לטיוטה השנייה

עמ' 86

מאת:
נשלח:
אל:
עותק:
נושא:
קבצים מצורפים:

כרמית כהן <Carmitc@ma-tamar.co.il>
יום ראשון 04 אוגוסט 2024 08:57
רן שלום אורפני

עידן שילמן; ניר ונגר; מורן יצחקי; מאור בן דוד; נופר עבודי; Yoni Habshush; אבי כהן
RE: טיוטת דוח ביקורת בנושא התקשרות המועצה עם קבלן הדברה - טיוטה שנייה
טיוטת דוח בנושא התקשרות המועצה עם קבלן הדברה - טיוטה שנייה לשליחה.pdf

רן שלום רב,

1. לתגובתך מטה:

"העתקים מהתגובות המלאות לדוח, כולל מנהל אגף תפעול הקודם, מצ"ב כנספחים, כפי שמצוין בע"מ 4 בדוח."
בטיטה השנייה לשליחה, בעמוד 4 אין התייחסות ולא צורפו הנספחים. לבדיקתך.

2. כלל ההערות שהיו לי באו לידי ביטוי בטיטה הראשונה, אין לי עוד מה להוסיף מעבר לכך.

מודים על הזמן והמאמץ שהשקעתם בביצוע הביקורת,
מבינים את החשיבות ונגקוט בפעולות בכדי לשפר את המצב.

תודה

כרמית כהן
מנהלת מחלקת תברואה
0509901156 | 08-6688869
Carmitc@ma-tamar.co.il

